Çalışma Programı 2020

Zafer
Kalkınma Ajansı
Development Agency

2020 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

(1 OCAK – 31 ARALIK 2020)

(REVİZYON 2)

(EKİM 2020)

TR33 Bölgesi (Afyonkarahisar, Kütahya, Manisa, Uşak)

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR LİSTESİ 3
GRAFİK LİSTESİ 3
KISALTMALAR 4
YÖNETİCİ ÖZETİ / SUNUŞ 6
1. GİRİŞ 7
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR 9
2.1. İmalat Sanayisinde Teknolojik Dönüşümün Sağlanması Sonuç Odaklı Programı (TEKNO SOP) 9
2.1.1. Amaç 9
2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi 9
2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri 15
2.1.4. Proje ve Faaliyetler 16
2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması 23
2.1.6. İzleme ve Değerlendirme 24
2.2. Alternatif Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (TURİZM SOP) 25
2.2.1. Amaç 25
2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi 25
2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri 29
2.2.4. Proje ve Faaliyetler 30
2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması 36
2.2.6. İzleme ve Değerlendirme 37
2.3. Mesleki Eğitim Sonuç Odaklı Programı (MESLEK SOP) 38
2.3.1. Amaç 38
2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi 38
2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri 42
2.3.4. Proje ve Faaliyetler 43
2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması 47
2.3.6. İzleme ve Değerlendirme 47
3. Kurumsal Gelişim 49
3.1. Faaliyetler 49
3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama 49
3.1.2. İş Birliği ve Koordinasyon 49

3.1.3. Kapasite Geliştirme 50
3.1.4. Tanıtım Faaliyetleri 52
3.1.5. Diğer Proje ve Faaliyetler 52
4. Yerel Kalkınma Fırsatları 54
4.1. Araştırma ve Analiz Çalışmaları 54
4.1.1. Kaynak Verimliliği 54
4.1.2. Döngüsel Ekonomiye Yönelik Çalışmalar 55
4.1.3. Almanya Otomotiv Yan Sanayi Raporu 56
4.1.4. Sera A.Ş. Fizibilite Çalışmaları 56
4.1.5. OSB Plan ve Projelerinin Hazırlanması 57
4.1.6. Acil Müdahale Gerektiren Konulara Yönelik Araştırmalar 58
4.2. Tanıtım Faaliyetleri 60
4.2.1. Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırımcılara Yönelik Tanıtım Faaliyetleri 60
4.2.2. Yatırımcılara Yol Gösterme 61
4.3. Ajans Destekleri 62
4.3.1. Güdümlü Proje Destekleri 62
4.3.2. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı 63
4.3.3. Proje Teklif Çağrıları 63
4.3.4. Fizibilite Desteği 69
4.3.5. Teknik Destek 70
4.4. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler 71
4.4.1. Horizon 2020 ve IPA Projeleri 71
4.5. YKF Çıktı Hedefleri 72
5. Sonuç ve Değerlendirme 73
6. Ekler 73

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 – TR33 Bölgesi İllerinin İhracatının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (%) 10
Tablo 2 – TR33 Bölgesi İllerinin İthalatının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (%) 10
Tablo 3 – TR33 Bölgesi İlleri Bitkisel ve Hayvansal Ürün Üretimi İstatistikleri 13
Tablo 4 – TEKNO SOP Faaliyetleri Çıktı Göstergeleri 15
Tablo 5 – TEKNO SOP Sonuç Göstergeleri 16
Tablo 6 – TEKNO SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması 23
Tablo 7 – TR33 Bölgesi İlleri 2018 Yılı Turizm İstatistikleri 26
Tablo 8 – TURİZM SOP Faaliyetleri Çıktı Göstergeleri 29
Tablo 9 – TURİZM SOP Sonuç Göstergeleri 30
Tablo 10 – TURİZM SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması 36
Tablo 11 – Gençlerde İş Gücüne Katılma Oranları (%) 39
Tablo 12 – Gençlerde İşsizlik Oranları (%) 40
Tablo 13 – Bölgede BİGEM Kapsamında Desteklenecek Sektörler 42
Tablo 14 – MESLEK SOP Faaliyetleri Çıktı Göstergeleri 43
Tablo 15 – MESLEK SOP Sonuç Göstergeleri 43
Tablo 16 – MESLEK SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması 47
Tablo 17 – Eğitim Faaliyetleri 51
Tablo 18 – Yerel Kalkınma Faaliyetleri Çıktı Göstergeleri 72

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1 – TR33 Bölgesi İthalatının ve İhracatının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı 9
Grafik 2 - TR33 Bölgesi İmalat Sanayiinde Faaliyet Gösteren Firmaların Sektörel Dağılımı 13
Grafik 3 – TR33 Bölgesi ve Türkiye Nüfus Piramitleri 38
Grafik 4 – TR33 Bölgesi'nden Göç Edenlerin Eğitim Düzeyi (2018) 41

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AR-GE	: Araştırma Geliştirme
ASELSAN	: Askerî Elektronik Sanayii
AYDO	: Afyonkarahisar Yatırım Destek Ofisi
B2B	: Firmalar Arası İkili İş Görüşmeleri (Business to Business)
BİGEM	: Bölgesel İnsan Kaynakları Geliştirme Merkezi
CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemi
COSME	: İşletmelerin ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği Programı
ÇEDEP	: Çevre ve Enerji Altyapı Mali Destek Programı
EHTTA	: Avrupa Tarihi Termal Kentler Birliği
FAM TRIP	: Tanıtım Gezisi
FD	: Fizibilite Desteği Programı
GDP	: Güdümlü Proje Desteği
GEKOP	: Gelişen KOBİ Mali Destek Programı
HESTOUREX	: Dünya Sağlık, Spor Turizmi Kongresi ve Fuarı
IAA	: Hannover Uluslararası Ticari Araçlar Fuarı
IPA	: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
İDB	: İzleme ve Değerlendirme Birimi
İMİB	: İdari ve Mali İşler Birimi
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KÜSİ	: Kamu Üniversite Sanayi İş Birliği
KYDO	: Kütahya Yatırım Destek Ofisi
MASTEK	: Manisa Savunma Sanayii Teknoloji Geliştirme Kümesi
MCBÜ	: Manisa Celal Bayar Üniversitesi
MCBÜ-AKÜM	: Akıllı Ürün ve Üretim Sistemleri Araştırma ve Eğitim Merkezi
MEGDEP	: Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı
MEM	: Milli Eğitim Müdürlüğü
MENA	: Orta Doğu ve Kuzey Afrika
MESLEK SOP	: Mesleki Eğitim Sonuç Odaklı Programı
MYDO	: Manisa Yatırım Destek Ofisi
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
PBKB	: Planlama ve Bölgesel Koordinasyon Birimi
PGUB	: Proje Geliştirme ve Uygulama Birimi
PTÇ	: Proje Teklif Çağrısı
PYB	: Program Yönetimi Birimi
SASAD	: Savunma ve Havacılık Sanayii İmalatçıları Derneği
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SOGEP	: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı
SOP	: Sonuç Odaklı Program
SPSS	: Sosyal Bilimler için İstatistik Programı

SSB	: Savunma Sanayii Başkanlığı
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TAGDEP	: Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Mali Destek Programı
TBD	: Türkiye Bilişim Derneği
TD	: Teknik Destek Programı
TEKNO SOP	: İmalat Sanayisinde Teknolojik Dönüşümün Sağlanması Sonuç Odaklı Programı
TMM	: Türkiye Materials Marketplace
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TTO	: Teknoloji Transfer Ofisi
TURİZM SOP	: Alternatif Turizminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRSAB	: Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği
UNCTAD	: Birleşmiş Milletler Ticaret ve Gelişme Konferansı
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UR-GE	: Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi
UYDO	: Uşak Yatırım Destek Ofisi
YDO	: Yatırım Destek Ofisi
YENEP	: Yeni Nesil Eğitim Mali Destek Programı
ZAFER	: Zafer Kalkınma Ajansı

YÖNETİCİ ÖZETİ / SUNUŞ

Ajansların mevzuatında belirtilen görevlerini daha etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri için, geçmiş uygulama tecrübeleri de dikkate alınarak yeni bir vizyonla gerek işlevsel gerekse kurumsal dönüşüm süreçleri 2018 yılında başlatılmış, 2019 yılında revize edilmiştir. Bu dönüşüm sürecinde, ilk adım olarak ajanslar bölge planları, sektörel stratejiler ve saha çalışmaları ile uyumlu stratejik tercihlerini belirlemiş ve bu stratejileri destekleyecek Sonuç Odaklı Programları (SOP'ları) oluşturmuştur.

Buna istinaden Ajansın geçmiş dönemlerde yapmış olduğu planlama, analiz ve fizibilite çalışmaları, yapılan görüşme ve çalıştaylar dikkate alınarak 4 farklı stratejik tercih belirlenmiştir:

1) Bölge için önemli sektörlerde üretim kapasitesi oluşturulması, katma değerin artırılması ve sektörlerin gelişimine yönelik kurumsal yapıların tesis edilmesi
2) Bölgede yüksek katma değerli alternatif turizm sektörlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması
3) Bölgede eğitimli genç nüfusun istihdamının sağlanması ve bölgenin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücü havuzunun oluşturulması
4) Bölgedeki kamu kurumlarının ve çatı kuruluşların hizmet kapasitelerinin geliştirilmesi

Belirlenen stratejik alanlarda ilerleme sağlamak amacıyla aşağıda sayılan SOP'lar kurgulanmış olup programlar 2020 yılından başlayarak 3 (üç) yıl boyunca uygulanacak ve geliştirilmesi sürdürülecektir.

1) İmalat Sanayisinde Teknolojik Dönüşümün Sağlanması Sonuç Odaklı Programı (TEKNO SOP)
2) Alternatif Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (TURİZM SOP)
3) Mesleki Eğitim Sonuç Odaklı Programı (MESLEK SOP)

Ajans, geçmiş dönemlerde bölge sanayisi için katma değer artışı sağlanabilecek sektörleri belirlemek adına çalışmalar yürütmüştür. TEKNO SOP kapsamında, belirlenen sektörlerde sektörel bazlı katma değerin artırılması adına müdahalelerde bulunulması, doygunluğa ulaşmış sektörlerde ise sektörün sıçrama potansiyeli bulunduğu daha yüksek katma değerli sektöre geçiş sağlanması için kapasite oluşturulması adına çalışmalar yürütecektir. TURİZM SOP kapsamında ise termal sağlık turizmi ve kırsal turizm ile uluslararası ağlara üye olunmasıyla bölgede son yıllarda önemli bir potansiyel hâline gelen yaratıcı ve kültürel endüstrilere yönelik turizmin geliştirilmesi hedeflenmiştir. MESLEK SOP kapsamında gençlerin istihdam edilebilirliğine ve bölgedeki önemli sektörlerin insan kaynakları ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik çalışmalar önceliklendirilecektir.

SOP sürecini değerlendirmek adına, personelin sektörel ve tematik konularda uzmanlaşmasına önem verilecek ve kurum faaliyetleri bu yönde şekillendirilecektir. Diğer taraftan, belirlenen stratejik tercihlerde bölgesel ölçekte ilerleme sağlanması, bu alanlarda faaliyet gösteren kamu kurumları ve çatı kuruluşların sektöre yönelik müdahaleleriyle mümkün olacaktır. Bölgede kamu kurumlarının ve çatı kuruluşların da hizmet kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

SOP'lar kapsamında değerlendirilmeyen ancak bölgenin kalkınması için yapılması gereken önemli çalışmalara Yerel Kalkınma Fırsatları başlığı altında yer verilmiştir. Hem SOP'lar hem de Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında yapılacak çalışmaların / faaliyetlerin ve uygulanacak projelerin bölgenin kalkınmasına ivme katacağı ve önümüzdeki dönemlerde bölgeyi daha gelişmiş bir konuma taşıyacağı öngörülmektedir.

1. GİRİŞ

T.C. Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER), Kütahya merkezli olmak üzere Afyonkarahisar, Kütahya, Manisa ve Uşak illerini kapsayan ve "TR33" olarak sınıflandırılan bölgede hizmet vermek üzere 14.07.2009 tarihli ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

ZAFER'in temel amacı, 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 184'üncü maddesinde bütün kalkınma ajansları için ortak bir şekilde ifade edildiği üzere; *"kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak"*tır.

TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'nda yer alan *"ekolojik dengeyi gözeten, bilgi temelli ekonomisi ile katma değer yaratan, rekabet gücü ve yaşam kalitesi artan, dengeli büyüyen, gelişen ve öğrenen bir bölge olmak"* vizyonuna ulaşmak için Plan'da yer alan hedef ve stratejiler doğrultusunda, hayata geçirilecek tüm tedbir ve müdahalelerde dikkate alınacak ilkeler, **"yenilikçilik"** ve **"sürdürülebilirlik"** olarak tasarlanmıştır. Bölge Planı'nda 4 adet ana amaç belirlenmiştir:

- **A.** Daha Rekabetçi Bir Ekonomik Yapı Yaratmak
- **B.** Yaşam Kalitesini Arttırmak
- **C.** Bölge İçi Gelişmişlik Farklarını Azaltmak
- **D.** Dengeli Mekânsal Organizasyon Oluşturmak

Ajansın **vizyonu** *"Bölgenin kalkınması için, dinamik bir takım ruhuna sahip, kaliteli hizmet sunan, öğrenen ve öğreten, başlattığı her girişimi **ZAFER**'le taçlandıran bir Ajans olmak"* ve **misyonu** ise *"TR33 Bölgesi'nin yaşam kalitesini arttırmak amacıyla bölge dinamiklerini harekete geçirmek ve paydaşlar arası koordinasyonu sağlamak, bölgedeki kaynakların yerinde ve etkin kullanımını gerçekleştirmek, girişimcilik, Ar-Ge ve inovasyonu özendirerek bölgeyi cazibe merkezi haline getirmek ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak"*tır.

Ajansın mevzuatında belirtilen temel amacı yerine getirebilmesi, vizyon ve misyonunu gerçekleştirebilmesi, ayrıca TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı vizyonuna katkı sağlayabilmesi için; kurumsal gelişimini tamamlaması, bölgesel planlama, programlama, koordinasyon, proje ve faaliyet destekleme, izleme ve değerlendirme, yatırım destek ve tanıtım çalışmalarını sistematik, kurumsal ve sürdürülebilir bir şekilde yürütmesi büyük önem arz etmektedir.

Ajans; Yönetim Kurulu, Kalkınma Kurulu ve Genel Sekreterlikten oluşmakta olup Genel Sekreterlik bünyesinde 5 Çalışma Birimi, 4 Yatırım Destek Ofisi ve Hukuk Müşavirliği bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu, Ajansın karar organı olup TR33 Bölgesi illerinin valileri, il belediye başkanları, il genel meclis başkanları ve il ticaret ve sanayi odası başkanlarından oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üye sayısı 15 kişi olup Yönetim Kurulu Başkanı, 14.07.2019 tarihinden itibaren 1 (bir) yıl süreyle Uşak Valisi Sayın Funda KOCABIYIK'tır.

Kalkınma Kurulu, Ajansın danışma organı olup TR33 Bölgesi illerinde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının üst düzey temsilcilerinden oluşan 100 kişilik kuruldur. 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 191. maddesine istinaden oluşturulan Kalkınma

Kurulu üyelikleri 15 Ağustos 2016 tarihli ve 2016/9112 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kaldırılmıştır.

Genel Sekreterlik, Ajansın icra organı olup bu görev Veli OĞUZ tarafından yürütülmektedir. Ajans bünyesinde 31.12.2019 tarihi itibarıyla 1 genel sekreter, 31 uzman personel, 5 destek personeli ve 12 sürekli işçi olmak üzere toplam 49 personel istihdam edilmektedir. 31 uzman personelin 12'si YDO'larda, 19'u ise Merkez çalışma birimlerinde görev yapmaktadır.

Bu bağlamda, Ajans tecrübe ve bilgi birikimi ile kurumsal yapısını da dikkate alarak mevzuatında kendisine tevdi edilen görevleri yerine getirmek üzere, 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 187'nci, 194'üncü ve 196'ncı maddeleri ile Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 21'inci madde hükümleri doğrultusunda 2020 Yılı Çalışma Programı'nı hazırlamış olup söz konusu çalışma programı, Ajansın dönem içerisindeki planlanan faaliyetlerini ve bu faaliyetlere yönelik tahmini mali kaynaklarını içermektedir.

SOP'lar kapsamında belirlenen özel amaçlara ulaşmak ve genel amaçlara katkı sağlamak için 2020 yılında yapılacak araştırma, analiz çalışmalarının yanı sıra kapasite geliştirme, tanıtım ve iş birliği faaliyetleri yürütülecek, mali ve teknik destek programları uygulanacaktır. SOP'lar kapsamında değerlendirilmeyen ancak bölgenin kalkınması için önemli görülen çalışmalar ise Yerel Kalkınma Fırsatları başlığı altında yer almıştır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. İmalat Sanayisinde Teknolojik Dönüşümün Sağlanması Sonuç Odaklı Programı (TEKNO SOP)

2.1.1. Amaç

Genel Amaç: Savunma, otomotiv, gıda ve tekstil sektörleri öncelikli olmak üzere bölgenin imalat sanayisinde rekabet gücünü artırmak

Özel Amaç 1: Öncelikli sektörlerde ortak üretim altyapıları oluşturmak

Özel Amaç 2: İleri teknoloji ürün geliştirme ve ticarileştirme sürecini desteklemek

Özel Amaç 3: Özel sektör ve özel sektörle ilgili kurumların yönetim kapasitelerini ve kurumsallaşma düzeylerini artırmak

2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TEKNO SOP, *"Bölge için önemli sektörlerde üretim kapasitesi oluşturulması, katma değerin artırılması ve sektörlerin gelişimine yönelik kurumsal yapıların tesis edilmesi"* stratejik tercihini hayata geçirmek amacıyla kurgulanan SOP'tur.

Türkiye'nin 2023'te dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme yolunda imalat sanayiini yüksek teknolojili ürünlere yöneltmesi veya üretimde yeni teknolojiler kullanarak ürün bazlı katma değeri artırması hedeflenmektedir. Bilindiği gibi üretilen bir ürünün teknoloji düzeyi, o üründen elde edilen katma değer ile doğru orantılıdır. Bu anlamda üretimin orta-yüksek ve yüksek teknolojili ürünlere kaydırılması, bahsi geçen hedeflere ulaşılması adına oldukça önemlidir.

Grafik 1'de verilen TR33 Bölgesi'nin ithalat ve ihracatının teknoloji düzeyine göre dağılımına bakıldığında, ithalatın orta-yüksek ve yüksek teknolojili sektörlerde ağırlıklı olduğu, ihracatının ise orta-düşük teknolojili sektörlerde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu bağlamda illerdeki sanayinin sıçrama potansiyeli bulunan yüksek katma değerli sektörlere yönlendirilmesi veya bölge ekonomisinde kilit rol oynayan sektörlerdeki ürün bazlı katma değerin artırılması ile gerek ihracatın ithalatı karşılama oranı artırılmış yani dış ticaret açığı azaltılmış olacak gerekse kaynakların daha verimli kullanımı sağlanarak katma değer kaybının önüne geçilmiş olacaktır.

Grafik 1 – TR33 Bölgesi İthalatının ve İhracatının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı

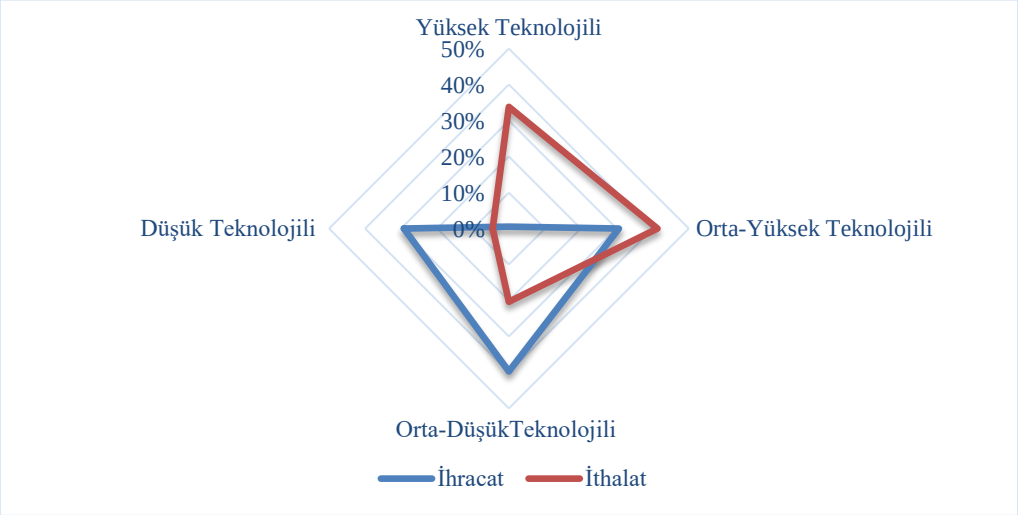

Kaynak: 2018 TÜİK (Erişim:2019); Zafer Kalkınma Ajansı Hesaplamaları

TR33 Bölgesi imalat sanayii anlamında heterojen bir yapıya sahiptir. Bu, bölgede benzer sektörlere odaklanılmasını zorlaştırdığı gibi yıl boyu farklı sektörlerden gelebilecek potansiyel yatırımların da önünü açmaktadır. Bu anlamda "*TR33 Bölgesi Üretim Yapısının Tespiti ve Analizi*" çalışmasında bölgede sıçrama potansiyeli bulunan yüksek katma değerli üretim yapabilecek sektörler savunma sanayii, otomotiv, teknik tekstil ve gıda ürünleri imalatı olarak belirlenmiş ve TEKNO SOP kapsamında önceliklendirilmiştir.

Tablo 1'den görülebileceği üzere TR33 Bölgesi'nde yüksek teknolojili ürün ihracatı ülke geneline kıyasla düşüktür. Bu durum, bölgede yüksek teknolojili ürün üretilmesi anlamında ülke geneline oranla sorun yaşanmakta olduğunu göstermektedir. Bölgedeki tüm iller yüksek teknolojili ürün ihracatı bakımından ülke ortalamasının altında kalırken orta-yüksek teknolojide ise ülke ortalamasının üzerinde olan tek il Manisa olarak ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda Manisa katma değeri ve teknoloji düzeyi yüksek ürün üretilmesi noktasında gerek ülkede gerekse bölgede oldukça önemli bir konumda bulunmaktadır. "*TR33 Bölgesi Yenilik Stratejisi*" ile "*TR33 Bölgesi'nin Üretim Yapısının ve Düzeyinin Tespiti ve Analizi*" çalışmalarında, Manisa'nın sahip olduğu orta-yüksek teknolojideki gücün etkisiyle ülkede kilit sektörlere sıçrama potansiyeli bulunan 10 ilden birisi olduğu tespit edilmiştir. Bu kilit sektörlerden birisi de "savunma sanayii" olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 1 – TR33 Bölgesi İllerinin İhracatının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (%)

	Yüksek Teknoloji	Orta – Yüksek Teknoloji	Orta – Düşük Teknoloji	Düşük Teknoloji
Afyonkarahisar	0,32	7,17	78,74	13,77
Kütahya	0,08	2,48	89,29	8,16
Manisa	0,59	38,58	34,26	26,56
Uşak	0,41	2,19	12,90	84,50
TÜRKİYE	3,50	36,37	27,56	32,57

Kaynak: 2018 TÜİK (Erişim:2019); Zafer Kalkınma Ajansı Hesaplamaları

Tablo 2 – TR33 Bölgesi İllerinin İthalatının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (%)

	Yüksek Teknoloji	Orta – Yüksek Teknoloji	Orta – Düşük Teknoloji	Düşük Teknoloji
Afyonkarahisar	1,66	55,16	36,74	6,44
Kütahya	11,09	53,12	31,24	4,55
Manisa	37,10	38,30	20,89	3,70
Uşak	0,41	79,10	3,26	17,23
TÜRKİYE	13,45	41,97	33,21	11,37

Kaynak: 2018 TÜİK (Erişim:2019); Zafer Kalkınma Ajansı Hesaplamaları

Dünyada savunma sanayii harcamaları, yıllardır bir artış eğiliminde olup dünyadaki gelişmeler dikkate alındığında bu trendin uzun yıllar daha artış eğiliminde olacağı tahmin edilmektedir. Uluslararası alanda ülkelerin ekonomik ve siyasal alandaki gücünü belirleyen unsurlardan birisi olan savunma sanayiinde, dünyada yaşanan teknolojik gelişmelere paralel olarak değişime, yeniliğe ve modernizasyona sürekli olarak ihtiyaç duyulduğu düşünülürse ülkemizin savunma sanayii harcamaları da dünyadakilere benzer şekilde gün geçtikçe artmaktadır. SIPRI Arms Transfers Database (Erişim Eylül 2019) rakamlarına göre ülkemiz son yıllarda savunma sanayii ürünleri ithalatına bakıldığında en fazla bütçe ayıran ülkeler sıralamasında ilk 20 içerisinde yer almaktadır.

Porter Elmas Modeli açısından incelendiğinde de bölgede çalışmalarına başlanan savunma sanayii kümesinin doğru bir adım olduğu görülmektedir. Elmas Modeli açısından savunma, havacılık ve uzay sanayii için genel bulgulara bakıldığında;

a) Faktör (Girdi) Koşulları: Bölgeye yapılacak yeni otoyol (Ankara-İzmir, İzmir-İstanbul) ve hızlı tren (Ankara-İzmir) yatırımları ile ilin ana yüklenici ve son kullanıcıya olan yakınlığı (zaman anlamında) büyük avantajlar taşımaktadır. Aynı zamanda bölge üniversitelerinin teknokentleri içerisinde uygun yatırım alanlarının bulunması girdi koşullarının pozitif etkilerini taşıyacaktır.

b) Firma Yapısı, Stratejisi ve Rekabet: 2017 yılı SGK İstatistik Yıllıklarına göre TR33 Bölgesi'nde 62.227 adet KOBİ bulunmaktadır. 2018 yılı patent başvuru sayıları incelendiğinde TR33 Bölgesi'nin 26 bölge arasında 5. sırada yer aldığı görülmektedir.

c) Talep Koşulları: Coğrafi konum açısından potansiyel yerli müşterilere olan yakınlığı ve dış pazar açısından uygun konumu bölgeyi ön plana çıkarmaktadır.

Savunma sanayii, birçok sektöre kıyasla çok daha yüksek teknoloji gerektiren ve hata paylarının minimum düzeyde olması gereken sektörlerden biridir. Bu amaçla akıllı üretim ve dijital dönüşüm sistemlerine yönelik olarak yapılan çalışmalar, savunma teknolojilerinin geliştirilmesi hedefine önemli katkı sağlayacaktır. Bu çalışmalar, Manisa Celal Bayar Üniversitesi (MCBÜ) tarafından özellikle güdümlü proje faaliyetleri ile bölgede uygulanmaya başlamıştır.

TEKNO SOP kapsamında önceliklendirilen bir diğer sektör otomotiv yan sanayiidir. Türkiye'de otomotiv yan sanayii piramidal yapısının tabanına dağılan imalatçıları ile birlikte yaklaşık 5.000 adet firmayı içermekte ve toplam sektör büyüklüğü 16-17 milyar dolar olarak tahmin edilmektedir. TR33 Bölgesi illerinden özellikle Manisa ve Kütahya ise coğrafi konumlarının vermiş olduğu avantaj ile günden güne büyüyen bir otomotiv sektörü hacmine sahiptir. Özellikle otomotiv sanayii gelişmiş çevre illerine göre teşvikte avantajlı bir konuma sahip olan TR33 Bölgesi illerinde, otomotivi içine alan motorlu kara taşıtı ve römorklar sektörü, son 5 yılda yaklaşık 1,6 milyar dolarlık bir ihracat potansiyeli oluşturmuştur. Ürünlerin ekseriyetle gümrük çıkışlarının İstanbul, İzmir gibi daha büyük yerleşim yerlerinden yapıldığı düşünüldüğünde bu rakamın istatistiklerde verilen rakamların çok ötesinde olduğunu değerlendirmek de yanlış olmayacaktır.

Bölgeye coğrafi olarak yakın konumda bulunan Sakarya, Gebze, Bursa, İzmit gibi önemli araç üretim üsleri, bölgesel teşvik sisteminin de etkileriyle yan sanayiini Kütahya'da oluşturmaya başlamıştır. Otomotiv ana sanayiine yakın olmak isteyecek yan sanayi yatırımları için yüksek oran ve uzun süreli teşvik imkânları sunan Kütahya, son on yılda 8 firma, 13 fabrikada yaklaşık 5.000 kişilik istihdamla otomotiv yan sanayinde önemli bir atılım gerçekleştirmiştir.

TR33 Bölgesi illerinden Manisa ise limana yakınlığı, orta-yüksek teknolojili sektörlerde önemli bir uzmanlığa ve kalifiye iş gücüne sahip olması, teşvikteki avantajlı konumu düşünüldüğünde otomotiv sektörü yatırımcıları için cazip bir merkez hâline gelmiştir. Ülkemizde yerli araç üretimi çalışmalarına 2017 yılında imzalamış olduğu protokol ile dâhil olan bölge firmaları da otomotiv sanayiinde Manisa'nın ön plana çıkmasına katkı sağlamıştır. Bu kapsamda Manisa'da otomotiv yan sanayi takımı kümelenmesi çalışmaları Manisa OSB koordinasyonunda yürütülen 21 firmanın katılımcısı olduğu Ur-Ge projesi ile devam etmektedir. MCBÜ, Manisa OSB, Manisa TSO ve Ajansımız ortaklığında Manisa Otomotiv İnovasyon Merkezi kurulmasına yönelik Rekabetçi Sektörler Programı'na da bir proje hazırlanmıştır.

Manisa'nın otomotiv ana sanayiinde uluslararası başat aktörler tarafından cazip bir yatırım merkezi olarak değerlendirilmesi, bölgedeki küçük ve orta ölçekli işletmelerin de bu ekosistemdeki yerini almalarıyla birlikte TR33 Bölgesi otomotiv sektöründe yakın gelecek için önemli bir potansiyel ihtiva etmektedir.

TEKNO SOP kapsamında önceliklendirilen bir başka sektör ise tekstil olup özellikle teknik tekstil ürünlerinin geliştirilmesi noktasında çalışmalar yapılması gerektiği değerlendirilmektedir. Bölgede özellikle Uşak ili tekstilde ülke geneline göre oldukça önemli bir konumda bulunmasına rağmen ilde üretilen üründen elde edilen katma değer oldukça düşük kalmaktadır.

İktisadi faaliyet kollarının coğrafi bölgeler veya iller bazında taşıdığı özelliklerin basit ve anlaşılabilir sayısal göstergelerle özetlenmesi önem taşımaktadır. Bu çerçevede *büyüklük, başatlık* ve *uzmanlaşma* olarak adlandırılan üç temel oran uygulamada sık başvurulan ölçütler arasında yer almaktadır. Büyüklük, bir sektörün ne kadarının (%) seçilen bir il/bölgede olduğunu, başatlık ise bir il / bölgedeki değerin ne kadarının (%) seçilen bir sektörde olduğunu gösteren temel iki orandır. İlk oran bir sektörün bölgelere göre dağılımını göstermesi, ikinci oran ise bir il/bölgedeki faaliyetin faaliyet kollarına dağılımını göstermesi açısından anlamlıdır. Bir sektörün bir il/bölgenin değerinden aldığı pay kadar bu payın ülke genelindeki görüntüden farklılaşma oranı da önemli bir bilgi sağlamaktadır. Sektörün bir ildeki payının, aynı sektörün ülke genelindeki payına oranı bir uzmanlaşma göstergesi olarak kullanılmaktadır. Yani uzmanlaşma ilgili sektörde ilin ülke geneline oranla önemini gösterir. Bu değerlerin 1'in üzerinde olması anlamlı kabul edilmektedir.

Uşak ilinde tekstil ürünleri imalatı sektörü tüm ekonomik faaliyetler içerisinde çalışan sayısı açısından 22,79'luk başatlık değeri ile ilk sırada yer almaktadır. İlde tekstil ürünleri imalatı sektörü 7,82'lik uzmanlık değeri ile sektörün ülke genelinde ifade ettiğinden daha fazla anlam ifade etmektedir. Ayrıca 3,51'lik büyüklük değeri ile Uşak ili tekstil ürünleri imalatı sektöründe ülke geneli içinde de önemli bir konuma sahiptir. Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler (Reviewed Comparative Advantage-RCA) ise hesaplaması yapılan sektör için ihracatta karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olunup olunmadığını gösterir. RCA>1 ise o ürün grubunun ihracatta karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu değerlendirilir. Bu bağlamda Uşak ilinde tekstil ürünleri imalatı sektörünün 6,68'lik bir değere sahip olduğu görülmektedir.

Tekstil ürünleri imalatı sektörü gerek Uşak ili için gerekse TR33 Bölgesi için önemli bir konuma sahip olsa bile sektör temsilcileri ile yapılan görüşmeler, sektörün git gide bir darboğaza girdiğini göstermektedir. Bu bağlamda sektördeki bilgi birikimi düşünüldüğünde teknik tekstil ürünleri imalatının yaygınlaştırılmasının bu dar boğazdan çıkma noktasında oldukça önemli olduğu değerlendirilmektedir. Özel endüstriyel ipliklerden, tıbbi amaçlı tekstil ürünlerine; koruyucu giysilerden, dokusuz kumaşlara kadar geniş bir ürün gamına sahip teknik tekstilin otomotivden, inşaata kadar Türkiye için önem ihtiva eden pek çok sektörde de kullanım alanı bulunmaktadır. Amerikan menşeili International Trade Administration tarafından 2016 yılında yayımlanan Top Markets Report (Technical Textiles)[1] raporuna göre 2016-2017 yılında sektörde öncü ülkelerin Meksika, Kanada ve Çin olduğu görülmektedir. Yine aynı rapora göre 2017 yılında 9,3 milyar dolarlık bir ihracat hacmine ulaşan sektör her geçen gün daha da büyümektedir. Allied Market Research tarafından hazırlanan rapora[2] göre Avrupa'da teknik tekstil pazarı 2018-2025 yılları arasında yıllık %4,8'lik bir büyüme hacmine sahiptir. Bu bağlamda bölgede tekstil ürünleri imalatı

[1] https://www.trade.gov/topmarkets/pdf/Textiles_Top_Markets_Report.pdf
[2] https://www.alliedmarketresearch.com/technical-textile-market

sektöründe gerçekleştirilecek dönüşüm ile bu büyüyen pazardan daha fazla pay alınması amaçlanmaktadır.

TEKNO SOP kapsamında önceliklendirilen son sektör ise gıda ürünleri imalatı sektörüdür. Grafik 2'de verilen SGK İstatistik Yıllıkları 2017 yılı verileri incelendiğinde imalat sanayiinde firma sayısı bakımından özellikle gıda ürünleri imalatı sektörünün TR33 Bölgesi'nde öne çıktığı görülmektedir. Sektör bölgede kayıtlı yaklaşık 2.200 firma ile yaklaşık 26.000 kişilik bir istihdam yaratmaktadır. Ayrıca bölge ihracatının yaklaşık %18,5'i de yine bu sektörden gerçekleştirilmektedir.

Grafik 2 - TR33 Bölgesi İmalat Sanayiinde Faaliyet Gösteren Firmaların Sektörel Dağılımı

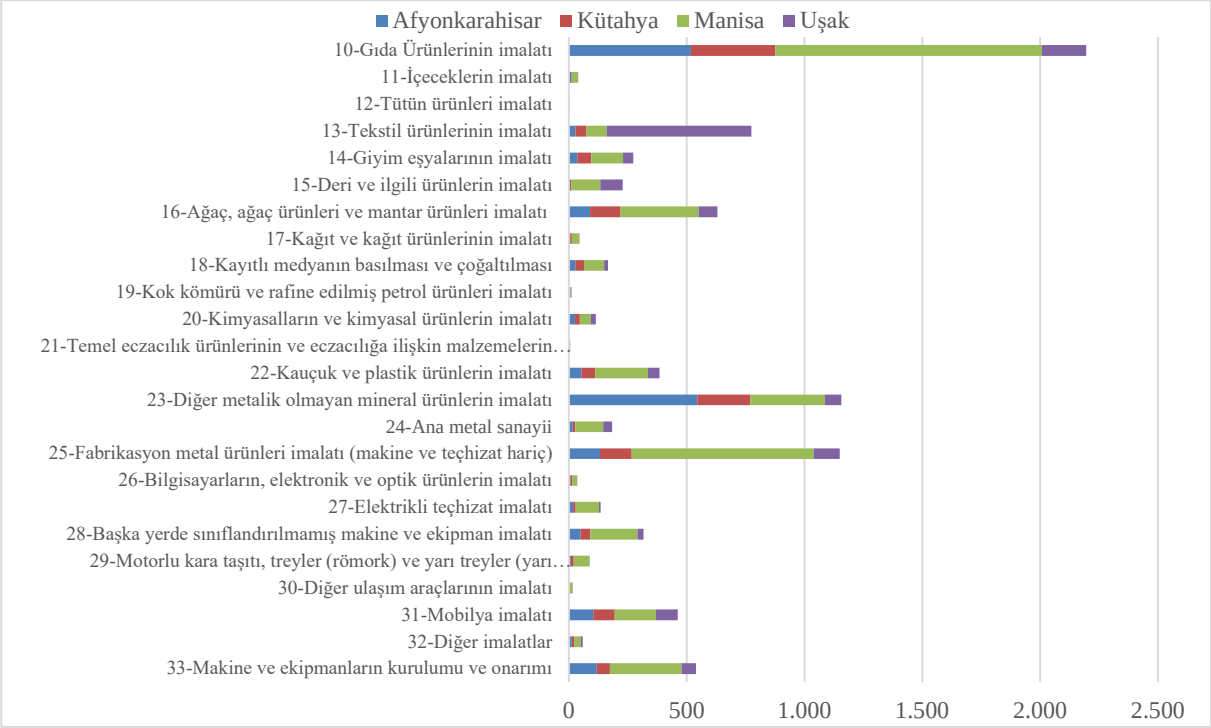

Kaynak: 2017 Yılı SGK İstatistik Yıllıkları (Erişim:2019); Zafer Kalkınma Ajansı Hesaplamaları

Bölgede gıda sanayii bitkisel ve hayvansal üretimin gelişmiş olması ile ilgilidir. Nitekim TR33 Bölgesi gerek tarımsal gerekse hayvansal ürün üretimi konusunda ülke geneline göre önemli bir konumda bulunmaktadır. Tablo 3'ten görülebileceği üzere hayvansal ürün üretiminde Afyonkarahisar yaklaşık 753 milyon TL'lik değeri ile ülke genelinde 11. sırada bulunurken, bitkisel üretim değerinde ise Manisa yaklaşık 4 milyar 780 milyon TL'lik değeri ile 8. sırada yer almaktadır.

Tablo 3 – TR33 Bölgesi İlleri Bitkisel ve Hayvansal Ürün Üretimi İstatistikleri

İller	Bitkisel Üretim Değeri (1.000 TL)	Ülke Geneli Sırası	Hayvansal Üretim Değeri (1.000 TL)	Ülke Geneli Sırası
Afyonkarahisar	2.332.441	23	753.436	11
Kütahya	1.103.088	44	400.720	39
Manisa	4.780.228	8	477.863	32
Uşak	1.084.441	45	309.039	53

Kaynak: 2018 TÜİK (Erişim:2019)

Ancak üretilen ürünlerin fazla işleme tabi tutulmadığı bu yüzden gerek ürün arzının mevsimsel kaldığı gerekse ürün bazlı katma değer kaybı yaşandığı bilinmektedir. Tarımsal ürünlerin mevsimsel üretim hacmine sahip olduğu düşünüldüğünde ürünlerin yıl boyu piyasaya arz edilebileceği yeni teknolojiler ile işlenmesi oldukça önemli hale gelmektedir. Bitkisel veya hayvansal bazlı gıda ürünlerinin işlenerek ya da yeni teknolojiler kullanılarak dış pazarlara sunulması ile ürün bazlı katma değerin artırılması ve ürünlerin mevsimsel fiyat değişikliklerinden etkilenmelerinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca bu sayede tarım ve hayvancılıkla uğraşan kişilere birlikte hareket etme kültürü aşılanarak kooperatifçilik yaygınlaştırılacak ve kırsal kalkınmanın sağlanması adına önemli bir adım atılmış olacaktır.

Ulusal ve Bölgesel Bazdaki Planlarla İlişkisi

On Birinci Kalkınma Planı öncelikli gelişme alanları içerisinde yer alan "Savunma Sanayii" için amaç "*Silahlı Kuvvetlerimizin ve güvenlik güçlerimizin ihtiyaçlarını, sürekli gelişim anlayışı ile azami ölçüde milli teknolojiler ve yerli imkânlarla karşılamak ve savunma ihracatını artırmak üzere savunma sanayii ekosistemini güçlendirmek ve savunma sanayiinde edinilen becerilerin sivil sektöre yayılımını sağlamak*" olarak;

"Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" politikasında bahsi geçen öncelikli sektörlerden bir tanesi olan "Otomotiv" sektörü için ana amaç "*Yüksek teknolojiye dayalı yerli marka araç üretimi ile rekabet gücü yüksek tedarik sanayiinin geliştirilerek uluslararası pazar payının artırılması*" olarak belirlenmiştir.

"Diğer imalat sanayii sektörleri" içinde "tekstil-giyim-deri sanayii"nde yer alan madde 392'de "*Sektörde yüksek katma değerli yapıya dönüşümde önemli alanlardan biri olan teknik tekstillerle ilgili olarak firmaların optimum teknoloji seçimine, çevreyi korumaya yönelik mevzuata uyumuna, enerji verimliliğine ve atıkların yeniden kullanımına yönelik faaliyetleri ile değer zincirindeki diğer paydaşlarla (özellikle makine, lif ve teknik son kullanım üreticileri) iş birliği yapmaları desteklenecektir*" ifadesi;

"Tarım" içerisinde yer alan madde 414'te "*Yerel ve bölgesel düzeyde üretimi yapılan tarımsal ürünleri hak ettiği katma değere eriştirecek mekanizmalar oluşturulacaktır.*" ifadesi yer almaktadır. Bu bağlamda kurgulanan SOP'un 11. Kalkınma Planı ile doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir.

Kurgulanan SOP, TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'nın , "Sanayi" ekseninin "sanayi ürünlerinin değeri arttırılacaktır." önceliğinin "işletmelerin Araştırma Geliştirme (Ar-Ge) faaliyetlerinin artırılması" ve "sektör ve ürün çeşitliliğinin artırılması" tedbirleri ile, "işletmelerde üretim süreçleri iyileştirilecek ve üretim kapasitesi arttırılacaktır." önceliğinin ise "toplam faktör verimliliğinin artırılması" tedbiri ile, "Tarım" ekseninin ise "tarımsal üretimde verimlilik, katma değer ve kalite arttırılacaktır" önceliğinin "modern üretim tekniklerinin yaygınlaştırılması" tedbiri ile doğrudan ilişkilidir.

Ön Risk Değerlendirmesi

Kümelenme çalışmaları kapsamında bölgede faaliyet gösteren özel sektör firmalarının ortak çalışma kültürüne sahip olmaması ve bölge illerinin sosyokültürel yapısının bir sonucu olarak yakın illerden bölgeye yatırımcı çekilememesi en büyük risk olarak ortaya çıkmaktadır.

Savunma sanayii özelinde kümelenme çalışmalarının başlaması adına öncelikli olarak MCBÜ ile yüksek bütçeli güdümlü projeler hayata geçirilmeye başlanmıştır. Böylece kamunun bu kümelenme faaliyetinde ne kadar kararlı olduğu özel sektör ve özel sektörün çatı kuruluşlarına gösterilmiştir.

Bu durum doğal olarak özel sektörün savunma sanayiine yönelik ilgisini arttırmıştır. Ayrıca ASELSAN vb. büyük savunma sanayii kurumlarıyla yapılan çalışmalar kümelenmeye olan ilgiyi arttırmıştır. Benzer uygulamalar gıda sektörüne yönelik yürütülecek çalışmalarda da kullanılacaktır.

Otomotiv sektöründe Manisa ilinin üretim yapısı, bölgedeki illerin otomotiv yan sanayiinde önemli firmalara sahip Bursa, Kocaeli, Sakarya gibi yerlere yakınlığı otomotiv sektörüne yönelik yatırımları çekmesine sebep olmuştur. Bu akımı devam ettirmek adına, öncelikli olarak adı geçen illerde ve ülkemizin üç büyük ilinde yatırımcı çekme faaliyetleri yürütülecektir. Bölgede hâlihazırda faaliyet gösteren firmalara yakın yan sanayi firmaları seçilerek birebir görüşmeler yapılacaktır.

Teknik tekstil konusunda bölgede çalışmak isteyen firmalar belirlenerek çok daha küçük bir grupla çalışmalar yönetilecektir. Yukarıda bahsi geçen çalışmalar ile ilgili mali destek programları tasarlanarak özel sektörün bu konularda yatırım yapması cazip hale getirilecektir. Ayrıca özel sektör çatı kuruluşları tarafından teknik destek eğitimlerinin bu dört sektöre yoğunlaşması ve bölgenin cazibesinin artırılması sağlanacaktır.

Gıda sektöründe de benzer bir yol izlenecek ve 2020 yılı içerisinde tarımsal gıda sektöründen elde edilen katma değerin bölgede daha teknolojik yöntemler kullanılarak artırılmasına yönelik bir güdümlü proje üzerine çalışmalara hız verilecektir. Güdümlü projenin fizibilite çalışmaları 2020 yılında tamamlanarak projenin 2021 yılında hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında 2020 yılında yapılacak faaliyetlere ilişkin çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Tablo 4 – TEKNO SOP Faaliyetleri Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Yapılan Analiz Çalışması Sayısı	Adet	2	Analiz Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Savunma Sanayii Kurum Ziyaretleri	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Bölgesel İş Birliği ve Koordinasyon Toplantısı	Adet	1	Toplantı Tutanakları
İş Birliği ve Koordinasyon	Sektörlere Yönelik İş Birliği Etkinlikleri	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Savunma Sanayii B2B Organizasyonu	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Zafer OSB Tanıtım Faaliyetleri	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Katılım Sağlanan Fuar ve Organizasyon	Adet	7	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Güdümlü Proje Desteği Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Fizibilite Desteği Kapsamında Hazırlanan Rapor Sayısı	Adet	3	Fizibilite Raporu
Ajans Destekleri	Teknik Destek Kapsamında Eğitim Verilen Kişi Sayısı	Kişi	100	Ajans Faaliyet Raporu

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Ajans Destekleri	Teknik Destek Kapsamında Eğitim / Danışmanlık Verilen Kurum / Kuruluş Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
AB Projeleri ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Geliştirilen Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantı Sayısı	Adet	1	Toplantı Tutanakları
İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Periyodik Rapor Sayısı	Adet	1	Rapor

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda yer almaktadır:

Tablo 5 – TEKNO SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Sektörde Kurulan Küme Sayısı	Adet	2	Küme Strateji Belgesi
1, 2	Hizmete Geçen Ortak Kullanım Tesisi Sayısı	Adet	3	Program Kapanış Raporu
1, 2	Sektörlerde Oluşturulan İş Birliği Sayısı	Adet	2	Protokoller
1, 2, 3	Ortak Kullanım Tesisleriyle İş Birliğinde Üretim Yapan Firma Sayısı	Adet	20	Protokoller
2	Teknik Tekstil Konusunda Üretime Geçen Firma Sayısı	Adet	1	TSO Kayıtları, Yatırım Teşvik Belgesi Kayıtları
2, 3	Savunma Sanayiine Yönelik Ürün Üreten Firma Sayısı	Adet	21	Kapasite Raporları
2	SOP Sonrası Otomotiv Yan Sanayiinde Faaliyet Gösteren Firma Sayısındaki Artış	Adet	15	Yatırım Teşvik Belgesi Kayıtları
2	B2B Görüşmeleri Sonucunda İş Birliği Yapan Firma Sayısı	Adet	10	Firma Raporları
2, 3	Kurumsal Kapasitesini Geliştiren Kurum (Özel / Kamu) Sayısı	Adet	15	Firma Raporları

2.1.4. Proje ve Faaliyetler

2.1.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Ajansımız tarafından geçmiş dönemlerde yapılan analizler dikkate alınarak teknolojik dönüşüme olanak sağlayacak bölge için önem arz eden ve öncelikli sektörlere yönelik çalışmalar devam edecektir. 2020 yılı içerisinde yapılacak analizler sonucunda TEKNO SOP'a yeni sektörler eklenebilecektir.

Teknik Tekstil Üretim Yol Haritası

Ajans tarafından yapılan analizler ve bazı kurumlar tarafından hazırlanan raporlar geri dönüşüm tekstile yönelik üretimin büyük oranda akıllı üretim sistemleriyle birlikte makineler tarafından yapılabileceğini ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında bölgenin tekstil üretimindeki yeri ve teknik tekstil üretimi için fiziki ve beşeri gereklilikler tespit edilecektir. Ayrıca hem katma değerli ürün üretmek hem de bu konuda farkındalık sağlamak adına TR33 Bölgesi'nde faaliyet gösteren tüm tekstil firmalarının davet edileceği bir çalıştay yapılacaktır. Ayrıca 2019 yılı Kasım ayında Bursa TSO bünyesinde hizmet veren Bursa Teknoloji Koordinasyon ve Ar-Ge Merkezi (BUTEKOM) ziyaret edilmiş olup bu ziyarette bölge firmaları ile merkezin özellikle teknolojik ve kaliteli üretim noktasında ortak çalışmalar yapması konusunda mutabakata varılmıştır.

Tarımsal Gıda Üretim Haritası

Bu SOP kapsamında yapılması hedeflenen çalışmalardan bir tanesi de "freeze dryer" ile kurutma yapılarak tarımsal ürünlerden elde edilen katma değeri artırmaktır. Bu fikrin güdümlü proje desteği ile hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Bu çalışma ile ilgili bir taraftan teknolojik araştırmalar (yöntem, makine ekipman seçimi vb.) devam ederken diğer taraftan da TR33 Bölgesi'nde üretilen tarımsal ürünlerin (meyve ve sebze) yıl içinde üretildiği aylar ve aylık fiyat değişimine ait grafikler ortaya konulacaktır. Ayrıca ürünlerin saklanabilme koşulları da (soğuk hava deposu vb.) bu faaliyet kapsamında araştırılacaktır.

Elde edilen bilgiler sayesinde ürünlerin üretim zamanları belirlenecektir. Tarım ürününün yüksek fiyatlarda satıldığı dönemde doğrudan satışı yapılacak, düşük fiyatlı dönemde ise kurutma prosesi uygulanacaktır. Örneğin, kiraz meyvesi mayıs ayı içerisinde ilk çıktığında yüksek rakamlara satılabilirken haziran ayının sonlarında fiyatı oldukça düşmektedir. Teknolojik araştırmaların izin vermesi durumunda kiraz meyvesi sisteme Haziran ayı içerisinde dâhil edilecektir.

Çalışma, sadece gıda teknolojilerinin ülkemize ve bölgemize kazandırılması ile sınırlı olmayıp aynı zamanda kooperatifçilik ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaşmasını da hedeflemektedir. Zira gıda teknolojilerinin nihai ürün üzerindeki etkisi ve katma değeri, ham gıda ürünlerinin kalitesi ile doğrudan ilişkilidir. Yani bu başlık altında bir taraftan kooperatifler kurulması teşvik edilirken diğer taraftan da bu kooperatiflere üye olan çiftçilerin projeden elde edilecek olan gelir sayesinde son teknoloji ekipmanlara (elektrostatik ilaçlama, ileri sulama vb.) ulaşabilmesi sağlanacaktır.

Ar-Ge Merkezleri Danışmanlık Çalışmaları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğünden elde edilen bilgilere göre Ajansımızın hizmet verdiği bölgede 43 adet Ar-Ge merkezi bulunmaktadır (Erişim Kasım 2019). Bu Ar-Ge merkezlerinin önemli bir kısmı, SOP kapsamında ele alınacak sektörlere yakın konularda faaliyet gösteren firmalardır. Bu firmaların beşeri kapasitesinin artırılması adına YDO'lar veya KÜSİ tarafından yapılan firma ziyaretlerinde (Yapılan ziyaretlerde hâlihazırda devlet destekleri - Ajans, TÜBİTAK vb. - hakkında bilgilendirmeler yapılmaktadır.) beşeri kaynaklara yönelik talepleri belirlenerek (firma büyüklüğü, sektörü vb. parametreler dikkate alınarak) eşleştirme yapılacaktır. Eşleştirme sonrasında firmalara; inovasyon ve tasarım, buluşlara ilişkin fikri ve sınai haklar yönetimi gibi konularda 2020 TD kapsamında destek sağlanacaktır.

2.1.4.2. İş Birliği ve Koordinasyon

Bölgesel İş Birliği ve Koordinasyon Toplantıları

SOP kapsamında konuyla ilgili tüm paydaşların davet edileceği bir toplantı düzenlenecektir. Toplantıda Ajans tarafından 3 yıl boyunca çalışılacak olan TEKNO SOP hakkında bilgilendirme yapılıp konuyla ilgili kurumlardan 2020-2022 yılları arasında yapmayı planladıkları faaliyetlerle ilgili bilgi talep edilecektir.

Hâlihazırda devam eden Manisa Savunma Sanayii Teknoloji Geliştirme Kümesi (MASTEK) güdümlü projesi kapsamında alınan cihazlara uygun ürün üretebilme kapasitesine sahip TR33 Bölgesi firmalarıyla MCBÜ tarafından görüşmeler gerçekleştirilerek fiziki ve beşeri eksiklikler tespit edilecektir. Bu tespit, SOP dönemi içerisinde çıkılması planlanan mali desteklerin de temelini oluşturacaktır.

Savunma Sanayii Kurum Ziyaretleri

Önde gelen savunma sanayii kurumları ve üst çatı kuruluşlarına (ASELSAN, ROKETSAN, SSB, İzmir Havacılık Derneği, SASAD vb.) ziyaretler düzenlenecektir. Bu görüşmelerde ortak çalışma alanlarının neler olabileceği ile ilgili istişarelerde bulunulacaktır.

Zafer Savunma Sanayii Zirvesi ve Tedarikçi Buluşmaları Etkinliği

Ülkemizde önemli savunma sanayi kurumlarının yöneticilerinin katılacağı bir panel ve savunma sanayisinde bölgede potansiyel arz eden firmaların katılım sağlayacağı bir toplantı olmak üzere iki etkinlikten oluşan "Zafer Savunma Sanayii Zirvesi ve Tedarikçi Buluşmaları Etkinliği" düzenlenecektir.

Bu zirvede önde gelen savunma sanayi kurumlarından temsilcilerin panelist olacağı, savunma ana sanayi, savunma yan sanayi, tedarik zinciri, tedarik zincirine giriş, savunma yan sanayi standartları, sertifikasyon gibi konularda bilgilerin paylaşılacağı, savunma yan sanayi sektörüne dâhil olmak isteyen potansiyel firmaların katılımcı olacakları bir panel düzenlenecektir. Bu panelin ardından önde gelen savunma sanayi firmalarının yetkilileri ile savunma sanayisine tedarikçi olarak dâhil olmak isteyen TR33 bölgesi firmalarının ikili görüşme yapması (B2B) sağlanacak ve bu iş birliklerinin oluşma durumu bir yıl süre ile takip edilecektir. Potansiyel savunma yan sanayi firmalarının kabiliyetinin ana sanayi firmalarına açıklanması ve iş birliğinin oluşturulması, TR33 Bölgesi'ndeki firmalara önemli katkılar sunacaktır.

Otomotiv Sanayicileri Sektör Tanıtım ve Değerlendirme Etkinliği

Söz konusu etkinlik bölgenin otomotiv sanayiindeki yatırım potansiyelinin tanıtılmasını ve bölgedeki firmaların kapasitesinin ortaya konmasını sağlayacaktır. Otomotiv sanayiinde faaliyet gösteren firmaların ihtiyaçları tespit edilecek ve bu analizler Ajans destek programlarının şekillendirilmesinde ve uluslararası fonlara firmaların yönlendirilmesinde kullanılacaktır. Etkinlikte ayrıca bölgenin yatırım fırsatlarının tanıtılması, sektörün ivmelenmesi için yatırımcıların ihtiyaçlarının tespit edilmesi hedeflenmektedir.

Otomotiv Sanayii Bölgesel İş Birliği ve Yol Haritası Belirleme Çalıştayı

Otomotiv sektöründeki firmalar ile bölgedeki TSO'lar, OSB'ler ve MCBÜ'nün ilgili birimlerinin katılacağı ve yılın 2. çeyreğinde yapılacak toplantıda "Otomotiv Sanayicileri Sektör Değerlendirme Etkinliği" sonuçlarının değerlendirilmesinin yanı sıra sektör için yol haritasının belirlenmesi ve eylem planlarının oluşturulması hedeflenmektedir.

Uşak Üniversitesi Deri Tekstil Seramik Proje Pazarı

Deri, tekstil, seramik alanlarını kapsayacak olan 1. Ar-Ge ve Tasarım Proje Pazarı; Uşak Üniversitesi, Ajansımız ve Uşak TSO iş birliği ile 19-21.03.2020 tarihinde Uşak Üniversitesinde düzenlenecektir. İlk gün akademiden ve sanayiden davetli konuşmacılar sunumlarını gerçekleştirecektir. İkinci gün ise Uşak TTO ekibinin sunumları olacaktır. Ayrıca gün boyu poster sunumları yapılacak ve geliştirilen prototipler sergilenecektir. Projelerin değerlendirilmesi ise bilimsel kurul tarafından tamamlanıp dereceye giren projeler ilan edilecektir.

Gıda Sektöründe Ar-Ge Çalışmaları ile Katma Değerin Artırılması Paneli

Bölgede ileri teknoloji uygulamaları ile gıda üretiminde katma değerin artırılmasına yönelik farkındalık çalışması yapılacaktır. İhracattaki payın artırılmasına yönelik somut örnekler paylaşılarak gıda sektöründe Ar-Ge faaliyetlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu çalışma ile bölgemizde gıda sektöründe hâlihazırda faaliyet gösteren firmaların ilave ve yüksek teknolojili yatırım yapmaları teşvik edileceğinden, bu panel yatırım danışmanlığı faaliyetleri ile ilişkilendirilmektedir. Etkinliğe, gıda teknolojileri üzerine çalışma yapan akademisyenler, sektör temsilcileri ve STK yetkilileri panelist olarak davet edilecektir.

Girişimcilik Ekosistemi Proje Pazarı

Ajans, MCBÜ ile birlikte girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla proje pazarı etkinliği yapacaktır. Bu kapsamda bölgedeki tüm üniversitelere açık olacak şekilde proje fikirleri toplanacak, sonrasında Ajans tarafından bölgedeki teknopark ile istişare edilerek kurulacak bir komisyon marifetiyle kısa liste oluşturulacaktır. Bu kısa listeye önerdikleri projenin ilk çalışmalarını yapmaları (örneğin prototiplerini hazırlaması) amacıyla destek sağlanacaktır. Eylül 2020'de kısa listedeki projelerin sunumlarının tamamlanması ve dereceye girenlerin açıklanması planlanmaktadır. Eylül 2020'deki organizasyon Bakanlık ve bölge üst düzey protokolünün katılımıyla yapılacaktır. Final organizasyonuna Bakanlıkla istişarelerde bulunularak melek yatırımcıların da katılım sağlaması hedeflenmektedir.

Aile Anayasası Farkındalık Toplantıları

Yönetim danışmanlığı kapsamında bölgedeki TSO'lar başta olmak üzere tüm meslek kuruluşlarının (borsalar, esnaf odaları, dernek vb.) davet edileceği il bazlı 5 adet farkındalık toplantısı yapılacaktır. İllerin büyüklüğü dikkate alınarak Manisa ilinde 2 adet toplantı yapılması planlanmaktadır.

Zafer Otomotiv Yan Sanayi Yerli Tedarikçi Buluşması

Özellikle Kütahya ve Manisa ili başta olmak üzere bölgemizde otomotiv yan sanayi sektöründe faaliyet gösteren tier 1 ve tier 2 firmalar ile bunlara tedarikçi olabilecek, ilk defa sektöre girmek isteyecek firmalar davet edilerek eşleştirme ve iş birliği fırsatları sağlanacaktır. Etkinliğin yerli otomobil projesinde çalışan firmalar ve ilgili gruplar ile 2020 yılı içerisinde hazırlanacak "Almanya Otomotiv Yan Sanayi Raporu" sonucunda belirlenen paydaşlara da ev sahipliği yapması beklenmektedir. Etkinlik bölge TSO'ları ve ulusal sektör kuruluşları ile iş birliği içerisinde Manisa ilinde yılın 3. çeyreğinde düzenlenecektir.

2.1.4.3. Tanıtım ve Yatırım Destek

Zafer OSB Tanıtım Faaliyetleri

Kütahya ilinde yeni kurulan Kütahya Altıntaş Zafer OSB'nin altyapı kredisi onaylanmadığı için belirlenen m^2 birim fiyatı altyapı katılım bedeli olarak değerlendirilmiştir. OSB'nin altyapısına başlanabilmesi için ivedilikle yatırımcı çekilmesi gerekmektedir. Bu sebeple Bursa, Kocaeli, İstanbul, Ankara, İzmir ve Sakarya illerindeki otomotiv yan sanayi sektörlerinin önemli çatı kuruluşlarına OSB'yi tanıtmak ve yatırım çekmek üzere toplamda 6 adet ziyaret gerçekleştirilecektir.

Fuar ve Organizasyonlara Katılım

12-15.03.2020 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenecek Win Eurasia fuarına savunma sanayiindeki ve otomotiv yan sanayiindeki teknolojik gelişmeleri takip etmek ve bölgenin yatırım ortamını tanıtmak üzere bölge firmaları ile birlikte katılım sağlanacaktır. Faaliyet, yatırımcılara yol gösterme noktasında proaktif rol alınması ile ilişkilidir. Fuara katılım noktasında ildeki TSO ve OSB'ler ile ortak hareket edilecektir. Katılım stantsız olacaktır.

02-05.04.2020 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenecek olan Automechanika fuarına stantlı katılım sağlanacaktır. Otomotiv sektöründe önemli bir yere sahip olan fuar kapsamında hem yeni teknolojiler takip edilecek hem de bölgenin yatırım olanakları hakkında fuara katılan firmalara bilgilendirme ve tanıtım yapılacaktır.

15-18.04.2020 tarihlerinde İzmir ilinde düzenlenecek olan 10. Zeytin, Zeytinyağı, Süt Ürünleri, Şarap ve Teknolojileri Fuarı'na stantsız katılım sağlanacaktır. Özellikle zeytin ve zeytin ürünleri işleme alanında sektördeki gelişmelerin takibi ve yatırımcılar ile bölgede faaliyet gösteren firmalara doğru şekilde yol gösterici olunabilmesi açısından bu fuar önem arz etmektedir.

İstanbul'da 02-06.06.2020 tarihleri arasında düzenlenecek HIGHTEX Uluslararası Teknik Tekstiller ve Nonwoven Fuarı'na katılım sağlanacaktır. Teknik tekstil üzerine uzmanlaşmış fuara stantsız katılım sağlanarak konuyla ilgili trendler yakından takip edilmeye çalışılacaktır.

Gaziantep'te 22-27.09.2020 tarihleri arasında yapılacak olan TEKNOFEST'e stantlı katılım sağlanacaktır. Etkinlikte bölgedeki TSO ve üniversitelerle ortak hareket edilerek organizasyona 2022 yılında TR33 Bölgesi'nin ev sahipliği yapması konusunda lobi çalışmaları yapılacaktır.

2020 yılının 4. çeyreğinde İstanbul'da düzenlenecek ve en büyük otomobil etkinliklerinden olan Dünya Otomotiv Konferansı'na stantsız katılım sağlanacaktır. Etkinlikte otomotiv sanayiindeki gelişmeler, sektörün önümüzdeki yıllarda hedefleri ve trendler hakkında bilgi edinilecektir. Bu bilgiler bölgede yatırımcılara yol gösterme noktasında büyük katkılar sağlayacaktır.

2020 yılının 4. çeyreğinde İstanbul'da düzenlenecek Food-Tech Eurasia fuarına stantsız katılım sağlanacaktır.

2.1.4.4. Ajans Destekleri

Güdümlü Proje Desteği

- Manisa Savunma Sanayii Teknoloji Geliştirme Kümesi (MASTEK)

30.07.2018 tarihinde imzalanan Manisa Savunma Sanayii Teknoloji Geliştirme Kümesi güdümlü projesi kapsamında bölgemize 14.850.000 TL'lik kısmı Ajans katkısı olmak üzere 16.500.000 TL tutarında yatırım yapılması beklenmektedir.

Proje kapsamında MCBÜ TTO liderliğinde "Manisa Savunma Sanayii Teknoloji Geliştirme Kümesi" (MASTEK) kurulacak olup Manisa ili başta olmak üzere Afyonkarahisar, Kütahya ve Uşak illerini de içeren TR33 Bölgesi'nde savunma sanayiine yönelik ürün geliştirme konusunda kapasite oluşturulacak ve gerekli kabiliyetin kazanılması sağlanacaktır. Özel sektör, kamu, üniversite ve STK iş birliğini sağlayacak proje ile ilk etapta savunma sanayimizin başat aktörleri olan ASELSAN, TAI, ROKETSAN gibi firmalar için özellikle kilit teknoloji içeren ürünlerin geliştirilmesi sağlanacak ve bunlara alt yüklenicilik hizmeti verilecektir. Proje uygulamasının 2020 yılının ikinci yarısında tamamlanması planlanmaktadır.

- Akıllı Ürün ve Üretim Sitemleri Araştırma ve Eğitim Merkezi (MCBÜ-AKÜM)

25.06.2018 tarihinde imzalanan Akıllı Ürün ve Üretim Sistemleri Araştırma ve Eğitim Merkezi güdümlü projesi kapsamında bölgemize 4.875.000 TL'lik kısmı Ajans katkısı olmak üzere 6.500.000 TL tutarında yatırım kazandırılması beklenmektedir.

Proje kapsamında MCBÜ Teknoloji Geliştirme Bölgesi yerleşkesinde Akıllı Ürün ve Üretim Sistemleri Araştırma ve Eğitim Merkezi (AKÜM) kurulması planlanmaktadır. Bu merkez sayesinde öncelikli Manisa ili olmak üzere TR33 Bölgesi'nde faaliyet gösteren imalat sanayii firmalarının tasarım ve yenilikçi ürün geliştirme kabiliyetinin artırılması, bu firmaların akıllı üretim ve dijital dönüşüm sistemlerine uyum ve geçiş sürelerinin hızlandırılması; tasarım ve ürün geliştirme konularında nitelikli iş gücünün oluşturulması ve ülkemizin dışa bağımlı olduğu katma değeri yüksek ürünlerin üretilebilmesi sağlanacaktır. Kurulacak olan merkez; Tasarım, Analiz ve Tarama Bileşeni (TAT), Prototipleme ve Sanal Gerçeklik Bileşeni (PSG) ve Akıllı Sanayi Uygulamaları Bileşeni (ASU) olarak üç farklı bileşenden oluşacaktır. Proje uygulamasına 2020 yılında devam edilecektir.

Ayrıca Manisa Savunma Sanayii Teknoloji Geliştirme Kümesi güdümlü projesinin 3. fazının kurgulanmasına yönelik çalışmalara başlanacaktır. 3. faz için çalışılması öngörülen ve potansiyel vadeden konular şu şekildedir:

- İleri Teknolojili Teknik Seramik Uygulamaları
- İleri Teknoloji Teknik Tekstil Uygulamaları
- Savunma Sanayiine Yönelik Elektronik Kart Sistemlerinin Geliştirilmesi

- Otomotiv Sanayii Eğitim Merkezi

Bölgemizde otomotiv sanayi ve yan sanayiine yönelik yapılacak proje için 5.000.000 TL'lik Ajans katkısı öngörülmekte olup proje tasarım aşamasındadır.

Finansman Maliyeti Desteği

Bölgede Savunma sanayii ve otomotiv yan sanayisinde faaliyet gösteren veya göstermek isteyen firmaların yeni ürün üretme, ürünlerde çeşitlilik sağlama, ürün ve üretimlerinde kalite standardizasyonun sağlanmasına yönelik 2 milyon TL bütçeli mali destek programı ilan edilecektir.

Fizibilite Desteği Programı

2020 yılı içerisinde, bölge imalat sanayiinin önceliklendirilmiş sektörler başta olmak üzere teknolojik gelişmesine katkı sağlayacak yatırımlara yönelik fizibilitelerin hazırlanması amacıyla fizibilite desteği programı uygulanacaktır. Fizibilite desteğinin TEKNO SOP kapsamındaki önceliği şu şekildedir:

"İmalat Sanayisinde Teknolojik Dönüşümün Sağlanması Sonuç Odaklı Programı (TEKNO SOP) kapsamında belirlenen özel amaçlar ile sonuç ve çıktı hedeflerine katkı sağlayacak fizibilitelerin hazırlanması"

30.01.2019 tarihinde ilan edilen fizibilite desteği programının (2019 FD) yürütülmesine 2020 yılında da devam edilecektir. Bu program kapsamında yerinde izleme ziyaretleri, proje ödemeleri gibi uygulamaya yönelik faaliyetler yapılacaktır.

Teknik Destek Programı

2020 yılı içerisinde, bölgede TEKNO SOP ile ilişkili paydaşların, belirlenen genel ve özel amaçlar doğrultusunda teknik beceri ve kapasitelerinin artırılması amacıyla teknik destek programı uygulanacaktır. Teknik desteğin TEKNO SOP kapsamındaki önceliği şu şekildedir:

"İmalat Sanayisinde Teknolojik Dönüşümün Sağlanması Sonuç Odaklı Programı'nın (TEKNO SOP) özel amaçlarına doğrudan katkı sağlayacak yönde kurumsal kapasiteyi geliştirecek eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi"

TEKNO SOP'ta önceliklendirilmiş sektörler için kaynak verimliliğine yönelik eğitimler de bu program altında değerlendirmeye alınacaktır. 30.01.2019 tarihinde ilan edilen teknik destek programının yürütülmesine 2020 yılında da devam edilecektir. Program kapsamında desteklenmesi kararlaştırılan faaliyetler için yüklenici belirlenmesi, yerinde izleme ziyaretleri ve proje ödemesi gibi uygulama faaliyetleri yapılacaktır.

2.1.4.5. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

AB Çerçeve Programları ve Katılım Öncesi Yardım Fonları (IPA)

AB çerçeve programları takip edilerek (Horizon 2020, Erasmus+, COSME vb.), TEKNO SOP'un amaçlarıyla uyumlu bir program açıklanması durumunda başvuru seçenekleri değerlendirilecektir. Açıklanan programın önceliklerine bağlı olarak yapılacak değerlendirme sonucunda, programa Ajansın veya bölgedeki ilgili bir kurumun başvuru sahibi veya ortak sıfatıyla başvuru yapmasına yönelik çalışma yürütülecektir. Proje başvurusunun bölgedeki başka bir paydaş tarafından yapılması durumunda, Ajans ilgili paydaşa hem süreçte teknik destek sağlayacak hem de paydaşın kapasitesini geliştirmeye yönelik çalışma yapacaktır. Son olarak Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi tarafından Rekabetçi Sektörler Programı'na "Ar-Ge" alanında başvurusu yapılan Yüksek Teknoloji Medikal Ürün Prototipleri Üretim ve Uygulama Merkezi ile MCBÜ tarafından başvurusu yapılan Manisa Otomotiv İnovasyon Merkezi projelerinin kabulü halinde, projelerin SOP kapsamında belirlenen önceliklerle uyumlu şekilde kurgulanması ve uygulanması için projelerin başvuru sahipleri ve ortakları ile birlikte çalışmalar yürütülecektir.

2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 6 – TEKNO SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması

	2020		2021		2022	
Proje / Faaliyet	**I. 6 Ay**	**II. 6 Ay**	**I. 6 Ay**	**II. 6 Ay**	**I. 6 Ay**	**II. 6 Ay**
Sektörel Raporların Hazırlanması	X	X			X	
Bölgesel İş Birliği ve Koordinasyon Toplantıları	X	X	X	X	X	X
Savunma Sanayii Kurum Ziyaretleri	X	X	X	X	X	X
Sektörel Çalıştaylar	X	X				
Yerli Yatırımcılara Yönelik Tanıtım Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
Fuar ve Organizasyonlara Katılım	X	X	X	X	X	X
Güdümlü Proje Desteği	X	X	X	X	X	X
Proje Teklif Çağrısı	X	X	X	X	X	X
Fizibilite Desteği	X	X	X	X	X	X
Teknik Destek Programı	X	X	X	X	X	X
Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Başvuruları	X	X	X	X	X	X
Faiz Desteği Hazırlıkları	X	X				
Özel Sektöre Yönelik Faiz Desteği			X	X	X	X
SOP Yönlendirme Komitesi Toplantıları	X	X	X	X	X	X
SOP Değerlendirme Çalışmaları					X	X

2020 yılında TEKNO SOP kapsamında savunma sanayii kümesinin asıl aktörleri olacak özel sektöre yönelik çalışmalara yoğunlaşılacaktır. Yapılacak çalışmalardan elde edilen bilgiler ışığında özel sektöre yönelik 2020 yılı sonlarına doğru mali destek programı ilan edilecektir. Bu programda mevzuatın izin verdiği ölçüde yüksek bütçeli destekler verilecektir. Ayrıca savunma sanayiinin ülkemizdeki yapıtaşları kabul edilen kurumlara fikir alışverişinde bulunmak ve savunma sanayiine yönelik ürün üreten firmaları bölgeye yatırımcı olarak çekebilmek adına ziyaretler düzenlenecektir. Ayrıca gıda teknolojilerine ve otomotiv sanayine yönelik güdümlü projeler hayata geçirilmeye çalışılacaktır. Bunun yanında özellikle otomotiv yan sanayi firmalarının bölgeye yatırım yapmasına yönelik tanıtım faaliyetlerine ağırlık verilecektir. Teknik tekstil konusunda ise araştırma faaliyetlerine başlanacaktır. Bölgedeki kurumların hedef / öncelikli sektörler için kaynak verimliliği ve yönetim danışmanlığı hizmetlerine yönelik ihtiyaçlarını gidermek amacıyla bir (1) adet mali destek programı da 2020 yılında ilan edilecektir.

Sonraki yıllarda oluşturulan savunma sanayii kümesi hakkında ülke genelinde farkındalık oluşturulmasına yönelik tanıtım faaliyetleri devam edecektir. Gıda teknolojilerine yönelik olarak güdümlü proje kapsamında çalışmalar yürütülecektir. Teknik tekstile yönelik olarak ise firmaların ürün üretebilmesine yönelik mali destekler kurgulanacak, otomotiv yan sanayiine yönelik kurum ziyaretleri, yatırımcı çekme çalışmaları da yapılacaktır.

2021 ve 2022 yıllarında fizibilite desteği ve teknik destek programları sürdürülerek SOP kapsamında gerekli olacak fizibilite çalışmaları yapılacak ve insan kaynaklarının güçlendirilmesi sağlanacaktır.

2020-2022 yılları arasında SOP izleme ve değerlendirme çalışmaları devam edecek ve yaşanan olası sorunların çözümleri araştırılacaktır. Mevzuat altyapısının hazırlanması durumunda faiz desteği

programı ilan edilerek bölge genelindeki firmaların öncelikli belirlenmiş sektörlere yönelik ürün üretebilmeleri teşvik edilecektir. 2022 yılında SOP değerlendirme çalışmalarına başlanacaktır.

2.1.6. İzleme ve Değerlendirme

Ajans Yönetim Kurulunun onayıyla konuyla ilgili tüm kurumları ve Ajansın hizmet verdiği dört ili kapsayacak şekilde SOP Yönlendirme Komitesi oluşturulacaktır. SOP Yönlendirme Komitesi yılda en az bir defa olmak üzere toplanarak programın ilerlemesi, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri hakkında istişarelerde bulunacaktır. SOP Yönlendirme Komitesinin onaylaması durumunda komiteye yeni üyeler alınabilecektir. SOP Yönlendirme Komitesinin isteği doğrultusunda SOP kapsamında iş birliği yapılan kurum ve kuruluşlar da komite toplantısına katılabilecek ve fikirlerini beyan edebilecektir.

Aynı zamanda Ajans Genel Sekreteri başkanlığında yılda bir defa Ajans çalışma birim başkanlarının katılımıyla koordinasyon toplantısı gerçekleştirilecektir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin uygulanmasından Program Yönetimi Birimi (PYB), izlenmesinden ve değerlendirilmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB), AB ve benzeri dış kaynaklı fon bulma ve SOP kapsamında bu fonlara ait projelerin yazılmasından ve yürütülmesinden Proje Geliştirme ve Uygulama Birimi (PGUB), tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinden ise Yatırım Destek Ofisleri (YDO'lar) sorumludur. SOP kapsamında Ajans ve bölgedeki ilgili paydaşlar tarafından yürütülecek faaliyetlerin koordinasyonu ile çıktılarının izlenmesi ve değerlendirilmesi Planlama ve Bölgesel Koordinasyon Birimi (PBKB) tarafından gerçekleştirilecektir.

SOP yönetim planının, dönemsel ilerleme raporlarının ve SOP kapanış raporunun hazırlanmasından da PBKB sorumludur.

2.2. Alternatif Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (TURİZM SOP)

2.2.1. Amaç

Genel Amaç: Alternatif turizm imkânlarını geliştirerek popüler turizm destinasyonları oluşturmak

Özel Amaç 1: Termal sağlık turizmi uygulamalarını geliştirmek, yaygınlaştırmak ve termal turizm bölgelerinin cazibesini artırmak

Özel Amaç 2: Yaratıcı ve kültürel endüstrilerin turizme entegrasyonunu sağlamak

Özel Amaç 3: Kırsal turizmde katma değeri artırmak

Özel Amaç 4: Turizmde hizmet kapasitesini ve kalitesini geliştirmek

Özel Amaç 5: Seçkin destinasyon ağlarına ve ulusal tur operatörlerine yönelik olarak turizm rotaları oluşturmak

2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TURİZM SOP, *"Bölgede yüksek katma değerli alternatif turizm sektörlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması"* stratejik tercihini hayata geçirmek amacıyla kurgulanan SOP'tur.

Turizm, çok yönlü aktivitelerden oluşan karma hizmet ve ürün gruplarını içeren bir kavramdır. Günümüzün en önemli sektörlerinden biri haline gelen turizm sektörünün en önemli sorunu, deniz ve güneş eksenli yaz turizmi ile kayak sporunun ön planda olduğu kış turizmi arasında sıkışmış olması ve alternatif turizm odaklarının oluşturulmasına duyulan ihtiyaçtır. Turizm sektörünün dönemsellikten kurtarılarak faaliyetlerinin yıl içerisine yayılması ile düzenli istihdam sağlayan ve düzenli gelir getiren bir sektör haline getirilmesi bu ihtiyacın karşılanabilmesi adına oldukça önemlidir.

2023 Türkiye Turizm Stratejisi'nin vizyonu "*Sürdürülebilir turizm yaklaşımı benimsenerek istihdamın artırılmasında ve bölgesel gelişmede turizmin öncü bir sektör konumuna ulaştırılması ve Türkiye'nin 2023 yılına kadar, uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk beş ülke arasında önemli bir varış noktası ve uluslararası bir marka haline getirilmesinin sağlanması*" olarak belirlenmiştir. Bu vizyon ile turizm, bölgesel gelişmede öncü bir sektör olarak belirlenmiş ve 2023 yılına kadar uluslararası pazarda Türkiye'nin turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk beş ülke arasında yer alması hedeflenmiştir. Şüphesiz bu vizyona ulaşabilmek yalnızca sezonluk turizm türleri ile mümkün olmayacaktır. Bu bağlamda eko turizm, kültür turizmi, doğa turizmi, agro turizm, kongre turizmi, sağlık turizmi, dini turizm, macera ve spor turizmi gibi yeni turizm türleri son yılların yükselen eğilimleri haline gelmiştir.[3]

Hâlihazırda ülkemiz, dünya genelinde turizm geliri bakımından 14. sırada, turist sayısı bakımından ise 8. sırada yer almaktadır. Pek çok doğal güzelliği, jeotermal kaynağı, tarihi ve kültürel değeri barındırıyor olmasına rağmen TR33 Bölgesi ise turizmden hak ettiği payı alamamaktadır. Tablo 8'den görüleceği üzere bölgede bulunan tesislerin doluluk oranları Afyonkarahisar hariç %40'ların altında kalırken Afyonkarahisar'da ise %50'nin biraz üzerinde bir doluluk söz konusudur. Gelen turistlerin geceleme süreleri ortalama 1,5-2 gün civarında iken ülke genelinde 3 gün civarındadır. Bölgede kurgulanacak alternatif turizm yaklaşımları hem ortalama konaklama sürelerini arttıracak hem de mevcut tesislerdeki doluluk oranlarını yükseltecektir. SOP kapsamında bölgede desteklenmesi

[3] Türkiye'de Sağlık Turizmi Raporu, Sağlık Bakanlığı; Küresel Dünyada Sağlık Turizminin Önemi ve Türkiye'nin Durumu, Yüksek Lisans Tezi; Doğa ve Macera Turizm Raporu, TÜRSAB.

düşünülen alternatif turizm yaklaşımları kırsal turizm, termal sağlık turizmi ve geleneksel ve yaratıcı endüstrilere dayalı turizm olarak belirlenmiştir.

Tablo 7 – TR33 Bölgesi İlleri 2018 Yılı Turizm İstatistikleri

	Ortalama Kalış Süresi			Doluluk Oranı (%)		
	Yabancı	**Yerli**	**Toplam**	**Yabancı**	**Yerli**	**Toplam**
Afyonkarahisar	2,13	2,29	2,29	1,61	49,57	51,18
Kütahya	1,80	1,64	1,65	2,27	34,78	37,04
Manisa	2,95	1,47	1,56	4,56	34,47	39,03
Uşak	2,24	1,67	1,69	1,40	27,27	28,67

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı Turizm İstatistikleri (Erişim: 2019)

"Kırsal Turizm ve Alternatif Kırsal Turizm Hizmetleri" adlı bildiride her yıl Avrupa tatilcilerinin %23'ünün kırsal alanları destinasyon olarak seçtiği, Amerika'nın Wyoming, Montana ve Idaho eyaletlerinde kırsal turizmle uğraşan işletme sayısının 1985 yılında 5 iken 1992 yılında 90'a ulaştığı, günümüzde Amerikan nüfusunun %70'inin kırsal turizme katıldığı, kırsal turizmin geliştiği ülkelerde genellikle insanların en az 1/3'ünün tatillerini geçirmek amacıyla kırsal alanlara gittiği, Hollanda'da tatile çıkanların %39'unun öncelikli tatil yeri olarak kırsal alanları seçtiği, İngiltere'de ise nüfusun 3/4'ünün yılda en az bir kez kırsal alanları ziyaret ettiği belirtilmiştir[4].

Kırsal turizmi sadece çiftlik turizmi veya tarım turizmi olarak değerlendirmek yanlış olacaktır. Kırsal turizm doğa yürüyüşleri, olta balıkçığı, kuş gözlemciliği, yayla turizmi, ipek böcekçiliği gibi pek çok farklı etkinliği de içine alan çok boyutlu bir kavramdır. Kırsal turizm şehir hayatından ve deniz-güneş-kum üçlüsünden sıkılmış, yeni arayışlar içerisinde bulunan turistler için cazip bir seçenek oluşturmaktadır. Özellikle kırsal turizmin tarımsal ekonomiye dayalı geleneksel yaşam tarzına sahip bölgelerde uygulanıyor olması, gerek turizm hareketlerinin iç kesimlere doğru yayılmasını sağlamakta gerekse kırsalda yeni bir gelir kaynağı oluşturarak kırsal kalkınma adına önemli bir faktör oluşturmaktadır. Diğer taraftan kırsalda turizm vasıtasıyla yaratılan ekonomik canlılık, kente göçü azaltmakta hatta tersine göçe bile vesile olabilmektedir. Bu bağlamda büyükşehir olmasından dolayı Manisa dışarıda bırakıldığında TR33 Bölgesi'nde nüfusun yaklaşık %34'ünün hala kırsalda yaşadığı, ancak Ajansın geçmiş çalışmalarında da görüldüğü üzere bu nüfusun her geçen gün merkezlere veya büyükşehirlere göç etmesi nedeniyle azaldığı görülmektedir. Kırsal turizm gerek bölgedeki ekonomik hareketliliği artırabilmek gerekse merkezlere olan göçü azaltabilmek adına önemli bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Ajansımız tarafından bölge genelinde yapılan göç nedenleri araştırmasında da kırsaldan kente göç nedenlerinin en önemlisi istihdam olanaklarının azlığı olarak ortaya çıkmıştır.

SOP kapsamında ele alınan alternatif turizm türlerinin önemli bir tanesi ise sağlık turizmidir. Sağlık turizmi birçok gelişmekte olan ülkenin ekonomisinde fayda sağlayıcı aktör olarak son yıllarda yer almaya başlamıştır. Sağlık turizmi, belirli bölgeler ve milletler üzerinde pozitif denebilecek önemli ekonomik etkiler oluşturmaktadır. Sağlıklı ve zinde olmaya çalışmak, güzel veya iyi görünmek, hastalıklardan korunmak 4,3 trilyon dolarlık küresel sağlık pazarı oluşmasına yol açmıştır. Özellikle sağlık turizmi çeşitlerinden termal turizm alanında küresel termal ve mineralli sular sektörü, 2014 yılında 50 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır. 2007-2013 yılları arasında bu pazar %47'lik oranda büyüme sağlamıştır. Uluslararası termal turizm pazarında 2014 yılı kişi başı gezi maliyetleri 1.639 dolara yükselmiştir. Bu büyük pazardan Türkiye'nin de gereken payı alması için harekete

[4] Kırsal Turizm ve Alternatif Kırsal Turizm Hizmetleri, 2016

geçilmesi gerekmektedir. 01.11.2017 tarihinde Ankara'da düzenlenen 3. Turizm Şurası'nın Bakanlar Oturumu'nda da bu konuda çalışmalar yapılması gerekliliği Bakanlarımız tarafından dile getirilmiştir.

Avrupa'da termal otellerde ortalama geceleme süreleri incelendiğinde Norveç 13,5 gün, İrlanda 4,0 gün, İngiltere 3,4 gün, Almanya 3,1 gün, Hollanda 3,1 gün olarak öne çıkmaktadır. Termal otellerde geceleme rakamları bazında Avrupa ülkelerinin bu yüksek ortalamalarına rağmen Afyonkarahisar gibi termal turizme yönelik yüksek kalitede pek çok 5 yıldızlı otel barındıran bir ilde ortalama geceleme rakamlarının 2'nin altında kalması ve ile gelen turistlerin %98'inden fazlasını yerli turistlerin oluşturması, bu potansiyelin yeterli düzeyde kullanılamadığını göstermektedir.

Ülkemizi ziyaret eden yabancıların ortalama gecelemeleri yaklaşık 4 gün, ortalama ziyaretçi geliri 650 - 700 dolar iken termal turizm için ülkemize gelen yabancıların ortalama gecelemesinin 10 gün, ortalama harcamalarının ise 1.400 - 1.500 dolar olduğu düşünüldüğünde bölgede yaratılacak bir sağlık turizmi arzı, gerek ülke gerekse bölge ekonomisine önemli katkılar sağlayacaktır.

Nitekim son yıllarda termal sağlık turizmi TR33 Bölgesi genelinde tüm turizm sınıfları arasında yükselen değer konumundadır. Ülkenin yakın çevresinde Macaristan dışında sağlık turizminin geliştiği bir ülkenin bulunmaması, bu alandaki bir uzmanlaşma ile yakın çevredeki ülkelerden turist çekilebileceğini göstermektedir. Bu süreçte Afyonkarahisar'ın 08.02.2019 tarihinde Ajans koordinasyonunda EHTTA'ya üye olması da önemli bir adımdır.

SOP kapsamında ele alınması planlanan son turizm odağı ise yaratıcı ve kültürel endüstrilere dayalı olarak kurgulanmıştır. UNESCO'ya göre; kültürel ve yaratıcı endüstriler, zanaat ve el sanatları, tasarım, mimarlık, film, gastronomi, edebiyat, medya sanatları, yazılım ve müzik sektörlerini kapsamaktadır.

UNCTAD'ın Haziran 2004 yılındaki "Yaratıcı Endüstriler ve Gelişme Konferansı"nda yaratıcı endüstriler ve kültürel ürünlerin temel özellikleri aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

"İnsan kaynakları, yaratıcı endüstrilerin temel girdisidir. Yaratıcı endüstrilerin faaliyetleri temelde bilgi odaklıdır. Bu faaliyetler sadece sanat ile sınırlı olmayıp ticaret ve telif hakları gibi gelir getiren her türlü faaliyeti içermektedir. Yaratıcı endüstrilerin somut veya soyut nitelikli mal ve hizmet çıktıları ekonomik değer ihtiva eder. Yaratıcı endüstriler, hizmet sektörü ve endüstriyel sektörlerin kesişim noktasında olduğu için dünya ticaretine yeni bir hareketlilik kazandırmaktadır. Yaratıcı endüstrinin çıktıları tecrübeye bağlı olduğu için mübadele değerleri uzun vadede aşırı değişkendir. Bu nedenle, pazarlamanın ve algı yönetiminin, fiyatların belirlenmesinde etkinliği çok fazladır. Yaratıcı endüstri sonucu ortaya çıkan ürünlerin serbest piyasa ekonomisindeki negatif ekonomik dışsallıklar nedeniyle fiyatı ve miktarı optimal düzeyde değildir. Bu nedenle devlet müdahalesi gereklidir."

Birleşmiş Milletler tarafından 2015 yılında hazırlanan "Creative Economy Outlook and Country Profiles" raporuna göre yaratıcı endüstriler küresel ekonominin canlı sektörleridir. Demografik özellikler, bilgi iletişim teknolojilerine daha iyi erişim ve yaratıcı ürünler ve hizmetlerle ilişkili yeni yaşam tarzlarına dinamik kaymalar, bu sektörlerin stratejik önemini arttırmaktadır. Bu endüstrilerden birisi olan çini için Ajans tarafından yürütülen çalışmalar neticesinde Kütahya yaklaşık 435 zanaat ve halk sanatı atölyesi ve en az 4.000 faal zanaatkâr ve sanatçısı ile "zanaat ve halk sanatları" alanında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına dâhil edilmiştir. Bunun yanı sıra Afyonkarahisar ilimiz de "gastronomi" alanında yapılan ilk başvuru sonucunda, 31.10.2019 tarihinde söz konusu Ağa kabul edilmeyi başarmış ve Kütahya ilimiz gibi "yaratıcı şehir" unvanını almaya hak kazanmıştır.

Öte yandan önemli tarihi ve kültürel köklerine karşın bölgedeki yaratıcı ve kültürel endüstriler, ulusal ve uluslararası ölçekte rekabet edebilecek nitelikte değildir. Bölge genelinde bu alandaki yenilikçi sosyal, kültürel ve fiziki altyapıların zayıflığı, markalaşma eksikliği, sektörde ciddi yer tutan kayıt dışı ekonomi, sektöre ilişkin ulusal ve uluslararası farkındalığın eksikliği, kalite düşüklüğü ve yanlış pazarlama politikaları sonucu ortaya çıkan düşük fiyatlar sektörün rekabet gücünü olumsuz etkilemektedir.

AB'nin Kültür için Avrupa Ajandasının Stratejik Çerçevesi'ne göre yaratıcı ve kültürel endüstriler, Avrupa'da büyümeye katkı sağlayan bir istihdam yaratma kaynağıdır. Aynı zamanda sosyal içermeyi teşvik etmek ve kültürel çeşitliliği desteklemek için etkin bir kanal olarak tanımlanmaktadır. Pek çok farklı turizm türü ile kolaylıkla entegre edilebilecek yaratıcı ve kültürel endüstrilerin bölgede geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması ile birlikte bölgenin sosyoekonomik gelişimine önemli bir katkı sağlanacağı aşikardır.

Ulusal ve Bölgesel Bazdaki Planlarla İlişkisi

On Birinci Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" politikası "Turizm" başlığının ana amacı *"3.Değişen tüketici eğilimleri ile teknolojik gelişmeler doğrultusunda turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, sezon süresinin uzatılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve daha fazla harcama eğilimi olan ziyaretçinin ülkemize çekilmesi ile konaklama süresi ve konaklama dışı harcamaların artırılması, her bir destinasyon özelinde ve odaklı anlayış çerçevesinde sektörde dönüşümün gerçekleştirilmesi ve koruma-kullanma dengesi gözetilerek ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlanması"* olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda kurgulanan SOP'un bu başlık altında pek çok tedbir ile doğrudan ilişkili olarak 11. Kalkınma Planı'nın hedeflerine katkı sağlaması beklenmektedir. Ayrıca kurgulanan SOP, TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'nın "turizm" ekseninin "turizm faaliyetleri çeşitlendirilecek ve arttırılacaktır" önceliğinin "sağlık turizmi ve termal turizmin geliştirilmesi", "doğa turizminin geliştirilmesi", "turizm güzergâhlarının oluşturulması ve geliştirilmesi", "yöresel turizm odaklarının geliştirilmesi" tedbirleri ile doğrudan uyumludur.

Ön Risk Değerlendirmesi

Turistlerin gözünden bölge bir turizm merkezi olarak görülmemektedir. Turistler bölgeyi İstanbul-Antalya ve Ankara-İzmir arasındaki bir geçiş güzergâhı olarak görmektedir. Bu amaçla öncelikli olarak kırsal turizm, termal sağlık turizmi ile yaratıcı ve kültürel endüstriler için gelen turistlere farklı destinasyonlar belirlenerek bölgede geçirdikleri süreler artırılacaktır.

Kırsal bölgelerin turizm konusunda tanıtımının yeterli olmaması ve bölge halkının turizm konusunda yeterli bilince sahip olmaması bir risk oluşturmaktadır. Bölgede bir birliktelik oluşturmak adına özellikle konuyla ilgili fuarlara ortak katılım sağlanarak bölgenin tüm turizm çeşitliliği toplu bir şekilde tanıtılacaktır. FAM TRIP faaliyetleriyle bölgeye TÜRSAB yetkilileri ve "influencer"lar farklı zamanlarda davet edilerek bölgenin tanıtımı sürekli kılınacaktır. Ayrıca kırsal alanda elde edilen gelirlerin artması adına coğrafi işaret vb. çalışmalar da yapılacaktır. Kırsal alanda yaşayanlara turizm konusunda farkındalık yaratmak adına toplantılar düzenlenecektir.

Bir diğer risk oluşturan husus ise termal sağlık turizminde temel ve tamamlayıcı altyapıların yetersizliğidir. Bu bağlamda gerekli olan yardımcı turizm altyapılarının Ajans destekleri ile hayata geçirilmesi sağlanacaktır.

Ayrıca bu SOP kapsamında bölgemizde geliştirilmesi planlanan bir diğer alan ise yaratıcı ve kültürel endüstrilerdir. Yaratıcı ve kültürel endüstrilerde faaliyet gösteren zanaatkârların en büyük

sorunlarından biri ise ortak çalışma / hareket etme kültürü eksikliğidir. Bölge içerisinde hizmet veren fizik tedavi rehabilitasyon üniteleri olan hastanelerin genişlemesi veya yenilenmesi amacıyla kamu yatırım programına gelen teklifler öncelikli olarak takip edilecektir. Bu konularda gelen yatırım teklifleri, ilgili bakanlıklarla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgisi dâhilinde görüşülerek hayata geçirilecektir.

2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında 2020 yılında yapılacak faaliyetlere ilişkin çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Tablo 8 – TURİZM SOP Faaliyetleri Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Hazırlanan Rapor / Strateji Belgesi	Adet	3	Strateji Belgesi Çıktısı
İş Birliği ve Koordinasyon	Gerçekleştirilen Bölgesel Ölçekli Koordinasyon Toplantısı Sayısı	Adet	1	Toplantı Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Gerçekleştirilen Ulusal Ölçekli Koordinasyon Toplantısı Sayısı	Adet	6	Toplantı Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Uluslararası Ağlarla İlgili Katılım Sağlanan Toplantı Sayısı	Adet	1	Toplantı Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Gerçekleştirilen Etkinlik Sayısı	Adet	6	Etkinlik Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Gerçekleştirilen Tanıtım Turu Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Tanıtım Turu Kapsamında Bölgeyi Ziyaret Eden Kişi Sayısı	Kişi	80	Etkinlik İmza Listeleri
Tanıtım ve Yatırım Destek	Katılım Gerçekleştirilen Fuar Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Proje Teklif Çağrısı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Fizibilite Desteği Kapsamında Hazırlanan Rapor Sayısı	Adet	6	Fizibilite Raporu
Ajans Destekleri	Teknik Destek Kapsamında Eğitim Verilen Kişi Sayısı	Kişi	100	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Teknik Destek Kapsamında Eğitim / Danışmanlık Verilen Kurum / Kuruluş Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Geliştirilen Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantı Sayısı	Adet	1	Toplantı Tutanakları
İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Periyodik Rapor Sayısı	Adet	1	Rapor

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda yer almaktadır:

Tablo 9 – TURİZM SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Uluslararası Akreditasyona Sahip Hastane Sayısı	Adet	4	Akreditasyon Onayı
1	Faaliyete Giren Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Tesisi Sayısı	Adet	1	Tesis Kayıtları
1	Termal Tesislerden Yararlanmak Üzere Gelen Yerli ve Yabancı Turist Sayısında Artış Oranı	%	5	Tesis Kayıtları
1, 2, 3	Turist Geceleme Sayısında Artış Oranı (Yerli ve Yabancı)	%	5	Kültür ve Turizm Bakanlığı İstatistikleri
2	Kültür Turizmi için Gelen Turist Sayısındaki Artış	%	10	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kayıtları
3	Coğrafi İşaret Alan Ürün Sayısı	Adet	4	Türk Patent Enstitüsü Kayıtları
1, 2, 3	2020 Sonrası Faaliyete Geçen Turizm Alanı Sayısı	Adet	5	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kayıtları
4	5 Yıldızlı Otel Yatırımı Sayısındaki Artış	Adet	3	Turizm İşletme Belgesi
4	Hizmet Kalitesini Artıran Kurum Sayısı	Adet	5	Kurum Kayıtları
5	Ulusal Firmalar Tarafından Önerilen / Satılan Tur Sayısı	Adet	1	Firma Kayıtları

2.2.4. Proje ve Faaliyetler

2.2.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Kırsal Turizm Değerleri Çalışması

Bölgenin kırsal turizm varlıkları hakkında bölge üniversitelerinin konuyla ilgili bölümleri ile Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri iş birliğinde kırsal turizm değerleri kitabı ve haritası hazırlanacaktır. Bu çalışmada kırsal turizmde bölgede yapılması gerekenler ve öneriler ortaya konacaktır. Çalışma mümkün olduğu ölçüde görsellerle desteklenecek ve ilerleyen zamanlarda farklı tanıtım materyallerinin Ajans eliyle hazırlanmasına fayda sağlayacaktır.

Termal Sağlık Turizmi Strateji Belgesi Hazırlanması (2019)

Bu çalışmada sağlık turizminde bölgenin mevcut durumunun tespit edilmesi, uygun hedef pazar seçimi ve bu pazarlara yönelik pazarlama faaliyetlerinin kurgulanması ile yabancı turist çekilmesine yönelik bir strateji belgesi hazırlanacaktır. Hizmet alım süreci 2019 yılı içerisinde tamamlanan ve hazırlanması için firmaya 150 gün süre verilen stratejinin 2020 yılının ilk çeyreğinde bitirilmesi beklenmektedir.

Hastanelerin Akreditasyonlarına Yönelik Strateji Hazırlanması

Yurt dışından sağlık turizmine yönelik olarak turist çekilmesi kapsamında en önemli etkenlerden biri hastanelerin tüm dünyada kabul görecek şekilde akredite edilmesidir. Hazırlanan Termal Sağlık

Turizmi Strateji Belgesi çıktıları bu çalışmada önemli bir girdi sağlayacaktır. Strateji belgesinde bölge için termal sağlık turizmi açısından önemli olduğu objektif olarak ortaya konan dünyada geçerliliği olan akreditasyon belgelerindeki standartlar ve bu standartlara göre bölgedeki hastanelerin durumu ortaya konacaktır. Örneğin strateji belgesinde Joint Commission International (JCI) belgesi öne çıkması durumunda bu akreditasyonu alabilmek için gereklilikler bölgedeki hastanelerde kontrol edilecek ve eksiklerin tamamlanması ve hastanelerin JCI akreditasyonu alması için yapılması gerekenler belirlenecektir.

Şuhut Kilimatan (Kumalar) Kış Turizm Merkezi Planlaması

Afyonkarahisar ilinde termal turizmi tamamlayıcı özelliklere sahip Kumalar Dağı Bölgesi alternatif turizmin (tarih, kış, doğa turizminin) geliştirilmesine yönelik olarak "Turizm Master Planı" hazırlanmıştır. Master plan kapsamında ele alınan alan yaklaşık olarak 450 ha büyüklüğünde olup planın içine çeşitli zorluk derecelerinde kayak pistleri de dâhil edilmektedir. Bu kapsamda hâlihazırda harita, imar planına esas jeolojik etüt ve 1/25.000, 1/5000 ve 1/1000 ölçekli imar planı hazırlanacaktır.

2.2.4.2. İş Birliği ve Koordinasyon

Bölgesel Ölçekte Koordinasyon Sağlanması

Termal sağlık turizmi çalışmalarında Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi ve Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, kültür turizmi ve kırsal turizm konularında ise belediyeler ile il kültür ve turizm müdürlükleri sürekli paydaş olarak yer alacaktır. Çalışmalarda bu kurumlarla ortak hareket edilecek, yapılacak faaliyetlerde ve hazırlanacak strateji belgelerinde adı geçen kurumların görüşü alınacaktır.

SOP kapsamında konuyla ilgili tüm paydaşların davet edileceği bir toplantı düzenlenerek kurumlara Ajans tarafından 3 yıl boyunca çalışılacak olan TURİZM SOP hakkında bilgilendirme yapılacak ve konuyla ilgili kurumların 2020-2022 yılları arasında yapmayı planladığı faaliyetlerle ilgili bilgi talep edilecektir.

Ulusal Ölçekte Koordinasyon Sağlanması

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 9 Ağustos 2019 tarihli yazısıyla Ajansımız Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı, Güney Marmara Kalkınma Ajansı ve Güney Ege Kalkınma Ajansı ile birlikte *"termal sağlık turizmi"* konusunda eşleştirme programına dâhil olmuştur. Bu kapsamda bölgede yapılan çalışmalarla ilgili olarak adı geçen kalkınma ajansları ile ortak faaliyetler yürütülecek ve tecrübe paylaşımında bulunulacaktır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 24.05.2019 tarihli yazısıyla Ajansımız; Ahiler Kalkınma Ajansı, İstanbul Kalkınma Ajansı ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ile birlikte *"yaratıcı endüstriler"* konusunda eşleştirme programına dâhil olmuştur. Bu kapsamda bölgede yapılan çalışmalarla ilgili olarak adı geçen kalkınma ajansları ile ortak faaliyetler yürütülecek ve tecrübe paylaşımında bulunulacaktır.

Uluslararası İş Birlikleri (Macaristan Çalışma Ziyareti)

Macaristan termal sağlık turizmi konusunda Avrupa'daki en önemli merkezlerden biridir. Özellikle Budapeşte ve civarında oldukça fazla sayıda termal otel bulunmaktadır. Macaristan'da 120 adet merkez bulunmakta olup Macaristan'a gelen turistlerin yaklaşık dörtte biri bu termal alanlardan faydalanmaktadır (SATURK). Termal sağlık turizmi konusunda bu kadar önde olan bir ülkeye yapılacak ziyaretin TR33 Bölgesi'nin termal kaynaklarının daha etkin kullanımına fayda sağlayacağı,

termal sağlık turizmden gelir elde etmeye (yabancı turist) başlayacağı değerlendirilmektedir. Bu etkinliğe Ajans Yönetim Kurulu, Ajans Genel Sekreteri ve uzmanlarından oluşan 4 kişi (1 GS + 3 Uzman) ile Afyonkarahisar ve Kütahya illerindeki Sağlık Bilimleri Üniversitesi temsilcileri ile bölgedeki 2 adet Otelciler ve İşletmecileri Derneğinden 2 kişi katılım sağlayacaktır.

Ayrıca gerekli olması durumunda Sağlık Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığıyla da görüşme yapılacak olup konuyla ilgili Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına önceden bilgi verilecektir.

2.2.4.3. Tanıtım ve Yatırım Destek

Coğrafi İşaret ve Yöresel Ürünler Etkinliği

2023 Yılı Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde *"Türkiye'nin yerel ve bölgesel değerlerinin markalaşmasını sağlayan bölgesel coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adlarında yapılan marka tescilleri artırılacaktır. Tescil edilen markaların gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde bilinirliğinin artırılması için Kalkınma Ajansları tarafından bölgesel destekler sağlanacaktır."* ifadesi yer almaktadır.

Bölgedeki tüm illerde özellikle önemli potansiyel barındıran coğrafi işaretli ve yöresel ürünlerin katma değerleri hakkında farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir. Bu amaçla dört adet seminer düzenlenerek konuyla ilgili kurumlar davet edilecektir. Çalışmaların Ajansın hizmet verdiği dört ilde de 2020 yılının 2. çeyreğinde yapılması planlanmaktadır. Afyonkarahisar'da yapılacak olan etkinlik ilde her yıl düzenlenen "GastroAfyon Etkinliği" ile birleştirilecektir.

Afyon Motokros Etkinliği

Afyonkarahisar ilinde her yıl Eylül ayında, Afyon Motor Sporları Merkezi'nde dünya motokros Türkiye ayağı düzenlenmektedir. Tüm dünyadan ve ülkemizden oldukça fazla sayıda sporcu ve turist çeken etkinlik kapsamında ilin ve bölgenin turizm değerlerini tanıtmak amacıyla stantlı katılım sağlanacaktır.

Uşak-Ulubey Ekstrem Fest Etkinliği

Ulubey Kanyonları dünyanın en büyük kanyonlarından biri olup özellikle Ajans desteği ile yapılan fizibilite ve mali destek programları sonrasında önemli bir turizm noktası olmuştur. Etkinlik geçtiğimiz dönemlerde de yapılmış ve ilin tanıtımına büyük katkı sağlamıştır. Ulubey kanyonlarına olan ilginin sürdürülebilir kılınması amacıyla 2020 yılı içerisinde çeşitli etkinlikler yapılacaktır.

Zafer Haftası Etkinlikleri

Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak illerinden oluşan Zafer Bölgesi, Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında büyük öneme sahiptir. Zafer Haftası (26-30 Ağustos) etkinlikleri kapsamında Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesinden başlayan bazı etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kapsamda Afyonkarahisar Zafer Meydanı'nda ve Kütahya ili Çavdarhisar ilçesinde yer alan Aizanoi Antik Kenti içerisinde klasik müzik konserleri verilecektir. Zafer Haftası içerisinde düzenlenecek etkinlik Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın koordinasyonunda Kültür ve Turizm Bakanlığı ile birlikte düzenlenecektir. Konser kapsamında Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı ile ortak çalışmalar yürütülecektir.

Bölge Turizmine Yönelik Tanıtım Gezisi (FAM TRIP) Faaliyetleri

Termal Sağlık Turizmi Olanaklarının Acentelere Tanıtımı

Ajansımız tarafından hazırlanması planlanan "Termal Sağlık Turizmi Strateji Belgesi ve Eylem Planı" ile "Hastanelerin Akreditasyonlarına Yönelik Strateji Hazırlanması" çalışmaları ışığında

sağlık turizmi odaklı faaliyet gösteren acentelere bölgemizin tanıtılması ve acentelerin bölgedeki ilgili firmalar ile görüşmeler yapması hedeflenmektedir. Stratejiler kapsamında belirlenecek olan hedef ülkeler ile sağlık turizmi noktasındaki ilişkiler acenteler üzerinden sağlanacağı için bu tanıtım etkinliğinin bölgemizdeki kurumların ilişki ağlarının genişlemesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Aizanoi FAM TRIP Faaliyeti

Kütahya ili Çavdarhisar ilçesinde bulunan Aizanoi Antik Kenti, Roma Dönemi'nden kalma tarihi bir değerdir. Çavdarhisar Belediyesi, Kütahya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kütahya İl Özel İdaresi, THY ve diğer ilgili kurumların katılımıyla bir tanıtım faaliyeti düzenlenecektir. Etkinlik 2 gün sürecek şekilde Rusya başta olmak üzere yabancı heyetlerin, sosyal medyada tanınmış kişilerin, "influencer"ların ve acentelerin katılımı ile gerçekleştirilecektir. Faaliyetin düzenlenmesindeki amaç ilin tarihi ve kültürel değerlerinin tanıtımının yapılması, turist sayısının artırılmasına katkı sağlanmasıdır.

Frig Vadisi FAM TRIP Faaliyeti

Afyonkarahisar ve Kütahya illerinin sınırları içerisinde yer alan Frig Vadisi, eşsiz tarihi ve turistik yapısı ile ön plana çıkmaktadır. Ancak yapılan çalışmalarda bölgenin yeterince bilinmemesi ve tanıtımının yapılamaması gibi nedenlerle Frigya Bölgesi'ne gelen yerli ve yabancı turist sayısı potansiyelinin çok altında kalmaktadır. TR33 Bölgesi'nin tarihi, turistik ve kültürel değerlerinin ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımına katkı sağlamak amacıyla bir organizasyon yapılmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Manisa İli FAM TRIP Faaliyeti

Manisa ilinde birçok alan (Salihli Sard Antik Kenti, Aigai Antik Kenti, Kula Peri Bacaları ve Kula Jeoparkı) tarihi, turistik ve kültürel değerleri ile ön plana çıkmaktadır. Manisa Büyükşehir Belediyesi ve diğer ilgili ilçe belediyeleri ile ortaklaşa bir tanıtım faaliyeti gerçekleştirilecektir. Faaliyet için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünden de destek alınacaktır. Etkinlik 2 ya da 3 gün sürecek şekilde yaklaşık 10-15 acentenin ve TÜRSAB yetkililerinin katılımı ile gerçekleştirilecektir. Bölgedeki kadın kooperatiflerinin yaptığı el ürünlerinin de sergilenmesi sağlanacaktır.

Akhisar'da Kırsal Turizme Yönelik Tanıtım Gezisi

Organizasyon Akhisar Ticaret Borsası, Akhisar Ticaret Odası, Akhisar Belediyesi ve Ajans iş birliği ile gerçekleştirilecektir. Her yıl Kasım ayında gerçekleştirilen ve iki gün süren Akhisar Zeytin Hasat Şenliği'ne "influencer"lar ve basından 20-25 kişinin gelmesi sağlanacaktır. Transfer, konaklama ve yemek için hizmet alımı gerçekleştirilecektir. Bölgedeki kadın kooperatiflerinin yaptığı el ürünlerinin de sergilenmesi sağlanacaktır.

Uşak Kırsal Turizm Info Turu

Uşak ilinin kırsal alanlardaki turizm değerlerinin ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımına katkı sağlamak amacıyla seyahat acenteleri, tur operatörleri ve sosyal medya fenomenlerini kapsayan bir heyet davet edilecektir. Program ile Ulubey Kanyonları, Blaundus Antik Kenti ve Clandıras Köprüsü gibi Uşak ilinin kırsal alandaki tarihi ve turistik yerlerinin tanıtımı yapılacaktır. Bu faaliyet ile yerli ve yabancı turist sayısında artışa katkı sunulması hedeflenmektedir.

Fuar ve Organizasyonlara Katılım

Tahmini olarak 02-04.04.2020 tarihleri arasında sağlık turizm, spor turizm ve alternatif turizm alanlarında düzenlenen HESTOUREX Fuarı'na katılım sağlanacaktır. Ajans öncülüğünde gerçekleştirilecek olan stantlı fuar katılımı için özellikle termal sağlık turizmi ve kırsal turizm ile yaratıcı ve kültürel endüstriler özelinde alternatif turizm potansiyeli bulunan kurum ve özel sektör firmaları ile iş birliği hâlinde bölge tanıtımı en üst düzeyde gerçekleştirilecektir.

2020 yılının son çeyreğinde Antalya'da yapılacak olan 11. YÖREX'e (Yöresel Ürünler Fuarı) stantlı katılım sağlanacaktır. Fuara katılım aşamasında Ajansın hizmet verdiği bölgedeki tüm oda ve borsalar ile azami düzeyde ortak hareket edilecektir.

2.2.4.4. Ajans Destekleri

Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Mali Destek Programı (TAGDEP)

TURİZM SOP kapsamında turizm altyapısının geliştirilmesine yönelik ilan edilecek 15 milyon TL bütçeli proje teklif çağrısının proje yazma ve yürütme eğitimi faaliyetleri 2020 yılı ilk çeyreğinde tamamlanacaktır. Eğitim faaliyetlerinden sonra her ilde en az bir defa teknik yardım masası kurulacaktır. 2020 yılı içerisinde değerlendirme sürecinin tamamlanması ve program sonuçlarının ilan edilmesi planlanmaktadır. Bu program kapsamında yerinde izleme ziyaretleri, proje ödemeleri gibi uygulamaya yönelik faaliyetler yapılacaktır.

Fizibilite Desteği Programı

2020 yılı içerisinde, bölgede alternatif turizmin geliştirilmesine katkı sağlayacak yatırımlara yönelik fizibilitelerin hazırlanması amacıyla fizibilite desteği programı uygulanacaktır. Fizibilite desteğinin TURİZM SOP kapsamındaki önceliği şu şekildedir:

"Alternatif Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (TURİZM SOP) kapsamında belirtilen özel amaçlar ile sonuç ve çıktı hedeflerine katkı sağlayacak fizibilitelerin hazırlanması"

2018 ve 2019 yıllarında ilan edilen fizibilite desteği programlarının (2018 FD ve 2019 FD) yürütülmesine 2020 yılında da devam edilecektir. Bu program kapsamında yerinde izleme ziyaretleri, proje ödemeleri gibi uygulamaya yönelik faaliyetler yapılacaktır.

Teknik Destek Programı

2020 yılı içerisinde, bölgede TURİZM SOP ile ilişkili paydaşların, belirlenen genel ve özel amaçlar doğrultusunda teknik beceri ve kapasitelerinin artırılması amacıyla teknik destek programı uygulanacaktır. Yönetim danışmanlığı kapsamında kurumların hizmet kalitelerinin artırılmasına yönelik danışmanlık ve eğitim hizmetleri de bu program altında desteklenecektir. Teknik desteğin TURİZM SOP kapsamındaki önceliği şu şekildedir:

"Alternatif Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı'nın (TURİZM SOP) özel amaçlarına doğrudan katkı sağlayacak yönde kurumsal kapasiteyi geliştirecek eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi"

TURİZM SOP'ta önceliklendirilmiş konulardaki kaynak verimliliğine yönelik eğitimler de bu program altında değerlendirmeye alınacaktır. 30.01.2019 tarihinde ilan edilen teknik destek programının yürütülmesine 2020 yılında da devam edilecektir. Program kapsamında desteklenmesi

kararlaştırılan faaliyetler için yüklenici belirlenmesi, yerinde izleme ziyaretleri ve proje ödemesi gibi uygulama faaliyetleri yapılacaktır.

2.2.4.5. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

AB Çerçeve Programları ve Katılım Öncesi Yardım Fonları (IPA)

AB çerçeve programları takip edilerek (Horizon 2020, Erasmus+, COSME vb.), TURİZM SOP'un amaçlarıyla uyumlu bir program açıklanması durumunda başvuru seçenekleri değerlendirilecektir. Açıklanan programın önceliklerine bağlı olarak yapılacak değerlendirme sonucunda, programa Ajansın veya bölgedeki ilgili bir kurumun başvuru sahibi veya ortak sıfatıyla başvuru yapmasına yönelik çalışma yürütülecektir. Proje başvurusunun bölgedeki başka bir paydaş tarafından yapılması durumunda, Ajans ilgili paydaşa hem süreçte teknik destek sağlayacak hem de paydaşın kapasitesini geliştirmeye yönelik çalışma yapacaktır.

IPA fonları kapsamında ilan edilen Rekabetçi Sektörler Programı'na "Yaratıcı Endüstriler" alanında Kütahya Belediyesinin başvuru sahibi; Ajansımız, Kütahya Çiniciler Odası, Kütahya Ticaret Odası ve Kütahya Dumlupınar Üniversitesinin ortak olduğu *"UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Üyesi Olan Kütahya'da Dijitalleşme ve Yaratıcılık Ekosisteminin Geliştirilmesi"* projesi ile başvuruda bulunulmuştur. Kütahya'da çini sektöründe katma değerin artırılmasına yönelik projenin kabul edilmesi durumunda projenin SOP kapsamında belirlenen önceliklerle uyumlu şekilde uygulanması adına proje başvuru sahibi ve ortakları ile birlikte çalışmalar yürütülecektir.

UNESCO ve EHTTA Koordinasyon Faaliyetleri

Ajansımızca 2020 yılında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı ve EHTTA üyelik süreçlerinin yürütülmesine yönetilmesine ilişkin görevlerin sırasıyla Kütahya Belediyesi, Afyonkarahisar Belediyesi ve Afyonkarahisar Valiliğine devredilmesi planlanmaktadır. Bu çerçevede ilgili kurumlarla bir dizi koordinasyon toplantısı gerçekleştirilerek tecrübe paylaşımı yapılacak, 2020 yılı içerisinde tüm görev ve sorumluluklar ilgili kurumlara devredilecektir. Ancak bu süreç tamamlanana kadar kendine ait sorumlulukları yerine getirmek adına Ajans tarafından yurt dışında ikişer defa Afyonkarahisar ve Kütahya UNESCO toplantılarına, iki defa da Afyonkarahisar EHTTA toplantılarına katılım sağlanacaktır.

Ayrıca Afyonkarahisar ilinde Gastronomi alanında UNESCO'ya verilen taahhütler kapsamında bir etkinlik Ajans koordinasyonunda gerçekleştirilecektir.

Kütahya'ya Değer Katanlar Sanatçı ve Ürün Kataloğu

Kütahya ilinin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı üye şehirleriyle ve diğer uluslararası platformlarda daha etkin bir iletişim stratejisi yürütmesi kapsamında farkındalık ve tanıtım çalışmalarına yönelik 2019 yılında basımı yapılan Kütahya'ya Değer Katanlar Sanatçı ve Ürün Kataloğu serisinin 2. kitabının basımı yapılacaktır.

2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 10 – TURİZM SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması

	2020		2021		2022	
Proje / Faaliyet	**I. 6 Ay**	**II. 6 Ay**	**I. 6 Ay**	**II. 6 Ay**	**I. 6 Ay**	**II. 6 Ay**
Strateji Belgelerinin Hazırlanması	X	X	X	X		
Sektörel Değerlendirme Çalıştaylarının Düzenlenmesi	X	X				
Bölgesel Ölçekte Koordinasyon Sağlanması	X	X	X	X	X	X
Ulusal Ölçekte Koordinasyon Sağlanması	X	X	X	X	X	X
Bölge Turizmine Yönelik Tanıtım Gezisi (FAM TRIP) Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X
Fuar ve Organizasyonlara Katılım	X	X	X	X	X	X
Proje Teklif Çağrısı	X	X	X	X	X	X
Fizibilite Desteği Programı	X	X	X	X	X	X
Teknik Destek Programı	X	X	X	X	X	X
Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Çalışmaları	X	X	X	X	X	X
SOP Yönlendirme Komitesi Toplantıları	X	X	X	X	X	X
Faiz Desteği Hazırlıkları			X	X		
Özel Sektöre Yönelik Faiz Desteği				X	X	X
SOP Değerlendirme Çalışmaları					X	X

2020 yılı ilk çeyreğinde tamamlanması beklenen Termal Sağlık Turizmi Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile bunun devamında yine 2020 yılında yapılacak olan hastanelerin uluslararası akreditasyon çalışmaları kapsamında belirlenen eksiklikler tespit edilip bu eksikliklerin giderilmesi amacıyla mali destek programı ilan edilecektir. Böylece SOP dönemi içerisinde uluslararası akreditasyona sahip hastane sayısının artışına katkı sağlanmasına yönelik faaliyetler başlayacaktır. Kütahya ve Afyonkarahisar illerinin dâhil olduğu uluslararası ağlara yönelik çalışmalara devam edilecektir. 2020 yılında bölgenin özellikle kırsal alanda sahip olduğu değerlerin tanıtımına hız verilecektir. Farklı fuar katılımları ve FAM TRIP etkinlikleri bu tanıtımlarda en önemli faaliyetler olacaktır.

2021-2022 yıllarında da bölgenin tanıtımına yönelik faaliyetler devam edecektir. Bölge illerinin tur destinasyonlarına dâhil edilebilmesi amacıyla faaliyet gösteren turizm acentelerine yönelik çalışmalar da artırılacaktır. 2021 ve 2022 yıllarında fizibilite desteği programı ve teknik destek programı sürdürülerek SOP kapsamında gerekli olacak fizibilite çalışmaları yapılacak ve insan kaynaklarının güçlendirilmesi sağlanacaktır. 2022 yılına kadar SOP izleme ve değerlendirme çalışmaları devam edecek ve yaşanabilecek sorunların çözümleri araştırılacaktır.

2022 yılında ise SOP kapsamında desteklenen projelerin uygulamasına, bölgesel ve ulusal ölçekteki koordinasyon çalışmaları ile tanıtım çalışmalarına devam edilecek, ayrıca SOP değerlendirme çalışmalarına başlanacaktır.

2.2.6. İzleme ve Değerlendirme

Ajans Yönetim Kurulunun onayıyla konuyla ilgili tüm kurumları ve Ajansın hizmet verdiği dört ili kapsayacak şekilde SOP Yönlendirme Komitesi oluşturulacaktır. SOP Yönlendirme Komitesi yılda en az bir defa olmak üzere toplanarak programın ilerlemesi, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri hakkında istişarelerde bulunacaktır. SOP Yönlendirme Komitesinin onaylaması durumunda komiteye yeni üyeler alınabilecektir. SOP Yönlendirme Komitesinin isteği doğrultusunda SOP kapsamında iş birliği yapılan kurum ve kuruluşlar da komite toplantısına katılabilecektir.

Aynı zamanda Ajans Genel Sekreteri başkanlığında yılda bir defa Ajans çalışma birim başkanlarının katılımıyla koordinasyon toplantısı gerçekleştirilecektir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin uygulanmasından PYB, izlenmesinden ve değerlendirilmesinden İDB, AB ve benzeri dış kaynaklı fon bulma ve SOP kapsamında bu fonlara ait projelerin yazılmasından ve yürütülmesinden PGUB, tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinden ise YDO'lar sorumludur. SOP kapsamında Ajans ve bölgedeki ilgili paydaşlar tarafından yürütülecek faaliyetlerin koordinasyonu ile çıktılarının izlenmesi ve değerlendirilmesi PBKB tarafından gerçekleştirilecektir. SOP yönetim planının, dönemsel ilerleme raporlarının ve SOP kapanış raporunun hazırlanmasından da PBKB sorumludur.

2.3. Mesleki Eğitim Sonuç Odaklı Programı (MESLEK SOP)

2.3.1. Amaç

Genel Amaç: Dijital dönüşüm sürecine ve geleceğin mesleklerine uygun olarak sanayi ve turizm sektörleri öncelikli olmak üzere nitelikli iş gücü altyapısı oluşturmak

Özel Amaç 1: Öğrencilerin tasarım, üretkenlik, yenilikçilik kapasitelerini geliştirmek ve sosyal becerilerini artırmak

Özel Amaç 2: Mesleki eğitimde altyapıyı güçlendirmek ve çok taraflı sürdürülebilir iş birliği modellerini hayata geçirmek

Özel Amaç 3: Kamu ve özel sektörde sürekli öğrenmeyi destekleyerek çalışan personelin niteliklerini geliştirmek

2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

MESLEK SOP, *"Bölgede eğitimli genç nüfusun istihdamının sağlanması ve bölgenin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücü havuzunun oluşturulması"* stratejik tercihini hayata geçirmek amacıyla kurgulanan SOP'tur.

Ajansımızın faydalanıcısı olduğu, 2016-2017 yıllarında yürütülen Zafer-İN Operasyonu kapsamında bölgenin uzun vadede katma değerli üretim yapılabilecek ve gelişme potansiyeli yüksek sektörleri belirlenmiş ve bu sektörlerin ihtiyaç duyduğu nitelikli çalışan havuzunun oluşturulması adına çalışmalara başlanmıştır. Bu bağlamda kurgulanan MESLEK SOP ile bölge ekonomisine yön verecek üreten bireyler yetiştirilebilmesi için genç yaşlardan itibaren eğitimi destekleyici, iş gücü arz ve talebini uyumlandırmayı sağlayan yeni modeller oluşturulması; bu sayede de bölge ekonomisi için kritik öneme haiz sektörlerde uzun vadeli nitelikli personel istihdamının sağlanması amaçlanmaktadır.

TR33 Bölgesi pek çok farklı alanda istihdam yaratabilecek bir potansiyel barındırmasına rağmen bölgede çalışma çağına gelen gençlerin özellikle ekonomik nedenler yüzünden yakın büyük şehirlere göç ettikleri tespit edilmiştir. Ajansın yaptığı çalışmalara göre bu ekonomik nedenlerin başında da istihdam edilebilme beklentisinin geldiği belirlenmiştir. Bu durum Grafik 3'te de görülebileceği üzere özellikle üniversiteden mezun olan gençlerde (25-29 yaş grubu) çok daha belirgin bir hale gelmektedir.

Grafik 3 – TR33 Bölgesi ve Türkiye Nüfus Piramitleri

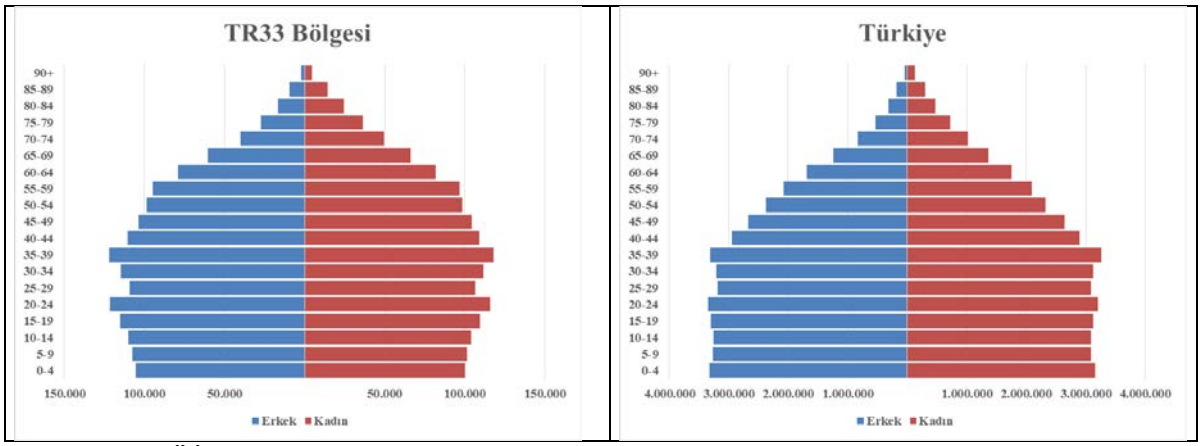

Kaynak: 2018 TÜİK (Erişim:2019); Zafer Kalkınma Ajansı Hesaplamaları

TÜİK 2018 yılı verilerine göre ülkedeki toplam istihdamın %18,4'ü tarım, %26,7'si sanayi, %54,9'u ise hizmetler sektöründe gerçekleşmektedir. Ancak TR33 Bölgesi özelinde tarımın istihdamda %30,7'lik bir yer kapladığı, sanayi sektörünün %27,7'lerde, hizmetlerin ise %41,6 oranında bir istihdama sahip olduğu görülmektedir. Hizmetler sektörünün daha yüksek oranda katma değer sağladığı ve bu yüzden gelişmiş ülkelerde istihdamın ağırlıklı olarak bu alanda gerçekleştiği bilinmektedir. Zafer-İN Operasyonu kapsamında yapılan çalışmalar bölgede de önümüzdeki dönemde istihdamın sanayi ve hizmetler sektörüne doğru bir kayma yaşayacağını göstermektedir.

Tablo 13'te verilen gençlerin iş gücüne katılma oranlarına bakıldığında TR33 Bölgesi'nde 15-19 yaş grubunda hem Ege Bölgesi hem de ülke ortalamasının altında bir iş gücü katılımı göze çarpmaktadır. Bu durumda bahsedilen yaş grubundaki gençlerin iş aramamalarının veya üniversiteye girerek eğitim hayatlarına devam ediyor olmalarının etkisi büyüktür. Mesleki ve teknik eğitim veren liselerden mezun ve eğitim hayatına devam etmeyi düşünmeyen gençlerin ise bölgede sanayiinin ihtiyaç duyduğu nitelikli ara eleman olarak iş gücüne dâhil olması oldukça önemlidir. 20-24 yaş grubundaki tersine eğilimde ise özellikle bu yaş grubundaki gençlerin pek çoğunun bölgeden göç ediyor olmasının etkisi büyüktür.

Tablo 11 – Gençlerde İş Gücüne Katılma Oranları (%)

	TR33 Bölgesi		**Ege Bölgesi**		**Türkiye**	
	15-19 Yaş Grubu	**20-24 Yaş Grubu**	**15-19 Yaş Grubu**	**20-24 Yaş Grubu**	**15-19 Yaş Grubu**	**20-24 Yaş Grubu**
2014	23,9	61,9	30,4	59,0	27,8	55,9
2015	23,4	62,9	29,7	57,9	28,2	57,9
2016	25,4	63,7	30,4	61,1	28,2	58,6
2017	26,9	63,6	30,4	62,4	28,5	60,0
2018	25,3	66,8	31,0	61,1	29,1	60,4

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri (Erişim:2019)

Tablo 14'te verilen gençlerde işsizlik oranlarına bakıldığında ise hem 15-19 yaş grubundaki hem de 20-24 yaş grubundaki gençlerde işsizlik oranlarının gerek Ege Bölgesi gerekse ülke geneline nazaran oldukça düşük olmasına rağmen her geçen yıl arttığı görülmektedir. Ajans tarafından geçmiş dönemlerde yapılan araştırmalar bu durumda özellikle iş arama çağına gelen nüfusun bölge dışına göç etmesinin etkili olduğunu göstermektedir.

Nitekim TR33 Bölgesi illeri üniversiteleri ile TSO'larının ortaklığında Ajans tarafından yürütülen Erasmus+ Programı "Gençler Kariyer Yolunda, Karar Alıcılar Hep Yanında" gençlik projesinin ana faaliyetleri başlamadan önce hedef grup olan üniversite öğrencileriyle bire bir yapılan görüşmeler sonucunda, hâlihazırda bölgede yükseköğrenim görmekte olan öğrencilerin %50'sinden fazlasının bölgede istihdam edilmeyi istediği ancak %90'ının mezun olduktan sonra bölgede istihdam edilebileceğini düşünmediği ortaya çıkmıştır.

Tablo 12 – Gençlerde İşsizlik Oranları (%)

	TR33 Bölgesi		Ege Bölgesi		Türkiye	
	15-19 Yaş Grubu	20-24 Yaş Grubu	15-19 Yaş Grubu	20-24 Yaş Grubu	15-19 Yaş Grubu	20-24 Yaş Grubu
2014	8,0	11,5	15,6	17,8	16,1	18,9
2015	8,2	11,7	15,8	19,4	16,5	19,7
2016	9,0	12,4	15,9	20,2	16,2	21,5
2017	10,4	16,0	17,1	21,8	17,0	22,8
2018	11,2	18,4	14,0	21,1	17,1	22,0

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri (Erişim:2019)

Bölgenin mevcut sanayi yapısını güçlendirmek ve bölge sanayiinde katma değerin artırılmasını sağlamak adına bölge sanayiinin uzun vadeli yapısal dönüşümüne liderlik edecek birtakım faaliyetlerin yürütülmesi önemlidir. Nitekim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile TÜBİTAK başta olmak üzere birçok kurum tarafından akıllı üretim ve dijital dönüşüm sistemlerine yönelik çalışmalar yapılmakta ve bu çalışmalarda yazılım bilen personele olan talebin yıldan yıla artacağı öngörülmektedir. AB tarafından yapılan araştırmalar da bu durumu destekler niteliktedir. Günümüzde profesyonel mesleklerin %90'ından fazlası programlama da dâhil olmak üzere dijital yeterlilik gerektirmektedir. Ayrıca Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı verilerine göre dünya genelinde 2017 yılında 46.600 GB'lık bir internet trafiği mevcut iken bu rakamın 2022 yılında 150.700 GB'a yükselmesi beklenmektedir. Bu da dijital ortamda veri işlemenin öneminin gittikçe arttığını ortaya koymaktadır.

Hızla büyüyen bu dijital pazardan daha fazla pay alan ülkeler önümüzdeki dönemlerde de şüphesiz bir adım öne çıkacaktır. Bu bağlamda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde beş ana başlıktan bir tanesi "dijital dönüşüm ve sanayi" hamlesi olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda dijital dönüşüm için gereken yazılım geliştirme yetenek kapasitesinin Türkiye'de 2023 yılına kadar 500 bin kişiyi geçmesi hedeflenmektedir.

Dijital dünyada yerini alacak, üretebilen bireyler yetiştirebilmek adına temel algoritma ve kodlama mantığının genç yaşlarda yerleştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Çocuklara küçük yaşta düşünsel belli temel becerilerin kazandırılmasını amaçlayan bazı temel eğitim programları için hazırlık çalışmalarının şimdiden yapılması, çocuk veya genç olarak tarif edilebilecek yaş grubundaki bireylerin ileride daha kalifiye bir şekilde sürece dâhil olmasını sağlayacaktır. Bu nedenle MESLEK SOP kapsamında henüz aktif iş gücü piyasasına dâhil olabilecek yaşta olamayan çocukların yarının üreten bireylerine dönüştürülmesinin amaçlandığı bir takım destekleyici eğitim modellerinin kurgulanması planlanmaktadır.

Nitelikli personel istihdamı sağlanabilmesi adına şüphesiz mesleki ve teknik eğitimler oldukça önemlidir. Bu bağlamda Ajansımız tarafından 2019 yılında bölgede sanayii ile mesleki ve teknik eğitim altyapının incelenmesi amaçlanarak mesleki ve teknik eğitim veren liseler ile sektör temsilcilerine yönelik iki adet anket düzenlenmiştir. Düzenlenen anketler neticesinde tespit edilen önemli bulgulardan bir tanesi bölgenin sektörel yapısı ve sektörün beklentileri ile potansiyel iş gücü arzının birbirinden kopuk bir seyir izlediği olmuştur. Diğer taraftan sektör temsilcilerine yönelik düzenlenen ankette, sektör temsilcilerinin yarısından fazlası personel istihdamında birtakım sıkıntılarla karşılaştıklarını belirtmiştir. Başka bir deyişle bölgenin mevcut sektörel yapısından ve genel ekonomik konjonktürden kaynaklı birtakım sıkıntıların yanında, bölgede iş gücü arzı ile talebini

eşleştirme noktasında birtakım eksikliklerin olduğu aşikârdır. Bu ise gençlerin bölge dışında istihdam edilebilme olasılıklarını daha yüksek olarak değerlendirmelerine yol açmaktadır.

Nitekim Grafik 4'te verilen TÜİK 2018 verilerine göre bölgeden göç eden nüfusun eğitim düzeylerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun (%77'ye yakını) lise ve üstü okul mezunu olduğu görülmektedir. Bu durum bölgeden göç eden nüfusun ağırlıklı olarak istihdam edilebilirliği yüksek, kalifiye olarak adlandırılabilecek gençlerden oluştuğunu göstermektedir. Kısacası bölgede eğitim alan genç nüfus, iş gücü piyasasına bölge dışında dahil olmaktadır. Bu bölgenin mesleki ve teknik eğitim veren kurumlarının bölge sanayisinin ihtiyaçlarını tam olarak karşılamadığı ya da bölge sanayisi ile tam uyumlu olmadığı şeklinde yorumlanmaktadır. Nitekim anket sonuçları da bu durumu destekler niteliktedir.

Grafik 4 – TR33 Bölgesi'nden Göç Edenlerin Eğitim Düzeyi (2018)

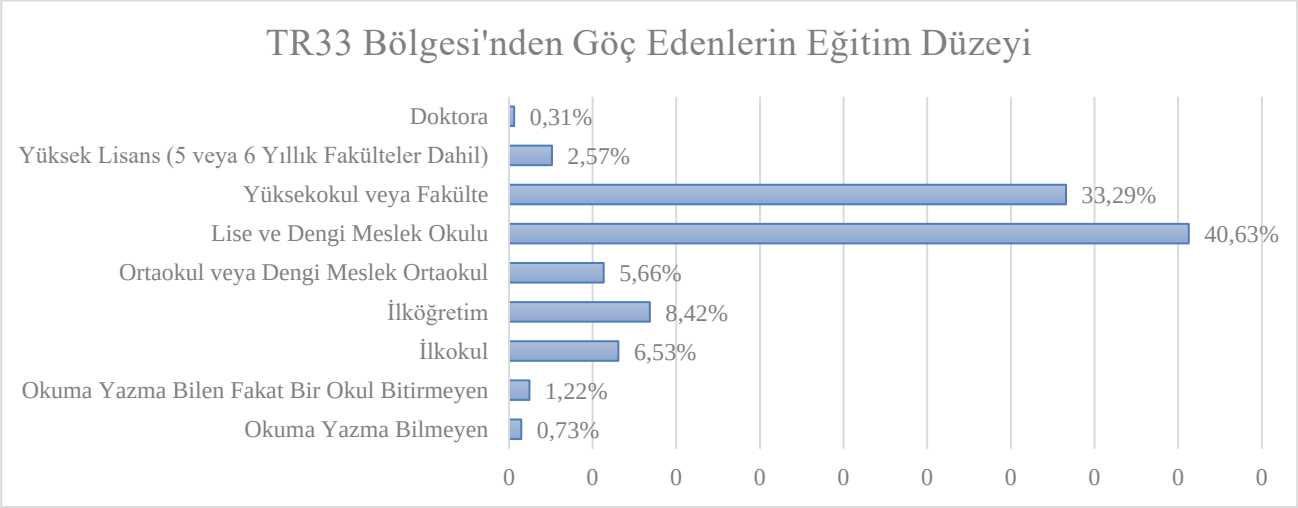

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt sistemi Sonuçları (Erişim: 2019)

Yapılan çalışmalara göre iş gücü arzı ve talebinin uyuşmaması, bölgede mesleki ve teknik eğitim konusundaki birtakım eksikliklerin nedeni olarak değerlendirilmektedir. Yapılan anketlere göre bu eksiklikler arasından en öne çıkan ise mesleki beceri eksikliğidir. Bu durum, ildeki iş olanakları ile bireylerin beklentilerinin veya mesleki eğitimin yeterlilikleri ile işverenlerin isteklerinin örtüşmediğini, diğer bir anlamda iş gücü arzı ile talebinin büyük oranda uyuşmadığını yansıtmaktadır.

Bölgede istihdamı artırıcı bir takım tedbirlerin uygulanması ile birlikte gerek üniversitelerden, gerekse mesleki ve teknik eğitim veren liselerden mezun gençlerin iş gücü piyasasına dâhil edilmesini kolaylaştırıcı ya da hâlihazırda aktif iş gücü içerisinde yer alan ancak mesleki beceri eksikliği bulunan çalışanların iş başı performanslarını artırıcı bir takım mekanizmaların oluşturulması, bu sayede hem bölgesel anlamda iş gücü piyasasının canlı tutulması hem de mesleki ve teknik eksikliklerin giderilmesi ile çalışan başına alınan verimin artırılması amaçlanmaktadır.

Nitelikli iş gücü havuzu oluşturabilmek adına sektörel önceliklendirme yapmak oldukça önemlidir. Bu bağlamda bölgede gelişme potansiyeli yüksek, katma değer yaratacak sektörler Zafer-İN kapsamında 9 adet olarak tespit edilmiştir. Kurulan Bölgesel İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Merkezi (BİGEM) eliyle desteklenmesi planlanan bu sektörler Tablo 15'te sunulmaktadır. Belirlenen bu ana 9 sektörde MESLEK SOP kapsamında nitelikli bir iş gücü havuzu oluşturulması planlanmaktadır. Ayrıca Ajansın geçmiş dönemlerde yürüttüğü çalışmaların ortaya çıkardığı ve TEKNO SOP kapsamında önceliklendirilen sektörlerde de yine kapasite oluşturulabilmesi adına MESLEK SOP kapsamında destekler sağlanacaktır. Bu alanlarda yürütülecek faaliyetler ile hem

bölgenin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünün oluşturulması adına önemli bir adım atılmış olacak hem de bölge sanayisinin uzun vadede daha rekabetçi bir hale dönüştürülmesi sağlanacaktır.

Tablo 13 – Bölgede BİGEM Kapsamında Desteklenecek Sektörler

Gıda Ürünlerinin İmalatı	Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	Elektrikli Teçhizat İmalatı
Tekstil Ürünlerinin İmalatı	Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı	Mobilya İmalatı
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı (Makine ve Teçhizat Hariç)	Turizm

Ulusal ve Bölgesel Bazdaki Planlarla İlişkisi

On Birinci Kalkınma Planı "Nitelikli İnsan Güçlü Toplum" politikası "Eğitim" başlığının ana amacı *"Tüm bireylerin kapsayıcı ve nitelikli bir eğitime ve hayat boyu öğrenme imkânlarına erişimi sağlanarak düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, özgüven ve sorumluluk duygusu ile girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerine sahip, demokratik değerleri ve milli kültürü özümsemiş, paylaşıma ve iletişime açık, sanat ve estetik duyguları güçlü, teknoloji kullanımına yatkın, üretken ve mutlu birey yetiştirmek"* olarak belirlenmiştir.

"İstihdam ve çalışma hayatı" başlığının amacı ise *"toplumun tüm kesimlerine insana yaraşır iş fırsatlarının sunulması ile başta kadın ve gençler olmak üzere özel politika gerektiren grupların istihdamının artırılması*" şeklindedir. Bu bağlamda kurgulanan SOP'un bu iki başlık altında pek çok tedbir ile doğrudan ilişkili olarak 11. Kalkınma Planı'nın hedeflerine katkı sağlaması beklenmektedir. Ayrıca kurgulanan SOP, TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'nın "insan ve toplum" ekseninin "Aktif iş gücü piyasası politikaları uygulanacaktır." önceliğinin "talebe duyarlı iş gücü arzının sağlanması", "istihdamda sürekliliğin sağlanması", "mesleki hareketliliğe yönelik mekanizmaların geliştirilmesi" tedbirleri ile doğrudan uyumludur.

Ön Risk Değerlendirmesi

Yapılan çalışmalar eğitimde uygulanabilecek yeni modeller için en büyük riskin sürdürülebilirliğin sağlanması olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda YENEP kapsamında kurulan Kendin Yap atölyeleri için istihdama yönelik eğitimler ilk etapta Ajans tarafından desteklenecektir. Devamında sürekli eğitimler sağlanarak bu altyapılarda görev alacak personel eğitilecektir.

Zafer-İN Operasyonu kapsamında kurulan BİGEM'de verilen taahhütlerden bir tanesi, Ajansın teknik desteklerinin en azından bir bölümünün bu merkez üzerinden yürütülmesidir. Dolayısıyla MESLEK SOP kapsamında oluşturulması planlanan nitelikli iş gücü havuzu BİGEM eliyle desteklenecektir.

2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında 2020 yılında yapılacak faaliyetlere ilişkin çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Tablo 14 – MESLEK SOP Faaliyetleri Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Yapılan Araştırma Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Bölgesel ve Ulusal Koordinasyon Toplantıları	Adet	3	Toplantı Raporları
İş Birliği ve Koordinasyon	Katılım Sağlanan Etkinlik Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Düzenlenen Kariyer Günleri Etkinlik Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Proje Teklif Çağrısı Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Fizibilite Desteği Kapsamında Hazırlanan Rapor Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Teknik Destek Kapsamında Eğitim Verilen Kişi Sayısı	Kişi	75	Fizibilite Raporu
Ajans Destekleri	Teknik Destek Kapsamında Eğitim / Danışmanlık Verilen Kurum / Kuruluş Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Geliştirilen Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantı Sayısı	Adet	1	Toplantı Tutanakları
İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Periyodik Rapor Sayısı	Adet	1	Rapor

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda yer almaktadır:

Tablo 15 – MESLEK SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Faaliyete Geçen Eğitim Atölyesi Sayısı	Adet	40	Proje Kapanış Raporu
1	Atölyeler Aracılığıyla Becerisi Artan Genç ve Çocuk Sayısı	Kişi	4.000	Kayıt Listeleri
1,2	Mesleki Eğitimde Yenilenen Laboratuvar Sayısı	Adet	20	MEM Kayıtları
1,2	Laboratuvarlardan Faydalanan Öğrenci Sayısı	Kişi	1.000	Okul Kayıtları
1,2	Laboratuvarlardan Faydalanan Firma Sayısı	Adet	50	BİGEM Kayıtları
2	BİGEM Aracılığıyla Yaratılan Yeni İstihdam Sayısı	Kişi	100	SGK Kayıtları
2,3	BİGEM Eğitimlerinden Faydalanan Kişi Sayısı	Kişi	500	BİGEM Kayıtları

2.3.4. Proje ve Faaliyetler

2.3.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

BİGEM Faaliyetleri

BİGEM, bölgedeki 44 paydaşın ortaklığıyla Ajans bünyesinde kurulmuş olan ortak bir çalışma grubudur. Ajansımızın faydalanıcısı olduğu Zafer-İN Operasyonu kapsamında kurulan BİGEM'in

ortakları arasında bölgedeki İŞKUR il müdürlükleri, üniversiteler, OSB'ler, TSO'lar ve sendikalar bulunmaktadır.

BİGEM üzerinden KOBİ'lerin ve bölgedeki diğer kurum ve kuruluşların uzaktan eğitim programları, ulusal mali ve teknik destekler ile ortaklık fırsatlarından faydalanması sağlanacaktır.

Öncelikli Sektörlerin ve Eğitimlerin Güncellenmesi Çalışması

Ajansımızın yürütücüsü olduğu Zafer-İN Operasyonu kapsamında TR33 Bölgesi için önem arz eden sektörler belirlenerek bu sektördeki işçi ve işverenlere eğitimler verilmiştir. Ajansımız proje kapsamında verdiği taahhütler gereğince bu eğitimler devam etmektedir. Ancak geçen 5 yılı aşkın sürede bölgede önemli değişiklikler yaşanmıştır. Bunların başında savunma sanayi kümesine yönelik önemli çalışmalar, yeni otomotiv yatırımları bunların başında gelmektedir. Bu gelişmeler BİGEM kapsamında geçmiş dönemlerde eğitim verilen sektörlerin de revize edilmesi gerekliliğini ortaya çıkartmıştır. Bu durum 2019 TD kapsamında özel sektöre yönelik olarak verilen eğitim taleplerinde de belirtilmektedir. Bu kapsamda başta BİGEM ortakları olan kurumlarla görüşmeler yapılarak değişimlerin ortaya çıkardığı olası ihtiyaçları belirlenecektir. Çalışma PBKB ile birlikte Ajans bünyesinde kurulan BİGEM Komisyonu tarafından yürütülecektir.

2.3.4.2. İş Birliği ve Koordinasyon

Bölgesel ve Ulusal Ölçekte Koordinasyon Sağlanması

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 24.05.2019 tarihli yazısıyla Ajansımız Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı ile birlikte mesleki eğitim konusunda eşleştirme programına dâhil olmuştur. Bu kapsamda bölgede yapılan çalışmalar ile ilgili olarak adı geçen kalkınma ajansı ile ortak faaliyetler yürütülecek, dönem dönem tecrübe paylaşımında bulunulacaktır.

SOP kapsamında konuyla ilgili tüm paydaşların davet edileceği bir toplantı düzenlenerek kurumlara Ajans tarafından 3 yıl boyunca çalışılacak olan MESLEK SOP hakkında bilgilendirme yapılacaktır. Konuyla ilgili kurumların 2020-2022 yılları arasında yapmayı planladığı faaliyetlerle ilgili bilgi talep edilecektir.

Kariyer Günleri

SOP kapsamında kariyer günleri etkinlikleri iki amaç gözetilerek yapılacaktır:

İlk olarak bölge üniversitelerinde özellikle son sınıf, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin özel sektörle buluşmalarına olanak sağlanacaktır. Kariyer günlerinde özel sektör firmaları da stant açarak tanıtımlarını yapacaktır. Bu şekilde özel sektör temsilcilerinin kendine uygun profildeki öğrencilerle bir araya gelmesi ve böylece öğrencilerin staj yeri bulma ve istihdam edilebilirliği hususuna katkı sağlanacaktır. Ayrıca bölge illerinde faaliyet gösteren büyük firmaların (Mümkün olması durumunda farklı illerden de firmaların katılımı sağlanacaktır.) insan kaynakları bölümünden yetkililer tarafından öğrencilere başarılı öz geçmiş yazımı hakkında bilgiler de verilecektir.

İkinci olarak kariyer günleri boyunca bölge üniversitelerindeki öğrencileri girişimciliğe yönlendirmek adına başarı öyküleri organizasyonları düzenlenecektir. Bu organizasyonlara mümkün olduğu ölçüde bölge üniversitelerinden mezun olmuş başarılı iş adamları konuşmacı olarak davet edilerek tecrübe paylaşımı gerçekleştirilecektir.

Mesleki Eğitim Paneli

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2019 yılı teması "mesleki eğitim" olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda Ajansımız bölge illerinde ortaokul ve meslek lisesi yönetici ve rehber öğretmenlerine yönelik farkındalık artırıcı toplantılar düzenlemiştir. Katılımcılar, milli eğitim il müdürlüklerinin yetkilileri ve Ajansımızın Yönetim Kurulu üyeleri bu toplantıların öğrenci velilerine yönelik yapılmasının faydalı olacağı görüşünde mutabık kalmıştır. Buna istinaden 2020 yılının ilk yarısında özellikle TSO veya OSB olan ilçelerde ortaokul öğrencileri ve velilerine yönelik farkındalık toplantıları düzenlenerek akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin mesleki eğitimi tercih etmesi özendirilecektir.

Bilim Kahramanları Buluşuyor / FIRST LEGO League Afyonkarahisar Yerel Turnuvası

Bilim Kahramanları Derneği ile yapılan Yeni Nesil Eğitim Mali Destek Programı (YENEP) Gönüllü Mentorluk Protokolü çerçevesinde, Türkiye'de 9-16 yaş arası gençlere yönelik *"Bilim Kahramanları Buluşuyor"* adıyla uygulanan FIRST LEGO League programının yerel etabı, etkinliğin TR33 Bölgesi'nde yaşayan daha fazla çocuğa ulaştırılması amacıyla 07-08.03.2020 tarihlerinde Afyonkarahisar ilinde gerçekleştirilecektir.

TR33 Bölgesi ve bölgeye yakın illerden 60 takım bünyesinde 750 öğrenci ve öğretmenlerinin katılacağı turnuva etabı Afyon Kocatepe Üniversitesi Atatürk Kültür ve Kongre Merkezi'nde yapılacak olup Ajans etkinlikte koordinasyon ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirecektir.

Kaynak Verimliliği Bilinçlendirme Toplantıları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2020 yılı teması "kaynak verimliliği" olarak belirlenmiştir. Tema kapsamında TR33 Bölgesi'nde farklı sektörlere yönelik olarak bilinçlendirme toplantıları düzenlenecektir. Kamu ve özel sektöre ayrı ayrı düzenlenecek olan toplantılar, illerde TSO'lar ile birlikte planlanarak gerçekleştirilecektir. Bu toplantılar tüm SOP ve SOP'lara dâhil olmayan sektörlerde uygulanacak olup sadece bu başlık altında değerlendirilecektir.

2.3.4.3. Ajans Destekleri

Proje Teklif Çağrıları

Yeni Nesil Eğitim Mali Destek Programı (YENEP)

2019 yılı Ocak ayında il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin uygun başvuru sahibi olduğu 10.000.000 TL bütçeli YENEP ilan edilmiş, program kapsamında 34 proje destek almaya hak kazanmıştır. Bu program ile bölgede KendinYap atölyeleri kurulması ve bu atölyelerde eğitim verebilecek nitelikli bir eğitmen kadrosunun oluşturulması amaçlanmaktadır. 2021 yılına kadar tamamlanması beklenen projeler 2020 yılında izlenecek ve yararlanıcılara teknik destek verilecektir.

Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı (MEGDEP)

MESLEK SOP kapsamında bölgenin mesleki eğitim altyapısının geliştirilmesine yönelik ilan edilecek 15 milyon TL bütçeli proje teklif çağrısının proje yazma ve yürütme eğitimi faaliyetleri 2020 yılı ilk çeyreğinde tamamlanacaktır. Eğitim faaliyetlerinden sonra her ilde en az bir defa teknik yardım masaları kurulacaktır. 2020 yılı içerisinde değerlendirme sürecinin tamamlanması ve program sonuçlarının ilan edilmesi planlanmaktadır.

Bu program kapsamında yerinde izleme ziyaretleri, proje ödemeleri gibi uygulamaya yönelik faaliyetler yapılacaktır.

Fizibilite Desteği Programı

2020 yılı içerisinde, bölgede beşeri sermayenin geliştirilmesine katkı sağlayacak yatırımlara yönelik fizibilitelerin hazırlanması amacıyla fizibilite desteği programı uygulanacaktır. Fizibilite desteğinin MESLEK SOP kapsamındaki önceliği şu şekildedir:

"Mesleki Eğitim Sonuç Odaklı Programı (MESLEK SOP) kapsamında belirlenen özel amaçlar ile sonuç ve çıktı hedeflerine katkı sağlayacak fizibilitelerin hazırlanması"

30 Ocak 2019 tarihinde ilan edilen fizibilite desteği programının (2019 FD) yürütülmesine 2020 yılında da devam edilecektir. Bu program kapsamında yerinde izleme ziyaretleri, proje ödemeleri gibi uygulamaya yönelik faaliyetler yapılacaktır.

Teknik Destek Programı

2020 yılı içerisinde, bölgede MESLEK SOP ile ilişkili paydaşların, belirlenen genel ve özel amaçlar doğrultusunda teknik beceri ve kapasitelerinin artırılması amacıyla teknik destek programı uygulanacaktır. Teknik desteğin MESLEK SOP kapsamındaki önceliği şu şekildedir:

"Mesleki Eğitim Sonuç Odaklı Programı'nın (MESLEK SOP) özel amaçlarına doğrudan katkı sağlayacak yönde kurumsal kapasiteyi geliştirecek eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi"

MESLEK SOP'ta önceliklendirilmiş sektörler için kaynak verimliliğine yönelik eğitimler de bu program altında değerlendirmeye alınacaktır. 30 Ocak 2019 tarihinde ilan edilen teknik destek programının yürütülmesine 2020 yılında da devam edilecektir. Program kapsamında desteklenmesi kararlaştırılan faaliyetler için yüklenici belirlenmesi, yerinde izleme ziyaretleri ve proje ödemesi gibi uygulama faaliyetleri yapılacaktır.

2.3.4.4. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

AB Çerçeve Programları

AB çerçeve programları takip edilerek (Horizon 2020, Erasmus+, COSME vb.), MESLEK SOP'un amaçlarıyla uyumlu bir program açıklanması durumunda başvuru seçenekleri değerlendirilecektir. Açıklanan programın önceliklerine bağlı olarak yapılacak değerlendirme sonucunda, programa Ajansın veya bölgedeki ilgili bir kurumun başvuru sahibi veya ortak sıfatıyla başvuru yapmasına yönelik çalışma yürütülecektir. Proje başvurusunun bölgedeki başka bir paydaş tarafından yapılması durumunda, Ajans ilgili paydaşa hem süreçte teknik destek sağlayacak hem de paydaşın kapasitesini geliştirmeye yönelik çalışma yapacaktır.

2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 16 – MESLEK SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması

	2020		2021		2022	
Proje / Faaliyet	**I. 6 Ay**	**II. 6 Ay**	**I. 6 Ay**	**II. 6 Ay**	**I. 6 Ay**	**II. 6 Ay**
Bölgesel İş Gücü İhtiyaç Analizi	X	X				
Bölgesel ve Ulusal Ölçekte Koordinasyon Sağlanması	X	X	X	X	X	X
Ulusal ve Uluslararası Etkinliklere Katılım	X	X	X	X	X	X
Kariyer Günleri	X	X	X	X	X	X
Proje Teklif Çağrısı	X	X	X	X	X	X
Fizibilite Desteği	X	X	X	X	X	X
Teknik Destek Programı	X	X	X	X	X	X
Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Başvuruları	X	X	X	X	X	X
SOP Yönlendirme Komitesi Toplantıları	X	X	X	X	X	X
SOP Değerlendirme Çalışmaları					X	X

2020 yılında Ajansın geçmiş yıllarda ilan ettiği mali destek programlarının uygulamalarına devam edilecektir. YENEP programının 2020 yılı sonunda, mesleki eğitime yönelik mali destek programının ise 2021 yılında tamamlanması beklenmektedir. Ajansın yürütücüsü olduğu ve Zafer-İn operasyonu kapsamında hayata geçirilen BİGEM, bölgenin ihtiyacı olan nitelikli istihdamı sağlamaya yönelik eğitimleri vermeye devam edecektir. Ajans tarafından bölgenin özellikle öne çıkan sektörleri ihtiyaç halinde güncellenecektir. 2021 ve 2022 yıllarında ise bölgedeki sektörlerin eğitim ihtiyaçları belirlenerek yıllık periyodlarda gerekli olan eğitimlerin sunulabilmesi için hazırlıklar yapılacaktır.

Lisans ve ön lisans öğrencilerine yönelik olarak kariyer günleri etkinlikleri SOP süresince devam edecektir. Bu etkinliğin gençlerin istihdam edilebilirliklerine fayda sağlaması planlanmaktadır. Bu etkinlikler ile bölge üniversitelerinden mezun olanların bölgede çalışma hayatına katılımının artırılması beklenmektedir. Bu etkinlikler öğrenciler için staj yerlerinin belirlenmesine, olanakların müsait olması durumunda da bu yerlerde staj süresince yarı zamanlı, mezun olduktan sonra ise tam zamanlı çalışmalarına olanak tanıyacaktır.

2021 ve 2022 yıllarında fizibilite desteği programı ve teknik destek programı sürdürülerek SOP kapsamında gerekli olacak fizibilite çalışmaları yapılacak ve insan kaynaklarının güçlendirilmesi sağlanacaktır. 2022 yılına kadar SOP izleme ve değerlendirme çalışmaları devam edecek ve yaşanabilecek sorunların çözümleri araştırılacaktır.

2022 yılında ise SOP kapsamında desteklenen projelerin uygulaması, bölgesel ölçekteki koordinasyon çalışmaları ve girişimcilik eğitimlerine devam edilecek ve SOP değerlendirme çalışmalarına başlanacaktır.

2.3.6. İzleme ve Değerlendirme

Ajans Yönetim Kurulunun onayıyla konuyla ilgili tüm kurumları ve Ajansın hizmet verdiği dört ili kapsayacak şekilde SOP Yönlendirme Komitesi oluşturulacaktır. SOP Yönlendirme Komitesi yılda en az bir defa olmak üzere toplanarak programın ilerlemesi, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri hakkında istişarelerde bulunacaktır. SOP Yönlendirme Komitesinin onaylaması

durumunda komiteye yeni üyeler alınabilecektir. SOP Yönlendirme Komitesinin isteği doğrultusunda SOP kapsamında iş birliği yapılan kurum ve kuruluşlar da komite toplantısına katılabilecek ve fikirlerini beyan edebilecektir.

Aynı zamanda Ajans Genel Sekreteri başkanlığında yılda bir defa Ajans çalışma birim başkanlarının katılımıyla koordinasyon toplantısı gerçekleştirilecektir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin uygulanmasından PYB, izlenmesinden ve değerlendirilmesinden İDB, AB ve benzeri dış kaynaklı fon bulma ve SOP kapsamında bu fonlara ait projelerin yazılmasından ve yürütülmesinden PGUB, tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinden ise YDO sorumludur. SOP kapsamında Ajans ve bölgedeki ilgili paydaşlar tarafından yürütülecek faaliyetlerin koordinasyonu ile çıktılarının izlenmesi ve değerlendirilmesi PBKB tarafından gerçekleştirilecektir.

SOP yönetim planının, dönemsel ilerleme raporlarının ve SOP kapanış raporunun hazırlanmasından da PBKB sorumludur.

3. Kurumsal Gelişim

3.1. Faaliyetler

3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Kurumsal Stratejik Plan (2021-2025) Hazırlanması

Ajansımızın stratejik planının geçerliliği 2020 yılı sonu itibarıyla tamamlanacaktır. Bu sebeple 2020 yılı içerisinde 2021-2025 yıllarına ait stratejik plan hazırlıklarına başlanacaktır. Ajansın bölgede 10 yıldır yapmış olduğu çalışmalar ve bilgi birikimi ile 2016-2020 Stratejik Planı'nda olduğu gibi yenilenecek stratejik planın da tamamen Ajans eliyle yapılması planlanmaktadır. Çalışma kapsamında Bakanlık tarafından "stratejik plan" konusunda eşleştirilen diğer ajanslarla da görüş alışverişinde bulunulacaktır. Stratejik plan, tamamlanmasını müteakip Ajans Yönetim Kurulunun onayına sunulacaktır.

Proje Havuzu Oluşturma Çalışmaları

Bakanlık tarafından ajansların bugüne kadar güdümlü proje geliştirme ve uygulama düzeyi sınırlı kaldığı değerlendirilmiş olup 2020 Yılı Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları'nda *"Ajanslar, bölgelerinin potansiyelini açığa çıkaracak, ekonomik kalkınmasına ivme kazandıracak projeler geliştirerek üretimi destekleyecek, ön fizibilitesi çalışmaları hazır şekilde proje havuzu oluşturacaktır."* denilmektedir.

Ajansımızın 01-04.07.2019 tarihlerinde gerçekleştirdiği "Güdümlü Proje Arama Konferansları" kapsamında bölgedeki kurum ve kuruluşlarda proje fikri geliştirme farkındalığını artırmaya yönelik bilgilendirme yapılmış ve bu konferanslar akabinde Ajansımıza ulaşan projelerden güdümlü olma potansiyeli taşıyanlar Ek-1/B'de sunulmuştur. Bakanlık onayının ardından ön fizibilite çalışmaları başlatılacaktır.

2020 yılında proje havuzunun geliştirilmesi amacıyla her ilde arama konferanslarının tekrarlanması ile birlikte proje fikri sunan ve proje çalışma ekiplerinde yer almak isteyen spesifik gruplar oluşturularak bu gruplarla toplantı ve çalıştaylar gerçekleştirilecektir.

3.1.2. İş Birliği ve Koordinasyon

Kalkınma Kurulu Toplantıları

4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 191. maddesine istinaden oluşturulan Kalkınma Kurulu üyelikleri, 15 Ağustos 2016 tarihli ve 2016/9112 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla kaldırılmıştır. Kalkınma Kurulu üyeliklerinin yeniden belirlenmesi durumunda 2020 yılı içerisinde iki defa Kalkınma Kurulu toplantısı düzenlenmesi öngörülmektedir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Koordinasyon Toplantıları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, çatısı altında faaliyet gösteren kurumların il bazlı üç ayda bir koordinasyon toplantısı yapmasının faydalı olacağını belirtmiştir. Bu kapsamda ajans merkezlerinin bulunduğu illerdeki toplantıların koordinasyon görevi ajanslara verilmiştir. Buna istinaden 2020 yılı içerisinde 4 adet toplantı düzenlenecektir. 20.11.2019 tarihine Afyonkarahisar'da yapılan 2019-4 no.lu toplantısında alınan karar gereğince söz konusu toplantılardan bir tanesi TR33 Bölgesi genel koordinasyon toplantısı olarak yapılacaktır.

3.1.3. Kapasite Geliştirme

Ajans Personelinin Uzmanlaşmasına Yönelik Faaliyetler

2018 yılında başlatılan çalışma kapsamında Ajans personelinin orta vadeli programlama yaklaşımına uyumu ve Ajansın uzun vadeli sektörel gelişme stratejilerinin uygulanmasında etkin rol alabilmesi için, personelin sektörel ve tematik alanlarda uzmanlaşması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, bölgede öne çıkan sektörlerde ve önem arz eden Ar-Ge ve inovasyon, girişimcilik, istihdam, çevre ve enerji gibi tematik konularda uzmanlaşmaya yönelik literatür çalışmaları yapılması, yurt içi fuar ve kongre katılımları, eğitim vb. faaliyetlere 2020 yılında da devam edilecektir.

Uzmanlaşma çalışmasından beklenen, personelin kendisi için belirlenen alanda derinlemesine bilgi sahibi olması, Ajans ve bölge paydaşları için yönlendirici rol oynaması ve mümkün olduğu ölçüde o konuda politika önerileri geliştirmesidir. Aynı zamanda uzmanlaşma konuları, Personel Performans Değerlendirme Sistemi kapsamında personelin bireysel hedefleri ile de ilişkilendirilmiştir.

Ajans personeli çalışmalarını belli bir noktaya ulaştırdığında konularıyla ilgili kurum içi sunumlar düzenleyerek tüm Ajans çalışanlarının da farkındalığını artıracak, rapor hazırlayacak ve bu raporlar Ajans internet sitesinde ve Ajansın kurumsal yayını olan e-Martı dergisinde yayımlanacaktır.

Yatırımcılara Yol Gösterme Eğitimleri

Hâlihazırda YDO personeli tarafından yürütülen "yatırımcılara bilgi sağlama ve danışmanlık yapma" fonksiyonu hususunda proaktif bir yaklaşıma geçilmesi gerekmektedir. Bu sebeple, YDO'ların sahada daha çok yer alması ve yatırımcıları daha yakından tanıyarak sorun ve ihtiyaçları konusunda bilgi sahibi olması, öneriler geliştirerek onları doğru ve zamanında yönlendirmesi için YDO'ların beşeri kapasitesinin artırılması oldukça önemlidir.

Bu kapsamda, 2020 yılı için YDO personeline yönelik Yatırımcı Hedefleme ve FDI (Doğrudan Yabancı Yatırım) Eğitimleri düzenlenecektir. Eğitimlere 4 ilin YDO çalışanları katılım sağlayacaktır.

Bölgemizden dünya pazarlarına tescilli ve katma değerli ürünler sunan sanayici ve iş adamları, eğitim kurumları ve sivil toplum kuruluşlarına öncülük etmek, sürekli iyileştirmeler yaparak, sınai mülkiyet bilincini artırmada proaktif rol alınmasını sağlamak için 2020 yılında 4 ilin YDO çalışanlarının katılım sağlayacağı, sınai mülkiyet hakları (marka, patent, faydalı model, coğrafi işaret, endüstriyel tasarım vb.) edinim süreçleri ve bu konuda sağlanan teşvikler konulu eğitim düzenlenecektir.

Ayrıca bölgemizde aile şirketleri yoğun olarak faaliyet gösterdiği için 2020 yılında YDO personeline yönelik "Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma Eğitimi" düzenlenecektir. Bunun yanında illerimizde bulunan öncelikli sektörler kapsamında Sektörel Analiz Atölye Çalışmaları eğitiminin de YDO personelinin kendi ilini analiz etmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Personel Performans Değerlendirme Sistemi

Personel performans değerlendirme sisteminin amacı, personelin performansını uzmanlaşma konularındaki çalışmalarına destek verme suretiyle en üst seviyeye taşımak ve performansı düşük personelin gelişimine daha fazla emek harcayarak Ajansın kurumsal performansını maksimize etmektir.

25.07.2018 tarihli ve 2018-07 sayılı Yönetim Kurulu Toplantısı'nda alınan 1 no.lu karar ile yürürlüğe giren "Personel Performans Değerlendirme Sistemi Yönergesi" kapsamında her bir Ajans personeli için bireysel performans hedefleri belirlenmiştir. 2020 yılı başında bireysel hedeflere ne ölçüde

ulaşıldığı değerlendirilecek ve yönerge uyarınca 2019 yılı performans değerlendirme sonuçlarına göre en yüksek puanı alan üç personel yurt dışında uygun bulunan bir eğitime gönderilecektir.

Ajans Personeline Yönelik Eğitim Faaliyetleri

Ajans tarafından Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği çerçevesinde, 2020 yılı içerisinde insan kaynaklarının bilgi ve becerilerini arttırmak ve bölgeye daha iyi hizmet vermesini sağlayacak şekilde teknik kapasitelerini geliştirmek amacıyla gerek birim bazında gerek bireysel bazda gerekse tüm Ajans personelinin katılımının sağlanacağı bir dizi eğitim gerçekleştirilecektir. Böylece hem yeni personelin Ajansın vizyon ve misyonuna uygun şekilde bilgi sahibi olması hem de tüm personelin bölgesel ve kurumsal gerekliliklere göre uzmanlaşması sağlanacaktır.

Ajansın yürüttüğü SOP'lar kapsamında bilgi birikimini artırmak, analiz ve strateji yönetimlerini öğrenmek adına uygun eğitimler bulunması durumunda en az 2 (iki) eğitime katılım sağlanması planlanmaktadır. Eğitim alınacak konular, katılım sağlayacak personel sayısı ve eğitimin öngörülen süresi, Ajansın SOP'ları hazırlama, yürütme ve izleme kapasitelerini geliştirme hedefi doğrultusunda belirlenmiştir.

Tablo 17 – Eğitim Faaliyetleri

Eğitim Konusu	Katılım Sağlayacak Personel Sayısı	Eğitimin Süresi
Project Management Professional (PMP)	10	5 Gün
SPSS Eğitimi	10	5 Gün
Temel Grafik Tasarım Eğitimi	10	5 Gün
Fizibilite Hazırlama Eğitimi	10	5 Gün
Hedef Pazar Araştırma / İstihbarat Eğitimi	10	5 Gün
Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Eğitimi	5	5 Gün
Veri Madenciliği Eğitimi	5	3 Gün

İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler

2012 yılının ikinci yarısında hizmet alımı yöntemi ile yaptırılan "İş Yükü Analizi" çalışmasının sonuçlarına göre, Ajans faaliyetlerinin sorunsuz bir şekilde yürütülebilmesi için istihdam edilmesi gereken toplam personel sayısı 54'tür. 20.02.2013 tarihli ve 2013–02 sayılı Yönetim Kurulu Toplantısı'nda İş Yükü Analizi sonuçlarına dayanarak ortaya konan bu personel ihtiyacının tedricen giderilmesi kararlaştırılmıştır. Ajansın personel mevcudu 31.12.2019 tarihi itibarıyla 37'dir. Bunun haricinde 375 sayılı KHK'nin geçici 23. maddesi uyarınca Ajansımız bünyesinde hizmet alım personeli olarak çalışan 7 temizlik görevlisi, 1 şoför ile 4 silahsız özel güvenlik görevlisi sürekli işçi kadrosuna geçirilmiştir. Bakanlığımızın 25.09.2019 tarihli ve 14226236-106.03 sayılı yazısı ile Ajansımız bünyesinde 1 iç denetçi, 4 uzman ve 2 destek personeli istihdam edilmesine yönelik personel alımına çıkılması uygun görülmüştür. Ajansımızın ihtiyacı olan pozisyonlar ile görevinden ayrılan / ayrılacak olan personel sayısı göz önüne alınarak 4 uzman personel için tekrar talepte bulunulması planlanmaktadır. Ayrıca 2020 yılı içerisinde 3 sürekli işçinin istihdam edilmesi için başvuru yapılacaktır.

3.1.4. Tanıtım Faaliyetleri

Ajans Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri

Ajansın tanıtım ve iletişimine yönelik faaliyetlere bu başlık altında yer verilmiş olup destek ve faaliyetlerinin tanınırlığının artırılması için çeşitli çalışmalar gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda basın ve halkla ilişkiler faaliyetleri öne çıkmaktadır. Ajans internet sitesine güncel şekilde haber girişleri yapılmakta, bu haberler Ajansın sosyal paylaşım mecraları üzerinden de yayımlanmaktadır. Ayrıca Ajans faaliyet ve duyuruları yerel ve ulusal basına servis edilmektedir. Bu şekilde Ajans faaliyetleri ile ilgili bilinçlendirme ve görünürlük etkin şekilde sağlanmaktadır. Bu faaliyetlere 2020 yılında da devam edilecektir.

2020 yılı içerisinde Ajansın kurumsal kimlik çalışması bölge ile uyum arz edecek şekilde gözden geçirilecektir. Ajans kurumsal kimliğini etkin ve görünür kılmak adına kurumsal nitelikte kırtasiye malzemeleri kullanmaktadır. Ajans birimlerinde ve sahada personelin kullandığı, ayrıca bazı toplantılarda paydaşlara verilmek üzere kalem, defter, notluk gibi ürünlerin standart bir kurumsal kimlik çalışmasına uygun olarak tedarik edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. 2020 yılı içerisinde ihtiyaç duyulması halinde bu tür kurumsal nitelikli temel kırtasiye ve promosyon malzemeleri alımı yapılacaktır.

Ajansın üç aylık periyodik yayını olan E-Zafer dergisinin yayınlarına devam edilecektir. E-Zafer dergisi, muhteviyatındaki Yönetim Kurulu ve paydaşlarla röportaj; Ajanstan, bölgeden ve projelerden haberler, bölgesel kalkınma alanında yazılan bilimsel yazılar, bölgeden başarılı KOBİ'lerin ve STK'lerin tanıtımları, kırsaldaki sosyoekonomik yaşam koşullarının tasviri ve bölgenin turizm değerlerinin tanıtılması göz önünde bulundurulduğunda özgün ve eğitici bir yayın organı olma özelliğini taşımaktadır. Dergi Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında Ajans internet sitesi üzerinden yayımlanacaktır.

Ajansın insan kaynağı ihtiyacını ilerleyen dönemlerde karşılamak ve tanınırlığını gençler arasında artırmak üzere ülkemizde önde gelen üniversitelerin kariyer günleri, kariyer fuarı vb. adlar altında düzenlenen etkinliklerine stantlı katılım sağlanacaktır.

Teşvik Belgeleri İzleme ve Ekspertiz İşlemleri

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kalkınma ajanslarına Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yatırım teşvikleri konusunda görevler verilmiştir. Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı ile Ajanslara verilen görev altışar aylık dönemler itibarıyla yatırım teşvik belgesine bağlı yatırımların izlemelerinin yapılarak bu yatırımlara ilişkin yatırım takip formlarının ilgili kişilerden talep edilmesidir. Bu kapsamda 2020 yılında yatırım teşvik belgelerinin izleme işlemleri gerçekleştirilecektir. İzlemeleri yapılan ve yatırım takip formları teslim alınan firmalar teşvik otomasyon sistemine girilecek ve tüm izlemeler tamamlandıktan sonra bir raporla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına gönderilecektir. Bunun yanında Ajans tarafından önceki dönemde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında kapama ve ekspertiz işlemleri Ajans tarafından yapılacaktır. Ayrıca tamamlanan diğer teşvik belgeleri için de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kapama ve ekspertiz işlemleri için YDO'ları görevlendirebilmektedir.

3.1.5. Diğer Proje ve Faaliyetler

Tedarik Faaliyetleri

2020 yılı içerisinde yapılacak her türlü satın alma faaliyeti "Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satınalma ve İhale Usul ve Esasları" çerçevesinde gerçekleştirilecektir. Satın almalar

yapılırken ekonomiklik ve paranın en etkin kullanımının sağlanmasına ve ihtiyaç duyulan alımların zamanında gerçekleştirilmesine dikkat edilecektir. Mal ve hizmet temininde kalite ve işlevsellik unsurları daima göz önünde bulundurulacaktır.

Menkul mal ve gayrimaddi hak olarak 2020 yılı içerisinde ortaya çıkacak ihtiyaca binaen gerekli alımlar yapılacaktır. Ayrıca Ajansta bulunan demirbaşların bakım onarımları ve süreli lisansa sahip hakların yenilenmesi bu kapsamda gerçekleştirilecektir.

2020 yılı içerisinde herhangi bir yeni taşınmaz mal temini planlanmamaktadır. Bununla birlikte mevcut taşınmazlar üzerinde tadilatlar yapılacak ve mutat bakım onarımları sağlanacaktır.

Bunun haricinde Ajans 2020 yılında rutin faaliyetlerini sürdürmek amacıyla bir dizi hizmet alımı ve tüketim malzemesi temini gerçekleştirecektir. Bu şekilde satın alma işlemi yapılacak belli başlı faaliyetler geçici süreyle yapılacak temizlik ve güvenlik hizmeti ile haberleşme, ulaşım, ofis kullanım, toplantı organizasyon, temsil ağırlama ve benzeri faaliyetlerdir.

4. Yerel Kalkınma Fırsatları

4.1. Araştırma ve Analiz Çalışmaları

4.1.1. Kaynak Verimliliği

a. Amaç

TR33 Bölgesi'nde kaynak verimliliğini artırmaya yönelik farkındalık sağlama ve bilgilendirme, kapasite geliştirme ve analiz çalışmaları yapmaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 16.09.2019 tarihli ve 14226236-106.03-548564 sayılı yazı ile 2020 yılı teması "kaynak verimliliği" olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda ayrıca resmi yazının ekinde "Kalkınma Ajansları 2020 Yılı Teması Uygulama Çerçevesi" de gönderilmiştir. Çerçeve içerisinde yapılacak çalışmalar, Ajans tarafından SOP kapsamına girenler ve girmeyenler olarak ikiye ayrılmıştır. SOP'lar kapsamına giren kaynak verimliliğine yönelik çalışmalar (mali ve teknik destekler) "2. Sonuç Odaklı Programlar" başlığı altında her bir SOP için ayrı ayrı verilmiştir. Kaynak verimliliğine yönelik genel çalışmalar ile uygulama çerçevesinde bahsedilen konular ise YKF başlığı altında ele alınacaktır. Buna ek olarak Ajansın 2022 ve sonrasında yeni bir SOP olarak değerlendirmeyi düşündüğü Döngüsel Ekonomi 4.1.2 başlığı altında detaylandırılmıştır.

Türkiye'de KOBİ'lerde Enerji Verimli Motorların Teşvik Edilmesi Projesi (TEVMOT) Küresel Çevre Fonu'nun (GEF) finansal desteği ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi ve Verimlilik Genel Müdürlüğü tarafından Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) iş birliğinde yürütülen bir projedir. KOBİ'lerde kullanılan elektrik motorlarında "piyasa dönüşümü" yoluyla sanayide enerji verimliliği alanında ilave yatırımları teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Proje kapsamında bölgemizden Uşak OSB pilot olarak seçilmiştir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Ajans tarafından hizmet verdiği dört ilin her birinde en az bir adet kaynak verimliliği ile ilgili genel bir farkındalık ve bilgilendirme toplantısı düzenlenecektir. Ayrıca 2020 TD kapsamında kaynak verimliliği hususunda gelen faaliyetler desteklenecektir. Kaynak verimliliği kapsamında TEVMOT projesi yakından takip edilerek sahada başarılı olması adına çalışmalar yürütülecektir. Ayrıca buradan elde edilen tecrübelerle bölge genelinde kaynak verimliliğine yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

SOP'lar dışında kalan konularla ilgili kaynak verimliliği eğitimleri YKF başlığı altında verilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Bilinçlendirme faaliyetleri PBKB ve YDO'lar tarafından, TD kapsamında desteklenecek faaliyetler ise İDB tarafından izlenecektir.

4.1.2. Döngüsel Ekonomiye Yönelik Çalışmalar

a. Amaç

TR33 Bölgesi'nde döngüsel ekonomi alanındaki farkındalığı ve bu alanda faaliyet gösteren firmaların etkinliğini artırmaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Dünya nüfusunun giderek artması ve kaynakların kısıtlı olması çevreyi doğrudan etkilemektedir. Dünya üzerindeki nüfusa yetecek yeterli miktarda yiyecek, su ve refahı sağlamak için doğrusal ekonomiden döngüsel ekonomiye geçiş yapılması gerekmektedir. Bu doğrultuda, sağlıklı ve güvenli yaşam ile uygun çalışma koşullarını sağlamak çevreye daha az zarar vermektir.

Endüstri Devrimi'nden itibaren faydalanılmakta olan doğrusal ekonomi modeli "al-kullan-at" mantığı doğrultusunda, ham maddenin çıkartılması, çeşitli işlemlerden geçtikten sonra son ürün haline gelmesi, tüketilmesi ve atılması ilişkisine dayanmaktadır. Ekonomi büyüdükçe daha fazla ham maddeye ve ürüne ihtiyaç duyulmuş, doğal kaynaklar giderek tükenmiş ve atık oranları doğal hayatı tehlikeye sokacak boyuta gelmiştir. Döngüsel ekonomi modeli ise israfı ortadan kaldırmayı amaçlayan ekonomik bir sistemdir. Bu ekonomi modeli ürünlerin, malzemelerin ve kaynakların değerinin ekonomide mümkün olduğunca uzun süre tutulduğu, ömrünü tamamlamış ürünlerin geri dönüşüm sürecine tabi tutularak tekrar ham madde olarak kullanılabilir hale getirildiği ve atık üretiminin en aza indirildiği bir ekonomidir.

Ham madde kaynaklarının git gide tükenmesi ile katı ve sıvı atık miktarının giderek artması nedeniyle döngüsel ekonomi modelinin önemi giderek artmaktadır. Hâlihazırda tekstil geri dönüşüm konusunda önemli bir kapasiteye sahip bölgemizde, plastik ve kâğıt geri dönüşüm sektörleri giderek gelişmektedir. Yakın gelecekte daha da önemli hale gelmesi beklenen bu üretim anlayışının bölgemizde gelişmesi büyük bir önem arz etmektedir.

2023 Yılı Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde *"Döngüsel Ekonomi kapsamında 'Ekonomik Değerli Atık İzleme Sistemi' kurulması için Sanayi Sicil Bilgi Sistemi geliştirilecektir."* ifadesi yer almaktadır. Bu kapsamda Ajansımızca yapılacak olan çalışmaların bu sisteme de katkı vermesi beklenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Bu çalışmalar sonucunda 2022 yılına yönelik bir adet SOP kurgusu için altyapı Ajans içerisinde oluşacaktır. Bu doğrultuda firmalar için *"Döngüsel Ekonomiye Geçiş Yönetimi Eğitimi, TMM Etkileşim Toplantısı ve Sektörel Buluşmalar ile Döngüsel Ekonomi Haftası Etkinliği"* düzenlenecektir. Böylece bölgede döngüsel ekonomi konusunda farkındalık artırılmış olacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Ajanslar SOP kapsamında hâlihazırda çalıştığı programlar tamamlandığında veyahut bazı sebeplerden dolayı kapandığında yeni programları çalışacaklardır. Ayrıca kurumların kendi bünyelerinde hazırlayacakları fizibilite raporlarına da konu başlıkları oluşturacaktır. Bu çalışma Ajansın ilerleyen yıllarda çalışacağı SOP ve güdümlü projelere altlık oluşturacaktır.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışmalardan elde edilen sonuçlar kurulacak bir komisyon (PBKB, MYDO, KYDO, UYDO'dan birer üye) tarafından raporlanarak Ajans Genel Sekreterliğine sunulacaktır. Bu çalışmalar Ajans içi koordinasyon toplantılarında sunularak tüm Ajans personeli ile paylaşılacak ve değerlendirilecektir.

4.1.3. Almanya Otomotiv Yan Sanayi Raporu

a. Amaç

Uluslararası iş birlikleri tesis etmek ve yabancı yatırımcı çekmek için belirlenen, yatırım ve iş birliği potansiyeli arz ettiği düşünülen hedef ülke Almanya üzerinde uzmanlaşmayı sağlamaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Son yıllarda bölgemizde otomotiv sektörü hızla gelişmektedir. Ülkemizde otomotiv ana sanayinin yoğun olduğu bölgelere yakın olmasının yanında sektörün önemli tedarikçilerine ev sahipliği yapan TR33 Bölgesi'ne otomotiv yan sanayisine yönelik uluslararası yatırımcı çekmek amacıyla bölgenin tanıtımının yapılması önem arz etmektedir. Bu anlamda hedef ülke olarak belirlenen Almanya'nın otomotiv sektörü özelinde bir çalışma yapılarak yatırımcı çekmeye yönelik sonuç odaklı bir yaklaşım geliştirilmesi gerekmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Bu çalışma ile ülkenin otomotiv yan sanayi özelinde genel görünümü, sektörel analiz çalışmaları, dış ticaret verileri ile yatırım ve iş birliği olanaklarını içeren bir rapor hazırlanacaktır. Aynı çalışmada Almanya otomotiv yan sanayinde faaliyet gösteren firmalar tespit edilerek bu firmalardan ülkemize yatırım yapma potansiyeline sahip olan potansiyel firmalar belirlenecektir.

Hazırlanan Almanya otomotiv yan sanayi raporuna istinaden ilerleyen süreçte Almanya'dan otomotiv yan sanayisine yönelik iş birliği olanaklarının artırılması için eylemler belirlenecek, 2020 yılı ve devamında bu doğrultuda hareket edilecektir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Çalışma öncesinde dört ildeki ticaret ve sanayi odaları ile görüşmeler gerçekleştirilerek raporda talep edilen hususların netleştirilmesi sağlanacaktır. Almanya dış ticaret ataşeliği ile rapor hazırlık aşamasında ve raporun sonucuna göre yatırımcı çekme çalışmaları kapsamında iş birliği ve tanıtım çalışmaları yapılacaktır. Böylece otomotiv yan sanayinin de yer aldığı TEKNO SOP'a faydalı çıktılar sağlanacaktır. Benzer şekilde Almanya'daki Türk nüfusu düşünüldüğünde TURİZM SOP kapsamında da iş birlikleri geliştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Yapılacak program ve etkinlikler YDO'lar tarafından gerçekleştirilecektir.

4.1.4. Sera A.Ş. Fizibilite Çalışmaları

a. Amaç

TR33 Bölgesi ilçelerinde (Soma, Kula, Banaz, Afyonkarahisar Merkez {Çayırbağ}, Sandıklı ve Simav) jeotermal seracılığın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla Sera A.Ş. ile koordinasyon içinde yatırım arazisi belirlemek ve yatırımcıya hazır hâle getirmektir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Seracılık; yüksek verim alınabilmesi, küçük alanların verimli şekilde değerlendirilmesine imkân vermesi ve düzenli istihdam sağlaması nedeniyle önemli tarımsal faaliyetlerdendir. İklim şartlarını kontrol ederek tarımsal üretimi yıl içine yayması ile sürdürülebilir olması ve çeşitlilik sağlaması da seracılığın en önemli avantajlarından biridir.

Seracılık faaliyetlerinde ortaya konulmuş olan sorunların en başında ısıtma için gerekli olan enerjinin sağlanamaması gelmektedir. Modern sera kurulmasında en önemli gereklilik ise birçok kaynakta sera içindeki ısının istenilen değerlerde tutulması olarak belirtilmektedir. Bölge içinde jeotermal kaynak bulunan ilçelere yapılan ziyaretlerde özellikle konut ısıtma amaçlı kullanılan jeotermal suyun belli derecelere soğutulması gerekliliği ile ilgili bilgi edinilmiştir.

Hem sürdürülebilir tarımsal ve hayvansal üretime olanak sağlaması hem de istihdamı artırması açısından jeotermal enerjiden daha verimli yararlanılması adına bu enerjinin seralarda kullanılmasının oldukça önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Tarım ve hayvancılık faaliyetleri yapmak amacıyla sermayesinin tamamı Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği tarafından taahhüt edilerek 2019 yılının Mayıs ayında kurulan Sera A.Ş. tarımda ileri teknolojili üretime geçişe destek olma ve fiyat istikrarı sağlama hususunda önemli bir kamu iktisadi teşebbüsüdür. Bu bağlamda Sera A.Ş.'nin bölgemizde faaliyet göstermesi bölgemizin tarım potansiyelinin daha etkili bir şekilde ortaya çıkması için önemli bir fırsattır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Jeotermal kaynaklara sahip Soma, Kula, Banaz, Afyonkarahisar Merkez (Çayırbağ), Sandıklı ve Simav ilçelerinde ileri teknoloji seraların faaliyete geçmesi hususunda uygun görülen alanlarda Sera A.Ş. tarafından altyapı veya üstyapının kurulmasına yönelik fizibilite raporları hizmet alımı yöntemiyle hazırlanacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Çalışmalarda ilçede kaymakamlıklar ile tarım ve orman ilçe müdürlüklerinin de katılacağı toplantılar düzenlenecektir. Çalışmaların koordinasyonu ve hizmet alım süreçleri Ajans tarafından hazırlanacak, teknik ve idari şartnameler ise il ve ilçe müdürlükleri ile birlikte Ajans tarafından yapılacaktır.

e. İzleme ve Değerlendirme

Hizmet alım yöntemi ile yaptırılacak çalışma, neticesinde ortaya çıkacak raporlar PBKB ve YDO personelinden kurulacak bir komisyon marifetiyle değerlendirilecektir.

4.1.5. OSB Plan ve Projelerinin Hazırlanması

a. Amaç

Bölgedeki OSB'lerin tür değişikliği, genişleme vb. ihtiyaçları için altyapı plan / projelerini hazırlamak ve OSB'lerin yatırımlara uygun hale gelmesini sağlamaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölge illerinin bazı OSB'lerinin yüksek doluluk oranlarına ulaşmış olması ve OSB'lerde büyük ölçekli yatırımlara sunulacak genişlikte arazi olmaması nedeniyle yeni kurulan ve genişlemeye uygun alanlara sahip OSB'lerde gerekli altyapıların ivedilikle tamamlanması oldukça önem taşımaktadır. OSB'lerin altyapı projelerinin Ajans eli ile hazırlatılması OSB'ye çekilecek yatırımlar açısından avantaj sağlayacaktır. Planlamanın uzun vadeli düşünülerek yapılması ve altyapının buna göre hazırlanması önemlidir. Böylece parsellerin hızlı şekilde uygun yatırımcılara sunulması ve bölgeye yatırımcı çekilmesi mümkün olacaktır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Altyapı projesinin hazırlanması ile kurulum çalışmaları devam eden veya genişleme işlemleri tamamlanan bölge OSB'lerinin yatırımcılara alternatif olarak sunulması sağlanacaktır. OSB'lere katma değeri yüksek ürünler üreten büyük yatırımların gelmesi hedeflenmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Projelerinin hazırlanması akabinde altyapı işlemleri için satın alma işlemleri gerçekleştirilebilecektir. Konuyla ilgili valilikler, kaymakamlıklar, OSB'ler ve il YDO'ları ile koordineli şekilde çalışma yürütülecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Yapılacak çalışma AYDO ve MYDO tarafından gerçekleştirilecektir.

4.1.6. Acil Müdahale Gerektiren Konulara Yönelik Araştırmalar

a. Amaç

Bölge için önem arz eden ve acil müdahale gerektiren konulara yönelik araştırma ve analizlerin yapılmasını sağlamaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR33 Bölgesi, devlet teşviklerinde birçok Düzey 2 bölgesine göre daha avantajlı konumda bulunmaktadır.

- Manisa ve Uşak illerinin 3. bölge, Afyonkarahisar ve Kütahya illerinin 4. bölge teşviklerinden faydalanması
- Bölgenin coğrafi konumu
- Başta İzmir ve Bursa olmak üzere ülkemiz sanayisinin teknolojik gelişmişlikleri üst sıralarda olan illerine yakınlığı
- Bölgenin neredeyse tamamının 1. ve 2. bölge teşviklerinden faydalanan illerle çevrili olması
- Bölgede yeni kurulan veya yatırım alanları hâlâ mevcut olan OSB'lerin bulunması
- Kütahya ve Afyonkarahisar illerinin, 4. bölge teşviklerinden faydalanan ülkenin en batısındaki iller olması
- Kütahya ilinin ülkede 1. bölge teşviklerinden faydalanan iki ile (Bursa ve Eskişehir) komşu olduğu halde 4. bölge teşviklerinden faydalanan tek il olması
- Yeni ulaşım yollarıyla (yapımı devam eden İzmir-Ankara otoyolu ve hızlı treni, yapımı planlanan İstanbul-Antalya otoyolu ve hızlı treni) erişilebilirliğinin artacak olması gibi özellikleriyle TR33 Bölgesi'nde yer alan iller yatırımcıların ilgisini çekmektedir.

Yukarıda bahsedilen avantajlar sayesinde özellikle yatırım çekme aşamasında bazen önemli yerel kalkınma fırsatı olabilecek büyük ölçekli yatırımlar ve acil müdahale gerektiren konulara yönelik analiz, strateji ve araştırmaların yapılması gerekmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Acil müdahale gerektiren belirli alanlara yönelik 3 adet rapor hazırlanması öngörülmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Bu kapsamda hazırlanacak rapor öncelikli olarak YDO'lar tarafından doğrudan büyük ölçekli yatırımcı çekme amacıyla veya bölgede acil müdahale gerektirecek yine yatırımcıya yönelik bir konuda hazırlanacağından dolayı Ajans bünyesindeki tüm YDO'ların faaliyetlerine önemli katkılar sağlayacaktır.

e. İzleme ve Değerlendirme

Fizibilite çalışmaları kapsamında ilgili kurumlarla görüşülerek teknik şartname hazırlanacak olup hizmet alım yöntemi ile yaptırılacak çalışmalar neticesinde ortaya çıkacak rapor, PBKB ve diğer ilgili birim ve YDO'lardan kurulacak bir komisyon marifetiyle değerlendirilecektir.

4.2. Tanıtım Faaliyetleri

4.2.1. Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırımcılara Yönelik Tanıtım Faaliyetleri

a. Amaç

SOP'lar kapsamında yer almayan, ancak bölgeye yatırımcı çekmek açısından önem arz eden tanıtım faaliyetlerini (yurt içi ve yurt dışı ziyaret, ulusal, uluslararası tanınırlığı olan fuar, sergi ve kongrelere katılım, B2B etkinlikleri vb.) gerçekleştirmektir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Afyonkarahisar ve Kütahya illeri yapı malzemeleri, sofra ve süs eşyaları ile gıda sanayisinde önemli bir konuma sahiptir. 2017 yılında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na Zanaat ve Halk Sanatları alanında dahil olan Kütahya, ayrıca seramik ve porselen konusunda ülkemizde faaliyet gösteren dünyaca ünlü markalara ev sahipliği yapmaktadır. İlin yapı malzemeleri ihracatı 2019 yılında 150 milyon dolara yaklaşmıştır. Benzer şekilde Afyonkarahisar ilinin mermer ihracatı 125 milyon doların üzerindedir. Ayrıca 2019 yılında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na Gastronomi alanında dahil olan Afyonkarahisar'da gıda sanayinde faaliyet gösteren firmalar ildeki toplam istihdamın %27'sini sağlamaktadır.

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi kapsamında uçtan uca yerlileştirme programı için pilot sektörlerden biri olarak makine sektörü seçilmiştir. Özellikle Afyonkarahisar ilçelerinde ve diğer illerde çıkarılan mermerin, farklı biçimlerde işlenmesinde kullanılan makinelerin, yerli imkânlar ile üretilmesine katkı sağlanması önem arz etmektedir. Marble Tech İstanbul - Mermer Makina Teknolojileri ve Ekipmanları Fuarı'na katılım sağlanarak Afyonkarahisar'ın sektördeki potansiyeli, fuar alanındaki ziyaret edilen firmalar ile paylaşılacaktır. Ayrıca ilin tanıtımı yapılarak yeni ve potansiyel yatırımların Afyonkarahisar'a çekilmesine çalışılacaktır.

Bölgenin etkili bir şekilde tanıtımının yapılması, bölgeye yatırımcı çekilmesi noktasında önemli bir araçtır. Proaktif bir yaklaşımla yatırımcının bölgeye gelmesini beklemekten ziyade, sanayisi güçlü illere ziyaretler düzenlenecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

İllerin bu sektörlerdeki potansiyeli, MENA ülkelerinden davet edilecek heyete tanıtılacaktır. İlk etapta tesis ziyaretleri gerçekleştirilecek sonrasında ise firmalar arası ticari iş birlikleri kurulması için B2B etkinlikleri yapılacaktır.

1 adet fuara stantsız katılım sağlanacak ve fuara ilişkin değerlendirme raporu hazırlanacaktır. Ayrıca bölge dışına yapılacak ziyaretler ile yatırımcı çekilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca SOP kapsamı dışında kalan konularla ilgili yatırımcı çekme adına bölge içinde ve yurt içinde ziyaretlerde bulunulacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Fuara katılım noktasında il içerisindeki ilgili kamu ve özel sektör temsilcileriyle birlikte hareket edilerek fuarlardan maksimum düzeyde sonuç elde edilmesi planlanmaktadır.

e. İzleme ve Değerlendirme

Katılım sağlanan fuarla ilgili hazırlanan rapor değerlendirilerek sonraki yıllarda katılım sağlanacak benzer organizasyonların seçimine yön verecektir.

4.2.2. Yatırımcılara Yol Gösterme

a. Amaç

Ajansın bölgenin yatırım ortamının tanıtımını etkili bir şekilde yapabilmesi ve YDO'ların bölgedeki yatırımcıların ihtiyaç duyduğu desteği ve yönlendirmeyi yapabilmesi hususunda kapasitesini güçlendirmektir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Yatırımcıların bölge illerinin yatırım ortamı hakkında doğru ve hızlı bir şekilde bilgilendirilmesi yatırım danışmanlığı görevinin etkili bir şekilde yürütülmesi için önemli bir adımdır. Bu doğrultuda, yatırımcıların ihtiyaç duyabilecekleri bilgileri içeren materyallerin güncellenerek çoğaltılması gerekmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Kütahya Yatırım Ortamı Kitapçığı, yatırımcıların ihtiyaç duyabileceği bilgiler eklenerek güncellenecek, özet hâli broşür hâline getirilecek, Türkçe, İngilizce, Almanca ve Rusça dillerinde bastırılarak yatırımcılara dağıtılacaktır. Hâlihazırda basılı olarak bulunan Afyonkarahisar Yatırımcı Broşürü'nün de Rusça ve Arapça tercümesi yapılarak yatırımcılara dağıtmak üzere basılacaktır.

Manisa ilinin yatırım ortamının tanıtımına yönelik hazırlanan materyaller güncellenerek yatırımcıya sunulmak üzere internet ortamında yayımlanacaktır. Ayrıca yatırım tanıtım ortamı kitapçığı ve broşürleri Türkçe, İngilizce, Almanca ve Çince dillerinde hazırlanarak katılım sağlanan fuarlarda, bölge dışı ziyaretlerde ve benzeri tüm tanıtım etkinliklerinde kullanılacaktır. İlin yatırım ortamının tanıtımına yönelik kısa video hazırlanacaktır. Baskı, video çekimi, seslendirme ve tercüme işlemleri hizmet alımı yolu ile gerçekleştirilecektir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Bölgenin yatırım ortamının en etkin şekilde tanıtılması hedeflenmektedir. Hazırlanacak broşürler sayesinde doğrudan yabancı yatırımcı çekebilme adına farklı ülkelere tanıtım yapılabilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Yapılacak çalışmaların büyük bir kısmı (basım, tasarım, çeviri vb.) hizmet alma suretiyle gerçekleştirilecektir. İzleme ile ilgili faaliyetler YDO'lar eliyle yürütülecektir.

4.3. Ajans Destekleri

4.3.1. Güdümlü Proje Destekleri

a. Amaç

Mali destek programlarının amacı, TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'ndaki stratejiler ve hedefleri hayata geçirmek için özel sektör ve kamu kurum ve kuruluşlarının mali ve teknik kapasitelerini artırmaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Doğal kaynaklara dayalı olan mermer sektörü, özellikle inşaat sektöründeki gelişmelere bağlı olarak sürekli ilerleme göstermektedir. Diğer doğal kaynağa bağlı ürünlerde olduğu gibi, mermerde de doğal kaynak ile işlenmiş ürün arasında önemli bir katma değer farkı vardır. Bu durum doğal kaynağın çıkarıldığı ancak işleme kapasitesinin düşük kaldığı ülkelerde üretilen katma değerin sınırlı kalmasına sebep olmaktadır. Ülkemiz de önemli mermer havzalarına sahip olmakla birlikte katma değeri yüksek ürünler üretmede ve tasarıma dayalı pazarlar bulmada yetersiz kalmaktadır.

Mevcut potansiyeli, üretilen katma değer ve yarattığı iş imkânları ile Afyonkarahisar ilindeki en önemli sektörlerden olan mermer sektörü, ürün kalitesi ile tasarım sürecinde yaşanan sorunlar ve katma değeri yüksek pazarlara erişme sürecinde yaşanan sıkıntılar sebebiyle mevcut potansiyelinin altındadır. Bu nedenle sektörde uzmanlaşma ve üretilen uç ürünlerde artış sağlanması; araştırma ve geliştirme, tasarım ve markalaşmaya önem verilmesi gerekmektedir. Bu amaçla "Mermerde Yüksek Verim, Yüksek Katma Değer Projesi" geliştirilmiştir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

<u>Mermerde Yüksek Verim, Yüksek Katma Değer Güdümlü Projesi (GPDA1)</u>

30.07.2018 tarihinde sözleşmesi imzalanan Mermerde Yüksek Verim, Yüksek Katma Değer güdümlü projesi kapsamında bölgemize 4.950.000 TL'lik kısmı Ajans katkısı olmak üzere toplam 6.600.000 TL tutarında yatırım kazandırılması beklenmektedir. Proje kapsamında İscehisar Mermer İhtisas OSB içerisinde 1.680 m^2 kullanım alanına sahip Mermer Akademisi hizmet binası kurulacak olup gerekli teknik ve beşeri altyapının da oluşturulması amaçlanmaktadır. Mermer Akademisi sayesinde orta-düşük teknolojili bir sektör olarak sınıflandırılan mermer sektöründe Ar-Ge ve tasarım faaliyetleri ile yeni ürünler geliştirmek, ara ve uç ürünler üretmek, sektörün eğitim ihtiyacını karşılamak ve pazarlama olanaklarını geliştirmek suretiyle Afyonkarahisar ili ve çevre illerde mermerden elde edilen katma değerin artırılması amaçlanmaktadır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için İDB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir. Bu proje ve faaliyetlerden elde edilen sonuçlar PBKB ve PYB ile paylaşılmakta ve yeni programların kurgulanmasında kullanılmaktadır.

e. İzleme ve Değerlendirme

2020 yılında gerçekleştirilecek olan izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında Afyonkarahisar ilinde uygulanan Mermerde Yüksek Verim, Yüksek Katma Değer başlıklı güdümlü proje için 2 adet yerinde izleme ziyareti gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

4.3.2. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

2019 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (2019 SOGEP)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen 2019 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) sonuçları 19.12.2019 tarihinde ilan edilmiş olup bölgemizden 10 proje toplam 12.975.000 TL destek almaya hak kazanmıştır.

2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (2020 SOGEP)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen 2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) sonuçları 13.08.2020 tarihinde ilan edilmiş olup bölgemizden 13 proje toplam 15.750.000 TL destek almaya hak kazanmıştır.

4.3.3. Proje Teklif Çağrıları

4.3.3.1. OSB'lerde Altyapı Güçlendirme ve Kaynak Verimliliği Mali Destek Programı

a. Amaç

TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'ndaki stratejiler ve hedefleri hayata geçirmek için bölgedeki OSB'lerin ihtiyacı olan temel ve yenilikçi altyapıların yapılmasını sağlamaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR33 Bölgesi içerisinde yer alan bazı OSB'lerin hâlihazırda temel ve yenilikçi altyapı eksikleri bulunmaktadır. Ajansımız tarafından OSB'ler özelinde yapılan saha çalışmasında OSB içindeki ve OSB dağıtım trafosuna kadar çekilen enerji hatlarında kayıp-kaçak oranının yüksek olduğu, yenilenebilir enerji kullanımının düşük düzeyde kaldığı, su geri kazanım oranlarının düşük olduğu ve atık arıtma çamurunun bertarafı / değerlendirilmesi noktasında sorunlar olduğu tespit edilmiştir. Aslında bu sorunların birçoğu kaynak verimliliği konusuyla da doğrudan ilgilidir.

Ayrıca bölgede tüm altyapı ihtiyaçları tamamlanmış olan OSB'lerin sürekli olarak genişlemeye yönelik çalışmalarda bulunmaktadır. Bu genişleme faaliyetleri, ilgili OSB'lerin altyapısını yetersiz hâle getirmekte, bu nedenle kapasite artışı ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Gelen yatırımcılar yatırım teşvik sisteminin OSB içi yatırımlarda daha yüksek süre ve oranlarda destek sağlaması nedeniyle OSB içinde yatırım yapmak istemektedirler. Altyapısı hazır OSB'lerde büyük ölçekli yatırımlar için uygun yer bulunmamakla birlikte bu OSB'lerin genişleme talepleri, yeni kurulan OSB'lerin boş olması ve ilin OSB doluluk oranını düşürmeleri nedeniyle kabul edilmemektedir. Yeni kurulan OSB'ler ise altyapıları hazır olmadıkları için yatırımcılar tarafından tercih edilmemektedir. Bu durum bölgeye yatırımcı çekilmesi önünde engel oluşturmaktadır. Bu sorunu gidermek adına Ajansımız tarafından bir adet mali destek programı kurgulanması planlanmaktadır.

Bu program ile temel altyapı noktasında eksiklikleri bulunan OSB'lerin ivedi ihtiyaçlarının giderilmesi, temel altyapısı tamamlanmış olan OSB'lerde ise enerji, su, atık geri kazanımı gibi doğrudan kaynak verimliliği sağlamaya yönelik teknik altyapıların oluşturulması hedeflenmektedir. Bununla birlikte program ilanı öncesinde bölgede kurulmuş tüm OSB'ler ziyaret edilerek sorunları ortaya konulacak, sonrasında OSB müdürlerinin davet edileceği çalıştay düzenlenerek sorunlara çözüm önerileri üretilecek ve buradan elde edilen bilgiler ışığında program öncelikleri netleştirilecektir.

TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı ile ilişkisi aşağıda verilmektedir:

- Öncelik 1.1 Bölgesel üretim altyapısı geliştirilecektir.
  - Tedbir 1.1.A Sanayi alanlarının oluşturulması ve faaliyete geçmesi
- Öncelik 1.4 Bölge içi ve bölgeler arası ticari ağlar geliştirilecektir.
  - Tedbir 1.4.A Firmalar arası bilgi, deneyim ve teknoloji transferinin geliştirilmesi
- Öncelik 9.1 Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı arttırılacaktır.
  - Tedbir 9.1.A Rüzgardan enerji üretiminin yaygınlaştırılması
  - Tedbir 9.1.B Jeotermal enerjinin kullanımının yaygınlaştırılması
  - Tedbir 9.1.C Biyokütleden enerji üretiminin yaygınlaştırılması
- Öncelik 9.2 Geleneksel enerji üretim ve dağıtım altyapısı iyileştirilecektir.
  - Tedbir 9.2.A Modern enerji üretim tesislerinin yaygınlaştırılması
  - Tedbir 9.2.B Dağıtım altyapısının iyileştirilmesi
  - Tedbir 9.2.C Hane, işyerleri ve sosyal alanlarda enerji verimliliğinin artırılması
- Öncelik 10.2 Lojistik altyapısı iyileştirilecektir.
  - Tedbir 10.2.A Lojistik merkezlerinin kurulması

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Mali destek programı ile bölgedeki OSB'lerin altyapı eksikliklerinin giderilmesine çalışılacaktır. Bölgemizde faaliyet gösteren OSB'lerin (hâlihazırda faaliyette olan veya yeni kurulmuş) temel ve yenilikçi altyapılarına kavuşmuş olması çevre illere göre (Eskişehir, Bursa, Konya, İzmir vb.) bölgesel teşvik avantajlarını kullanıp büyük ölçekli yatırımların çekilmesini kolaylaştıracaktır. Özetlemek gerekirse, sonuç ve çıktı hedeflerine ilişkin temel göstergeler;

- ✓ Su geri kazanım oranlarının artırılması
- ✓ Enerji maliyetlerinin azaltılması (SCADA sistemi ve ısı geri kazanım sayesinde)
- ✓ OSB'deki firmaların girdi maliyetlerinin azaltılması
- ✓ Yeni OSB'lerde doluluk oranlarının artırılması

olacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

YDO'ların en önemli görevlerinden biri olan yatırımcı çekme faaliyetlerine avantaj sağlayacaktır.

e. İzleme ve Değerlendirme

Bu çalışmanın izleme ve değerlendirme çalışmaları İDB tarafından yapılacaktır.

4.3.3.2. Yönetim Danışmanlığına Yönelik Mali Destek Programı

a. Amaç

TR33 Bölgesinde imalat sanayisinde faaliyet gösteren firmalara ulusal ve küresel ölçekte rekabet güçlerinin artırılması amacıyla kurumsallaşma, üretim ve pazarlama odaklı nitelikli yönetim danışmanlığı sağlamaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Kalkınma Ajansları 2020 Yılı Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları'nın 3. maddesinde 2020 yılı önceliklerinden bir tanesinin amacı da yönetim danışmanlığı alanlarında faaliyetler ve destek uygulamaları geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda bölgemizde bir mali destek programına çıkılması planlanmakta olup;

- ✓ Aile Anayasası
- ✓ Kalite Yönetim Sistemleri
- ✓ Yalın Üretim
- ✓ İhracata Giriş
- ✓ CRM Sistemleri
- ✓ Ürün Geliştirme ve Tasarımcı Düşünme

gibi konularda eğitim ve danışmanlık faaliyetleri yürütülmesi sağlanacaktır. YDO'lar tarafından her yıl firma ziyaretleri yapılmaktadır. 2019 yılı içerisinde Ajansın hizmet verdiği bölgedeki dört ilde 300'e yakın firma ziyaret edilmiştir. 2020 yılı ilk çeyreğinde bu ziyaretler devam edecek ve yönetim danışmanlığı konusuna olan ihtiyaç tespit edilecektir. Program, bu ziyaretlerde paydaşlardan alınan geri dönüşler ve sektörel ihtiyaçlar gözetilerek netleştirilecektir.

Hali hazırda Bursa TSO Enerji Verimliliği Merkezi ile görüşülmüş olup özellikle enerjide kaynak verimliliğine yönelik çalışmaların ortak yürütülebileceği belirlenmiştir. Benzer şekilde Ankara Model Fabrika üst yönetimi ile yapılan görüşme ve Bursa Model Fabrika'ya yapılan ziyaret sonucunda akıllı üretim sistemlerine geçişte ilk sürecin öncelikle yalın üretim modelinin uygulanması olduğu anlaşılmıştır. Zafer-İN Operasyonu kapsamında verilen eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinden elde edilen tecrübe, firmaların bu eğitimlerdeki memnuniyetleri de dikkate alındığında yalın üretimin öncelikli olarak desteklenmesi düşünülmektedir.

Program kapsamında, TEKNO SOP ve MESLEK SOP bünyesinde önceliklendirilen sektörler başta olmak üzere imalat sanayiinde faaliyet gösteren ve ihracat potansiyeli bulunan işletmelerin kurumsal kapasitelerinin artırılması ve pazarda daha rekabetçi bir konuma gelmelerinin sağlanmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan "Huğlu ve Üzümlü Silah Sanayinde Katma Değerin Artırılmasına Yönelik Eğitim ve Analiz Projesi" çalışmaları incelenmiş ve teknik destek programı kapsamında Manisa ilinde savunma sanayine dönük benzer bir çalışmanın yapılmasının faydalı olacağı değerlendirilmiştir. Faaliyet sonunda elde edilecek veriler ışığında (firmaların geri dönüşleri, çıkan sonuçların faydaları vb.) savunma sanayine yönelik kümede faaliyet göstermek isteyen firmalara özel danışmanlık hizmetinin sağlanacağı mali destek programı kurgulanacaktır.

2020 yılı teması olarak seçilen kaynak verimliliği kapsamında Bakanlık tarafından desteklenen "Sanayide Kaynak Verimliliği Potansiyelinin Belirlenmesi" projesi, Ajans tarafından sağlanan verimlilik destekleri ve benzer çalışmalar incelenmiştir. Bunun sonucunda Ajans tarafından seçilmiş alanlarda kaynak verimliliğine yönelik 2020 TD kapsamında faaliyetlerin desteklenerek bölgeye en fazla fayda sağlayacak konuların belirlenmesinin uygun bir yöntem olacağı değerlendirilmiştir.

Buradan elde edilecek bilgiler doğrultusunda firmaların büyüklüğü, sektör vb. parametreler dikkate alınarak proje teklif çağrısı kurgusu yapılacaktır.

Bu proje teklif çağrısının TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı ile olan ilişkisi aşağıda verilmektedir:

- Öncelik 1.2 Sanayi ürünlerinin değeri artırılacaktır.
  - Tedbir 1.2.C. Markalaşmanın ve kalite standardizasyonunun sağlanması
- Öncelik 1.3 İşletmelerde üretim süreçleri iyileştirilecek ve üretim kapasitesi artırılacaktır.
  - Tedbir 1.3.A Toplam faktör verimliliğinin artırılması
- Öncelik 1.4 Bölge içi ve bölgeler arası ticari ağlar geliştirilecektir.
  - Tedbir 1.4.A Firmalar arası bilgi, deneyim ve teknoloji transferinin geliştirilmesi

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Mali destek programı ile firmalara yönetim danışmanlığı sağlanarak aşağıdaki sonuç ve çıktı hedeflerine ulaşılması amaçlanmaktadır:

- ✓ İhracata başlayan firma sayısı
- ✓ İhracat hacmini artıran firma sayısı
- ✓ Toplam ihracat tutarı (bu programda destek alan firmaların program sonunda)
- ✓ Aile anayasası imzalayan firma sayısı
- ✓ Organizasyonel yapısını güncelleyen firma sayısı
- ✓ Girdi maliyetlerini düşüren firma sayısı
- ✓ Kalite sistemlerinde ulusal akreditasyonu sağlayan firma sayısı

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

2020 yılında çıkılacak teknik destek programları ile konusu benzer olmakla birlikte, süre ve maliyet açısından daha geniş kapsamlı çalışılması gereken konular bu programda ele alınacaktır.

e. İzleme ve Değerlendirme

Bu çalışmanın izleme ve değerlendirme çalışmaları İDB tarafından yapılacaktır.

4.3.3.3. COVID-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı

a. Amaç

Programın amacı, COVID-19 salgınının ülkemizde yayılımının en aza indirilmesi, halk sağlığının korunması ve salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik acil çözüm sunan projelere destek vermektir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Çin'in Vuhan şehrinde 01.12.2019 tarihinde ortaya çıkan yeni tip korona virüs (COVID-19) hızla dünya genelinde yayılarak küresel bir salgın haline gelmiş, 11.03.2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. COVID-19 yüksek bulaşıcılığı, insan vücudunda kalıcı hasar bırakması, başta yaşlılar ve kronik rahatsızlığı bulanan bireyler olmak üzere insan sağlığı

üzerinde hayati tehlikeye sebep olacak etkileri nedeniyle toplum sağlığı için acil müdahale edilmesi gereken bir tehdit haline gelmiştir.

Bölgemizde COVID-19 vakaları görülmesi, can kayıpları yaşanması ve tüm dünyada olduğu gibi vaka sayılarının günden güne artması olasıdır. Ajansımız koordinasyonunda salgınla mücadele için bölge kaynaklarının seferber edilerek harekete geçirilmesinin bölgesel, ulusal ve uluslararası anlamda fark yaratan, etkili sonuçları olması hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Mali destek programı ile bölge paydaşlarına sağlanan destekler sonrasında aşağıdaki sonuç ve çıktı hedeflerine ulaşılması amaçlanmaktadır:

- ✓ Virüsün yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınması
- ✓ Halk sağlığı için acil hazırlık ve müdahale çalışmaları
- ✓ Salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için İDB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir. Bu proje ve faaliyetlerden elde edilen sonuçlar PBKB ve PYB ile paylaşılmakta ve yeni programların kurgulanmasında kullanılmaktadır.

e. İzleme ve Değerlendirme

Program için 2020 ve müteakip yıllarda gerçekleştirilecek olan izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında projelere yerinde izleme ziyaretleri yapılacaktır.

4.3.3.4. Geçmiş Yıllara Ait Devam Eden Proje Teklif Çağrıları

a. Amaç

Mali destek programlarının amacı, TR33 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'ndaki stratejiler ve hedefleri hayata geçirmek için özel sektör ile kamu kurum / kuruluşlarının mali ve teknik kapasitelerini artırmaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR33 Bölgesi, yerel yönetimlerin sunduğu şebeke hizmetlerinde Ege Bölgesi ve ülke genelinden daha iyi bir konumda yer alıyor olsa da çevrenin ve insan sağlığının korunması açısından büyük önem taşıyan arıtma hizmetleri sunma açısından hem Ege Bölgesi'nin hem de ülke ortalamasının gerisinde yer almaktadır. Bu kapsamda çevrenin korunması ve toprak, su gibi kaynakların kirletilmeden sürdürülebilir şekilde kullanılması açısından, bölgede çevre teknolojilerinin kullanımına ve çevresel altyapı yatırımlarına verilecek desteğin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle Çevre ve Enerji Altyapı Mali Destek Programı (ÇEDEP) 2017 yılında ilan edilmiştir.

KOBİ'lerin müşteriye yönelik esnek üretim yapıları, değişen piyasa koşullarına hızlı uyum yetenekleri, kurulumu aşamasında gereken sermayenin düşük olması, yeni iş imkânları yaratarak işsizlik oranlarının azaltılmasına verdikleri yadsınamayacak katkıları gibi olumlu özellikleri nedeniyle, ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasının temel taşlarından birisi olduğu değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, KOBİ'ler yarattıkları değerle bölgeler arasında dengeli büyümeye önemli ölçüde yardımcı olmakta ve mevzuatta kalkınma ajanslarına verilen asli

görevlerden birisi olan bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasında da kilit rol oynamaktadır. Bu kapsamda, Gelişen KOBİ Mali Destek Programı (GEKOP) 2017 yılında ilan edilmiştir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Çevre ve Enerji Altyapı Mali Destek Programı (ÇEDEP)

27.12.2017 tarihinde ilan edilen ÇEDEP kapsamında 19 proje sahibi ile sözleşme imzalanmış, uygulama sürecinde 4 proje sahibi sözleşmesini feshetmiş ve 5 proje ise tamamlanmıştır. Bölgemize toplam 24.619.210 TL tutarında yatırım kazandırılması planlanan ÇEDEP kapsamında proje uygulamalarına 2020 yılında devam edilecektir.

Gelişen KOBİ Mali Destek Programı (GEKOP)

27.12.2017 tarihinde ilan edilen GEKOP kapsamında 29 proje sahibi ile sözleşme imzalanmış, uygulama sürecinde 11 proje sahibi sözleşmesini feshetmiştir. GEKOP kapsamında 18 proje karşılığında bölgemize, 7.492.633 TL'lik kısmı Ajans katkısı olmak üzere toplam 16.065.682 TL tutarında yatırım kazandırılması beklenmektedir. Proje uygulamalarının 2020 yılında tamamlanması beklenmektedir.

Proje Sonrası Denetim Faaliyetleri

2020 yılı içerisinde uygulaması 2017 yılında tamamlanan Yenilikçi KOBİ Mali Destek Programı ve uygulaması 2019 yılında tamamlanan Sürdürülebilir Çevre Altyapı Mali Destek Programı kapsamında toplam 43 projeye 2020 yılı içinde proje sonrası denetim yapılması planlanmaktadır.

Etki Değerlendirme

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 47. maddesinde program sonrası değerlendirme ve etki değerlendirme konularına değinilmektedir. Buna istinaden kapanış raporları hazırlanan geçmiş proje teklif çağrılarından;

- Rekabetçi KOBİ Mali Destek Programı,
- Turizm, Enerji ve Çevre Altyapı Mali Destek Programı,
- Sanayide Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı,
- Sosyal Kalkınma ve Beşeri Gelişme Altyapı Mali Destek Programı
- Yenilikçi KOBİ Mali Destek Programı için etki değerlendirme çalışması yapılacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için İDB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir. Bu proje ve faaliyetlerden elde edilen sonuçlar PBKB ve PYB ile paylaşılmakta ve yeni programların kurgulanmasında kullanılmaktadır.

e. İzleme ve Değerlendirme

2020 yılında gerçekleştirilecek olan izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında 2017 yılında ilan edilen GEKOP ve ÇEDEP kapsamındaki projelere yerinde izleme ziyaretleri yapılacaktır. Mezkur programlar kapsamında 15 adet yerinde izleme ziyareti gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

4.3.4. Fizibilite Desteği

a. Amaç

Bölgede önem arz eden ve SOP kapsamında dâhil edilmeyen konulara yönelik fizibilite çalışmalarının desteklenmesi ve uygulamaların izlenmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

SOP kapsamındaki çalışmaları tamamlayıcı nitelikte bölgedeki kurum ve kuruluşlardan gelen araştırma ve analiz talepleri, konuyla ilgili SOP altında yer alan Fizibilite Desteği Programı'ndan karşılanacaktır. Ancak bölgenin büyüklüğü ve avantaj sahibi olduğu farklı tematik ve sektörel konuların fazlalığı dikkate alındığında SOP'ların kapsamı dışında kalan konularda da yerel kalkınma fırsatı olarak değerlendirilebilecek araştırma ve analiz taleplerinin gelmesi beklenmektedir. Bu araştırma ve analiz faaliyetleri sunulacak kamu yatırım tekliflerine ve bölgeye büyük ölçekli yatırımlar çekilmesine zemin hazırlayacak, gelecek dönemlerde hazırlanacak olan SOP'lara ön fizibilite olarak önemli girdiler oluşturacaktır.

Yukarıda belirtilen konulara ilişkin bölgedeki kurumlardan gelecek olan araştırma ve analizler içinde önemli olduğu değerlendirilen çalışmaların desteklenmesi oldukça önem arz etmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Fizibilite Desteği Programı kapsamında gelen projelerin bütçesine bağlı olarak (tahmini 2 adet) araştırmaların yapılması ve sonuç raporlarının oluşturulması öngörülmektedir.

<u>2018 Yılı Fizibilite Desteği Programı</u>

3 Eylül 2018 tarihinde ilan edilen 1.500.000 TL bütçeye sahip fizibilite desteği programı kapsamında destek alan projeler 2020 yılında da devam edecektir. SOP kapsamı dışında kalan projelerin 2020 yılı harcamaları bu başlık altında toplanmıştır.

<u>2019 Yılı Fizibilite Desteği Programı</u>

30.01.2019 tarihinde ilan edilen 2.500.000 TL bütçeye sahip fizibilite desteği programının değerlendirmeleri tamamen bitse dahi, programın uygulaması 2020 yılında da devam edecektir. SOP kapsamı dışında kalan projelerin 2020 yılı harcamaları bu başlık altında toplanmıştır.

<u>2020 Yılı Fizibilite Desteği Programı</u>

2020 yılının ilk yarısında 1.500.000 TL bütçeye sahip fizibilite desteği programının ilan edilmesi planlanmaktadır. Programın uygulaması 2022 yılına kadar devam edecektir. SOP kapsamı dışında kalan projelerin 2020 yılı harcamaları bu başlıkta yazılmıştır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Çalışmalar kamu yatırımlarının fizibilitesine, yatırımcı çekmeye ve gelecek dönem çalışılabilecek SOP'lara yönelik olacağından dolayı hazırlanacak kamu yatırım tekliflerinin daha sağlam temeller üzerine oturması, hazırlanacak yeni dönem SOP'ların daha odaklı bir şekilde kurgulanması gibi konularda oldukça faydalı olacaktır. Kurumsal SOP kapsamında sektörel ve tematik uzmanlığa erişecek Ajans uzmanları ile de koordinasyonda bulunularak desteklenecek projelerde yönlendirme yapılacaktır.

e. İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında verilecek fizibilite desteklerinin izlenmesi, Ajans tarafından yapılacak olup rapor çıktıları yine sektörel ve tematik konularda uzmanlaşmış Ajans çalışanları tarafından incelenerek geri dönüşler yapılacaktır.

4.3.5. Teknik Destek

a. Amaç

Bölgede yerel kalkınma fırsatlarını değerlendirme amacıyla beşeri gelişmesinin sağlanmasıdır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölge kalkınmasında sanayi sektörünün gelişimi kadar beşeri sermayenin de güçlendirilmesi oldukça önemlidir. Bölgenin gelişmişlik düzeyi dikkate alındığında teknik destek programları ile verilecek eğitimler; insan kaynaklarının hizmet kalitesinin artmasına, hazırlanan raporların daha kaliteli olmasına, dış kaynakların bölgeye çekilmesine olanak sağlamaktadır.

Bu bağlamda SOP kapsamında çalışılacak sektör ve tematik konular dışında kalkınmaya hizmet edecek diğer alanlarda da eğitim, danışmanlık gibi teknik desteklerin verilmesi önemlidir. Bu tür eğitimlerin TR33 Bölgesi'ndeki paydaşlara sağlanması amacıyla 2020 yılının ilk yarısında Teknik Destek Programı ilan edilmesi planlanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

2019 Yılı Teknik Destek Programı

30.01.2019 tarihinde ilan edilen 1.300.000 TL bütçeye sahip teknik destek programının değerlendirmeleri ve uygulanması 2020 yılında da devam edecektir. SOP kapsamı dışında kalan projelerin 2020 yılı harcamaları bu başlık altında toplanmıştır.

2020 Yılı Teknik Destek Programı

2020 yılının ilk yarısında 1.500.000 TL bütçeye sahip teknik destek programının ilan edilmesi planlanmaktadır. Programın uygulaması 2021 yılında devam edecektir. SOP kapsamı dışında kalan projelerin 2020 yılı harcamaları bu başlıkta yazılmıştır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Teknik destek programları, Ajans tarafından her sene bölgedeki beşeri sermayenin güçlendirilmesi amacıyla ilan edilmekte ve oldukça faydalı sonuçlar doğurmaktadır. Geçmişte verilen teknik destek programlarındaki eğitimler dikkate alındığında proje yazma yürütme, stratejik plan hazırlama gibi konularda taleplerin geldiği ve bu taleplerin bir kısmının farklı kurumların ortaklıklar kurmasıyla talep edildiği görülmektedir. Bu faaliyetler sonucunda alınan eğitimlerle kurumların nitelikli insan kaynağı artmakta, hazırlanan raporlar daha etkili olmakta ve ortak çalışma kültürü oluşmaktadır.

e. İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında verilecek eğitimlerin izleme ve değerlendirme işlemleri Ajans uzmanları tarafından yapılacak olup eğitimin verimliliği, eğiticiden memnuniyet gibi konularda her faaliyet ile ilgili raporlar hazırlanacaktır.

4.4. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

4.4.1. Horizon 2020 ve IPA Projeleri

a. Amaç

Ajansın doğrudan başvuru sahibi olarak veya Ajansın başvuru sahibi olamadığı durumlarda bölgede başvuru yapılacak konuyla ilgili paydaşlarını yönlendirmek veya ortak olmak suretiyle TR33 Bölgesi'ne mümkün olduğu ölçüde yurt dışı fonlarını (IPA, Horizon 2020 vb.) çekmektir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

PGUB'un görevleri arasında, ulusal ve uluslararası dış kaynaklara yönelik araştırmalar gerçekleştirmek, bölgede farkındalık oluşturmak ve bölge için öncelikli alanlarda dış fonları çekmek bulunmaktadır. Bu hedef doğrultusunda Ajans, 2016 yılından itibaren uluslararası fonlara yönelik projeler geliştirme ve bölgede bu alanda farkındalığı arttırmaya yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Bu doğrultuda, 2020 yılı içerisinde de bölge için önem arz eden konular olarak değerlendirilen çağrılar (enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji, gıda güvenliği, dijitalleşme, akıllı şehirler, toplumsal sorunlar, endüstriyel liderlik ve kırsal yenilik başlıklarını kapsayacak ancak bunlarla sınırlı olmayacak şekilde) takip edilerek bölgenin ve Ajansın önceliklerileyle örtüşen çağrılara yönelik başvuru gerçekleştirilecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

2017 yılında ortak sıfatıyla başvuru yapılan kırsal yenilik alanındaki proje başvurusu kabul edilmiş olup 36 ay sürecek LIVERUR projesinin sözleşmesi 2018 yılı Mayıs ayında imzalanmıştır. 2020 yılı içerisinde de söz konusu projenin uygulaması devam edecektir. Proje kapsamında Manisa'nın Akhisar ilçesi çalışma bölgesi olarak belirlenmiştir. Kırsal alanda yeni iş modellerinin geliştirilmesini amaçlayan ve AB'nin Horizon 2020 fonları kapsamında desteklenen proje ile Akhisar'da 1 adet yaşayan laboratuvar kurularak aktörlerin farklı iş modellerinin nasıl geliştiği incelenecek, ekonomi üzerine etkileri değerlendirilecektir. Proje kapsamında gerçekleştirilecek 6 aylık koordinasyon toplantılarına katılım sağlamak amacıyla 2 adet yurt dışı ziyareti gerçekleştirilecektir. Toplantıların yerleri 2020 yılı başında belirlenecek olup her toplantıya üçer Ajans personelinin katılımı sağlanacak, ziyaretlerin tüm maliyetleri ilgili proje bütçesinden karşılanacaktır. Ayrıca, koordinatör kuruluş tarafından belirlenen ve projenin 2020 yılı eylem planında yer verilen Malta ve Brüksel'de gerçekleştirilecek olan 2 adet atölye çalışmasına üçer Ajans personeli katılım sağlayacaktır. İlaveten, koordinatör kurum tarafından ortaklara iletilecek 2020 yılı eylem planında Ajansımızca gerçekleştirilmesi gereken diğer faaliyetler de yıl içinde tamamlanacaktır.

Ajansımız, AB IPA fonları kapsamında Rekabetçi Sektörler Programı altında desteklenen Uşak Deri Karma OSB'nin Büyükbaş Deri İşleme için Ortak Kullanım Tesisi Kurulması projesine ortak olarak dâhil olmuştur. 2020 yılının ilk çeyreğinde başlaması öngörülen proje kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere ilgili Ajans personeli tarafından katılım sağlanacaktır. Ajans, ayrıca proje faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve kurumlar arası koordinasyonun sağlanmasına da katkıda bulunacaktır. Bu çalışmalar sayesinde, bölgede dış fonlara ilişkin farkındalık oluşturulacak, aynı zamanda dış fonlardan yararlanma oranı arttırılacaktır. Hâlihazırda yürütülen projelere ek olarak 2020 yılında ortak veya başvuru sahibi sıfatıyla en az 1 adet uluslararası fon projesine başvuru yapılması öngörülmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Söz konusu faaliyet, Ajans personelinin uzmanlaşması faaliyetine doğrudan katkı sağlayacak, personelin gerek sektörel gerek tematik gerekse AB projelerine ilişkin teknik kapasite artışını destekleyecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Söz konusu projelerin ve başarılı olunması durumunda bundan sonra yürütülecek projelerin izleme faaliyetleri ilgili uluslararası kurumlar ve/veya yerel otoriteler tarafından gerçekleştirilmektedir.

4.5. YKF Çıktı Hedefleri

2020 yılında Yerel Kalkınma Faaliyetleri kapsamında yapılacak faaliyetlere ilişkin çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Tablo 18 – Yerel Kalkınma Faaliyetleri Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma ve Analiz Çalışmaları	Hazırlanan Sektör Raporu Sayısı	Adet	7	Sektör Raporları
Tanıtım ve Yatırım Destek	Ziyaretçi Olarak Katılım Sağlanacak Fuar Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Destek Verilen Güdümlü Proje Desteği Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Proje Teklif Çağrısı Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Tamamlanan Proje Teklif Çağrısı Sayısı	Adet	1	Program Kapanış Raporu
Ajans Destekleri	Fizibilite Desteği Kapsamında Hazırlanan Rapor Sayısı	Adet	5	Fizibilite Raporu
Ajans Destekleri	Teknik Destek Kapsamında Eğitim Verilen Kişi Sayısı	Kişi	500	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Teknik Destek Kapsamında Eğitim / Danışmanlık Verilen Kurum / Kuruluş Sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Hazırlanan Etki Analizi Sayısı	Adet	2	Etki Analizi Raporu
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	Yararlanılan Proje Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

5. Sonuç ve Değerlendirme

2020 yılında genel olarak Ajans tarafından çalışılan tüm SOP'larla ilgili olarak analiz, araştırma ve iş birliği çalışmaları konuyla ilgili tüm paydaşların görüşleri de alınarak devam edecektir. Ayrıca teknik destek ve fizibilite desteği programları da tüm SOP'lar kapsamında uygulanacaktır. Geçmiş dönemlerden gelen proje teklif çağrıları ve güdümlü proje desteklerinin uygulanmasına devam edilecektir. Özellikle TURİZM SOP kapsamında bölgenin tanıtımının yapılmasına yönelik çalışmalar yoğun olarak gerçekleştirilecektir. Kâr amacı güden ve gütmeyen kurumlara yönelik yönetim danışmanlığı ve yatırımcılara yol gösterme hususundaki faaliyetlere de 2020 yılı kapsamında hız verilecektir. 2019 yılından bu yana devam eden proje havuzu oluşturmaya yönelik çalışmalar (arama konferansları vb.) 2020 yılı içerisinde sürdürülecektir.

Ajansların SOP yöntemine geçişiyle birlikte Ajans personelinin kurumsal değişim kapsamında belirlenmiş olan uzmanlık alanlarına yönelik faaliyetler de devam edecektir. Bu faaliyetlerde Ajans personelinin eğitim alması, fuar ve konferanslara katılması teşvik edilecektir. Ajans uzmanları, çalışacağı konularda elde ettiği bilgi ve deneyimleri Ajans içerisinde yapılacak koordinasyon toplantılarında yapacakları sunumlarla tüm Ajans personeli ile paylaşacaktır.

SOP'lar dışında bölge için önem arz eden, önümüzdeki dönemlerde Ajansın hizmet verdiği illerde değişim sağlayabilecek potansiyeli olduğu değerlendirilen konular ve sektörlerde de yerel kalkınma fırsatları başlığı altında çalışmalar yürütülecektir. Bu çalışmaların önümüzdeki dönemlerde Ajans tarafından çalışılacak SOP konularına da çok önemli girdiler sağlayacağı düşünülmektedir.

2020 Yılı Çalışma Programı kapsamında tüm faaliyetler çalışılan SOP'ların başarılı bir şekilde tamamlanabilmesini sağlayacak şekilde kurgulanmış olup Ajansın mevcut beşeri, teknik ve finansal kapasitesiyle bu çalışmaları başarılı bir şekilde uygulayabileceği değerlendirilmektedir.

Genel Sekreter tarafından 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 196-(1)/b maddesine uygun olarak hazırlanıp 25.09.2019 tarihli ve 2019-09 sayılı Yönetim Kurulu Toplantısı'nda alınan 1 no.lu karar ile kabul edilen Ajansımızın 2020 Yılı Çalışma Programı, Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 21/1 maddesi gereğince 21.01.2020 tarihli ve E.64 sayılı yazımızla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayına sunulmuş olup 29.01.2020 tarihli ve 1325152 sayılı Bakanlık yazısıyla onaylanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 13.08.2020 tarihli ve 1804571 sayılı yazısıyla onaylanarak desteklenmesine karar verilen 2020 SOGEP projeleri için Ajansımıza tahsis edilen kaynağın 2020 yılı içerisinde yapılacak faaliyetler için kullanılması amacıyla 30.09.2020 tarihli ve 2020-07 sayılı Yönetim Kurulu Toplantısı'nda alınan 12 no.lu karar ile 2020 Yılı Çalışma Programı ve Bütçesi revize edilmiştir.

07/10/2020

Veli OĞUZ

Genel Sekreter

T.C. ZAFER KALKINMA AJANSI

Kütahya Merkez: Cumhuriyet Mahallesi Öncü Sokak No: 39
43020 Kütahya

Tel: (0274) 271 77 61-62
Faks: (0274) 271 77 63
E-posta: info@zafer.gov.tr

http://www.zafer.gov.tr | http://www.zaferinvest.org.tr | http://2023.zafer.org.tr | http://www.bigem.org.tr

ZAFER.KALKINMA.AJANSI ZaferKATR33 zaferkatr33 ZAFERKATR33 zafer-development-agency

Afyonkarahisar

Adres: Dörtyol Mah., Turgut Özal Cad., No: 69,
ATSO Binası, Kat: 2, 03100, Merkez/Afyonkarahisar
Tel: (0272) 212 20 70
Faks: (0272) 212 20 70

Manisa

Adres: Merkez Efendi Mah. Mimar Sinan Blv. No:127, TSO
Bülent Koşmaz Hizmet Binası Kat:1, 45020, Yunusemre/Manisa
Tel: (0236) 237 29 47
Faks: (0236) 237 29 47

Uşak

Adres: Durak Mah., Fatih Cad., No: 2/404, Özmerkez
İş Merkezi, Kat: 4, 64100, Merkez/Uşak
Tel: (0276) 224 43 41
Faks: (0276) 224 43 41

investinafyon.gov.tr I investinkutahya.gov.tr I investinmanisa.gov.tr I investinusak.gov.tr